

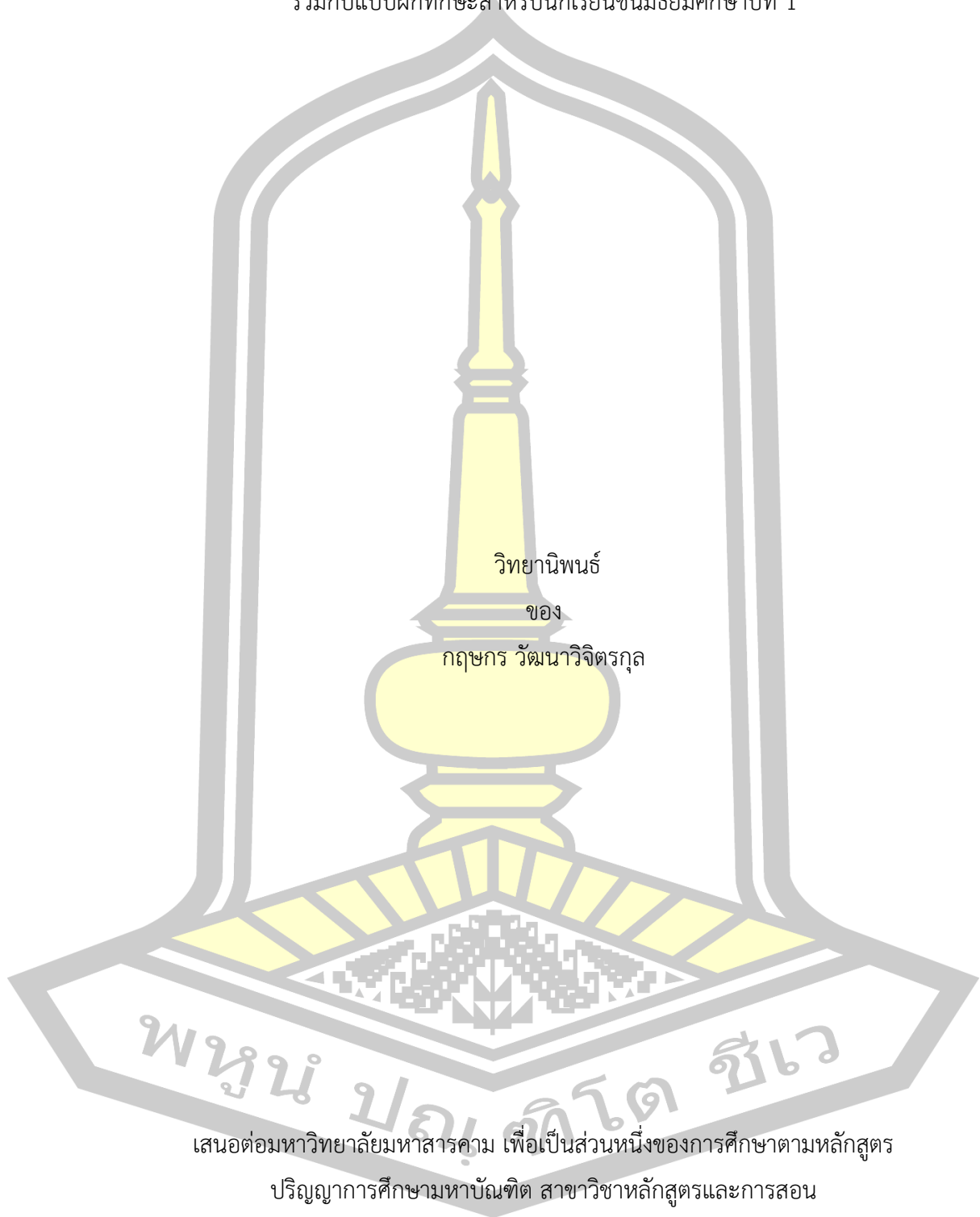
การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R
ร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์
ของ
กฤษฎกร วัฒนาวิจิตรกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R
ร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

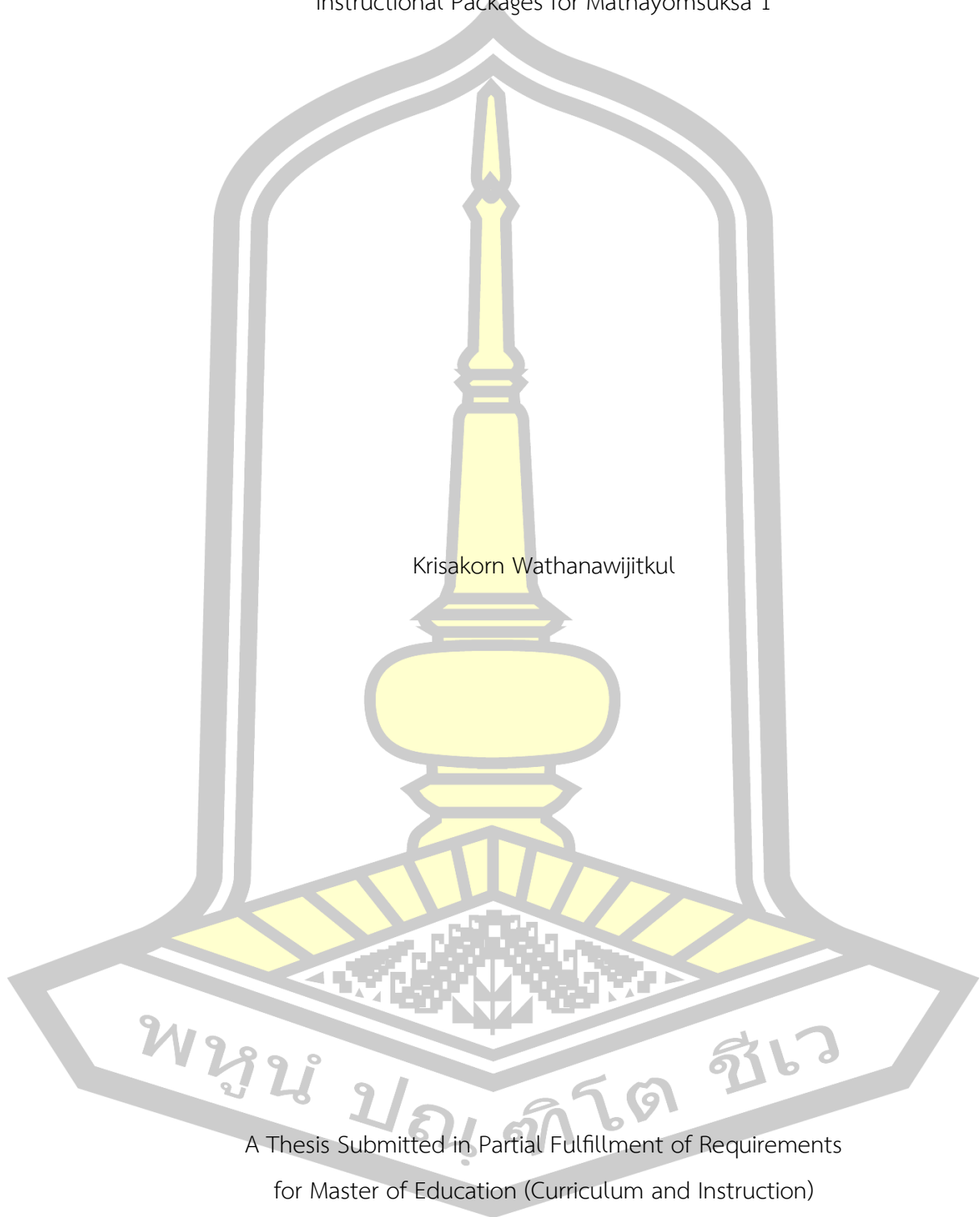

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Enhancing Reading Comprehension Competency through SQ4R Method with
Instructional Packages for Mathayomsuksa 1

Krisakorn Wathanawijitkul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Curriculum and Instruction)

May 2023

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายฤกษ์กร วัฒนาวิจิตรกุล แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. มานิตย์ อาชานอก)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. อัฐพล อินตะเสนา)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. มนตรี วงษ์สะพาน)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ดนิตา ดวงวิไล)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแพง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

พหุ มหุ ทิโต

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		
ผู้วิจัย	กฤษกร วัฒนาวิจิตรกุล		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. อัฐพล อินตะเสนา		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) หาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ตามเกณฑ์ร้อยละ 80/80 2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 83.32/83.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการ

เรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 12.88 คะแนน และ 24.93 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (= 4.27, S.D. = 0.55)

คำสำคัญ : การอ่านจับใจความ, กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R, ชุดฝึกทักษะ

TITLE	Enhancing Reading Comprehension Competency through SQ4R Method with Instructional Packages for Mathayomsuksa 1		
AUTHOR	Krisakorn Wathanawijitkul		
ADVISORS	Associate Professor Atthapon Intasena , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and Instruction
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2023

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) determine the effectiveness of Thai language subject learning management plans on reading comprehension of Mathayomsuksa 1 students using the SQ4R learning management process integrated with skills exercises according to the criteria of 80/80, 2) compare the reading comprehension ability of the students before and after the implementation of the SQ4R learning management process integrated with skills exercises, and 3) study the satisfaction of the Mathayomsuksa 1 students towards the SQAR learning management process integrated with skills exercises. The sample group of this research consisted of 40 students who were studying in Mathayomsuksa 1, section 4, in the second semester of the academic year 2022, from Don Bosco Wittaya School, Muang Udon Thani District, Udon Thani Province. The sample was selected using cluster sampling. The research instruments included 1) 6 learning management plans on reading comprehension using the SQ4R learning management process integrated with skills exercises for Mathayomsuksa 1 students with 12 hours in total, 2) 30-item of reading comprehension test for Mathayomsuksa 1 students which was multiple-choice with 4 options, and 3) 10-item questionnaire on the satisfaction toward the SQ4R learning management process and skills exercises. The statistics used to analysed the data consisted of percentages, mean, standard deviation, and t- test.

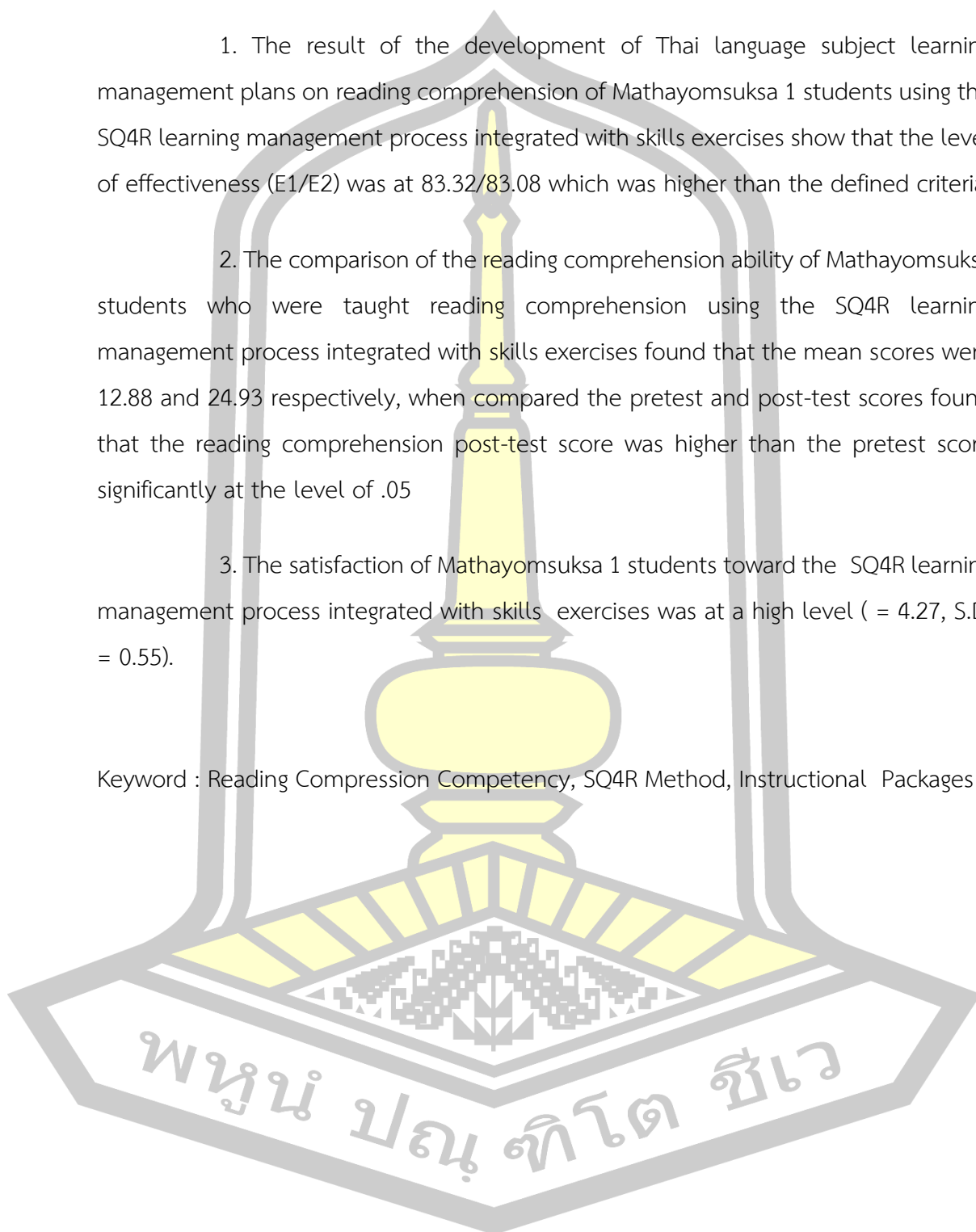
The research findings were as follows;

1. The result of the development of Thai language subject learning management plans on reading comprehension of Mathayomsuksa 1 students using the SQ4R learning management process integrated with skills exercises show that the level of effectiveness (E1/E2) was at 83.32/83.08 which was higher than the defined criteria.

2. The comparison of the reading comprehension ability of Mathayomsuksa students who were taught reading comprehension using the SQ4R learning management process integrated with skills exercises found that the mean scores were 12.88 and 24.93 respectively, when compared the pretest and post-test scores found that the reading comprehension post-test score was higher than the pretest score significantly at the level of .05

3. The satisfaction of Mathayomsuksa 1 students toward the SQ4R learning management process integrated with skills exercises was at a high level ($\bar{x}$ = 4.27, S.D. = 0.55).

Keyword : Reading Comprehension Competency, SQ4R Method, Instructional Packages

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินตะเสนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิตย์ อาษานอก ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ดนิตา ดวงวิไล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ประสพสุข ฤทธิเดช รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนืองเฉลิม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ พิบูลพิชิต อาจารย์ ดร.อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ และ ดร.จิตตรา พิภพทอง ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะงานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ บาทหลวง ดร.สมิต แดงอำพันธ์ อธิการและผู้อำนวยการโรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรธานี ครูวินัย ทีหอคำ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ตลอดจนคณะครูและบุคลากรทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ทุกคน ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณครอบครัววัฒนาวิจิตรกุล และสมาชิกในครอบครัวทุกคน รวมถึงเพื่อนสนิทมิตรสหายทุกคน และน้องธนกิจ ฤทธิ์ศรี ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา จนการวิจัยนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การศึกษอบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในความสำเร็จของการวิจัยในครั้งนี้ได้ด้วยดี

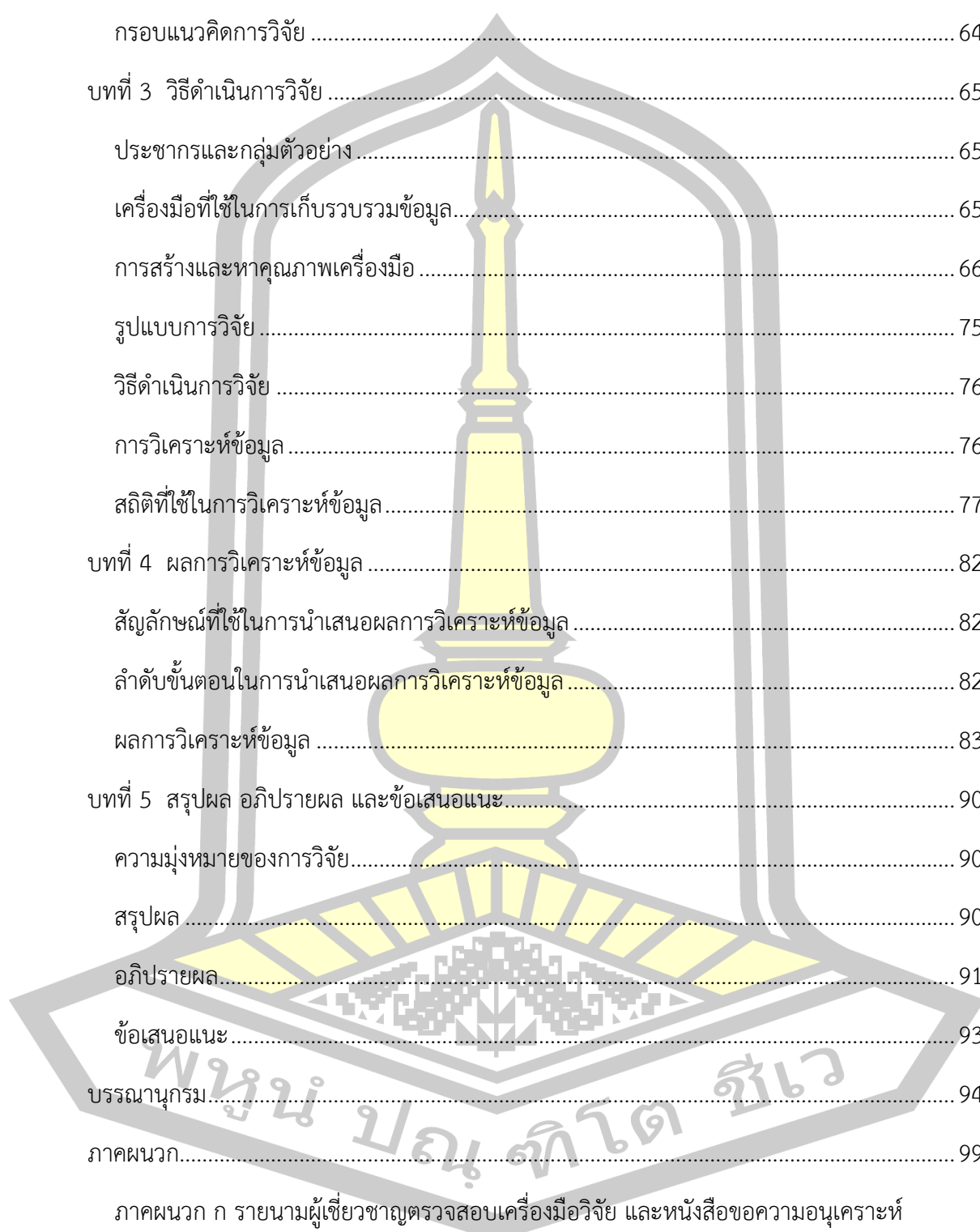
พูน ปณ ทัต ชีเว

กฤษกร วัฒนาวิจิตรกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	9
เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ	14
เอกสารที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R	22
เอกสารที่เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ	27
เอกสารที่เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้.....	37
เอกสารที่เกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้.....	46
เอกสารที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ	52

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
กรอบแนวคิดการวิจัย	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การสร้างและหาคุนภาพเครื่องมือ	66
รูปแบบการวิจัย	75
วิธีดำเนินการวิจัย	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	90
สรุปผล	90
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	99
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และหนังสือขอความอนุเคราะห์ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และทดลองใช้เครื่องมือวิจัย	100
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	108

ภาคผนวก ค ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย 141

แบบประเมินการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้/
..... 145

ภาคผนวก ง ภาพประกอบการดำเนินการจัดกิจกรรม 170

ภาคผนวก จ ผลการเก็บรวบรวมคะแนนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการทดสอบหลังเรียน 176

ประวัติผู้เขียน 183

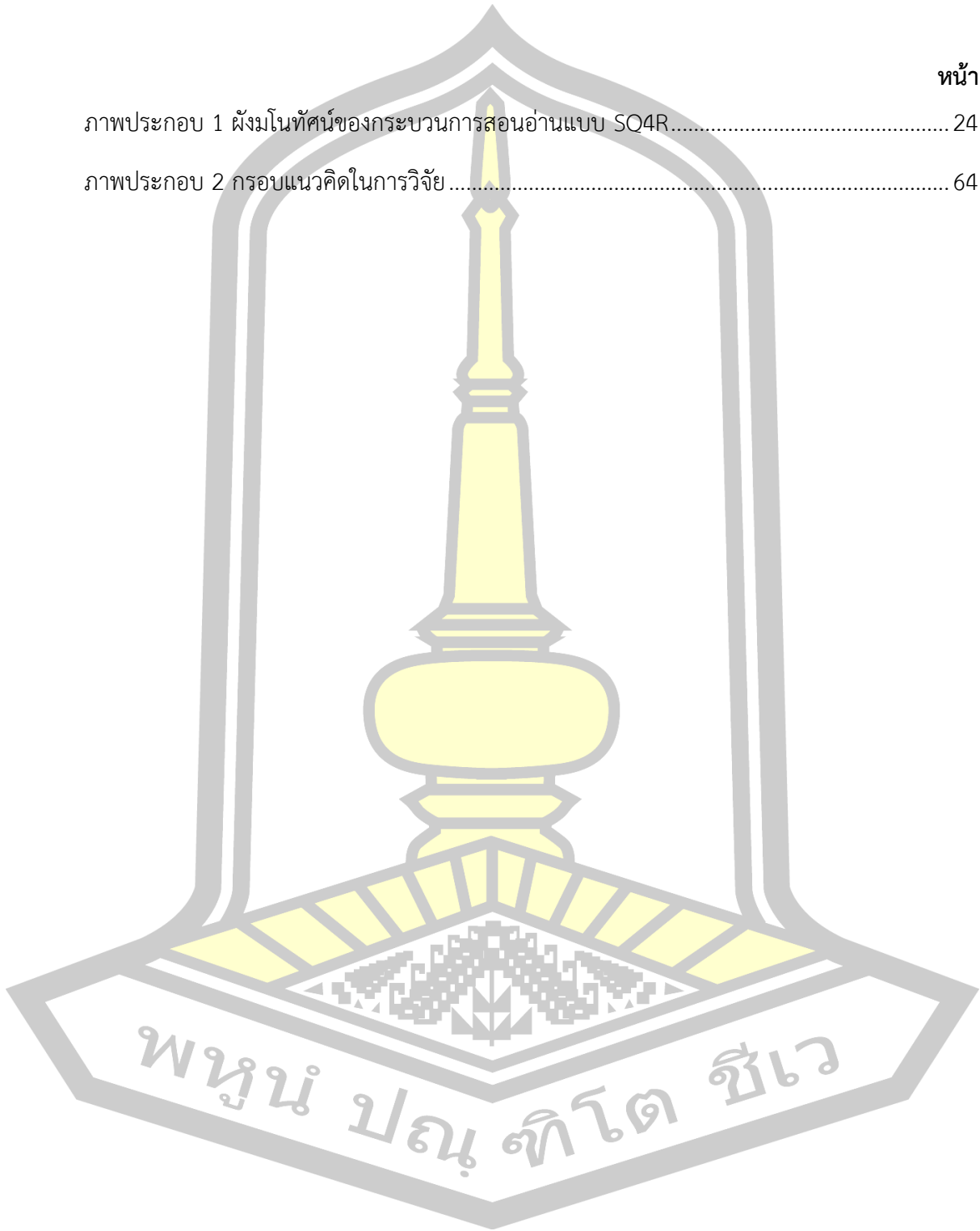

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สารที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 2.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	13
ตาราง 2 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบกึ่งตาราง.....	45
ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่อง ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์การเรียนรู้.....	66
ตาราง 4 จำนวนข้อสอบทั้งหมดและที่ต้องการเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ.....	71
ตาราง 5 ตัวอย่างตารางพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด.....	72
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของแผนการจัดการเรียนรู้เรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (N = 40).....	83
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของแผนการจัดการเรียนรู้เรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	84
ตาราง 8 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	85
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (N = 40).....	86
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ (t) และระดับนัยสำคัญทางสถิติ คะแนนการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (N = 40).....	88
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (N = 40)...	89

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 ผังมโนทัศน์ของกระบวนการสอนอ่านแบบ SQ4R.....	24
ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	64

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ท่ามกลางยุคสมัยที่มีการพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดด การศึกษาไร้พรมแดนอันไร้ที่สิ้นสุดเป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสารและโลกแห่งเทคโนโลยี มีอัตราการแข่งขันสูง ประชากรโลกจึงต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการสื่อสาร มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมบุคคลให้พร้อม นับว่าเป็นสิ่งสำคัญของการปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้น ครูจึงต้องเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา นักเรียนให้มีศักยภาพทัดเทียมกับพลเมืองโลก การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงมีความสำคัญและเน้นให้เกิดทักษะที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่ว่าจะเป็นการอ่านออก (Reading) เขียนได้ ((W)Riting) คณิตศาสตร์ ((A)Rithmetics) และทักษะทางการคิด สร้างสรรค์ ความเข้าใจ ความต่างทางวัฒนธรรม ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม การมีภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ รวมถึงทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (วิจารณ์ พานิช. 2555) หากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมแล้ว ย่อมจะส่งผลทำให้นักเรียนสามารถดำรงตนอยู่ในโลกแห่งความเป็นพลวัตนี้ได้

แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 นับเป็นแผนแม่บททางการศึกษาของชาติไทย มุ่งเน้นให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ควบคู่ไปกับคุณธรรม เพื่อการดำรงชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) ก็ยังให้ความสำคัญกับการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ทุกคนได้รับโอกาสอย่างเสมอภาค นักเรียนได้รับการจัดการศึกษา ด้วยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา จึงแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเท่าเทียม สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ พื้นฐานสำคัญเบื้องต้นอันจะเป็นผลของการใช้หลักสูตร คือ ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น โดยเฉพาะทักษะการอ่าน เป็นทักษะสำคัญที่จะเปิดโลกทัศน์ให้กับบุคคลได้เรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุดได้ ดังนั้น การอ่านจึงนับว่าเป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งมนุษย์ทุกคนควรที่จะได้รับการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยออกเป็น 5 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง ดู และพูด สาระหลักการใช้ภาษาไทย และสาระวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่ง สาระการอ่าน เป็นสาระที่ 1 เป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้จากสิ่งต่าง ๆ ได้ ช่วยให้เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านได้ ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ บุคคลที่สามารถอ่านและจับประเด็นสาระสำคัญในสิ่งที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ย่อมเป็นผู้ที่เข้าใจเรื่องราวได้ทันต่อเหตุการณ์ เกิดความสำเร็จในด้านการศึกษา อีกทั้งการประกอบอาชีพต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการอ่านเป็น

สิ่งสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) เราจึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่า มนุษย์ทุกชีวิต ทุกระดับไม่อาจหลีกเลี่ยงการอ่านไปได้ รวมถึงในปัจจุบัน การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่ทันสมัยทำให้ข้อมูลข่าวสารใด ๆ หลังไหลเข้ามาสู่ตัวเราได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด จึงถือได้ว่า การอ่านเป็น มีความสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมืองให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านความรู้ ความคิด สติปัญญา ผู้อ่านหนังสือมากย่อมได้รับความรู้มากและเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคมไทย

การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เล็กจนโต มีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพและการศึกษา เป็นหัวใจในการเรียนการสอนที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถ เพราะจะเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ แต่ถ้าอ่านไม่สม่ำเสมอ ผลที่ตามมาคือผู้อ่านต้องใช้เวลาอ่านมากกว่าปกติ และจับใจความสำคัญได้ไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการถ่ายทอดสิ่งที่อ่านให้ผู้อื่นได้รับรู้ได้ตรงประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับ จีรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพรทองใบ (2556 : 2) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่าน เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต ต่อความเจริญในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ นอกจากจะทำให้ผู้อ่านเป็นผู้หูตากว้างแล้ว คนอ่านจะเป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของโลกปัจจุบันและอาจเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความสงบในใจ ส่งเสริมวิจรรย์ญาณและประสบการณ์ให้เพิ่มพูนขึ้น รวมถึง ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2553 : 53) ก็ยังได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งที่จะช่วยสร้างเสริมและพัฒนาพื้นฐานข้ออื่น ๆ ให้ผู้อ่านมีความงอกงามและความก้าวหน้าในการอ่านอีกด้วย การอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นทักษะหนึ่งที่ไม่เพียงเฉพาะนักเรียนต้องฝึกฝน รวมถึงบุคคลทั่วไป เพราะการอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่ทุกคนควรฝึกฝนอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถจับประเด็นสำคัญและเข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง อีกทั้งการอ่านจับใจความจึงมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับเยาวชนและบุคคลทั่วไป เพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีพได้ในศตวรรษที่ 21 ฉะนั้น ครูต้องให้ความสำคัญและฝึกฝนวิธีการอ่านจับใจความที่ถูกต้องให้แก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ความคิด ความบันเทิง จากเรื่องที่อ่านเนื่องจากการอ่านจับใจความเป็นต้องมีจิตใจจดจ่อในเรื่องที่อ่านจึงจะเข้าใจ การอ่านจับใจความที่ดีจึงต้องอาศัยความสามารถทางภาษาและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านในการแปลความ ตีความจากเรื่องที่อ่าน (รินฤทัย สัจจพันธุ์. 2560 : 21)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการอ่านจับใจความมีความสำคัญ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เห็นได้จาก ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-Net ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา ในปีการศึกษา 2564-2565 (โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา. 2565) พบว่า สาระที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สาระการอ่าน ตัวชี้วัดการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งจากผลการทดสอบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า นักเรียนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์การอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อให้การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัย ในฐานะครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ร่วมกันสร้างชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทางวิชาการ (PLC) กับงานวิชาการโรงเรียนดอนบอสโกวิทยา และได้สะท้อนสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย จึงเห็นสภาพปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ การขาดความรู้ในเรื่องของการอ่านจับใจความสำคัญ รองลงมา คือ ทักษะการเขียนสื่อสารในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญกับผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และได้ทดสอบความรู้เบื้องต้นยังพบว่า ผลการทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลัง

เรียน พบว่า การทดสอบก่อนเรียนไม่แตกต่างจากหลังเรียน ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ปัญหาดังกล่าวนับว่าเป็นปัญหาสำคัญและเป็นปัญหาที่จะลุกลาม และส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ ได้ ฉะนั้นจึงได้วิเคราะห์ปัญหาและหาสาเหตุของปัญหาดังกล่าว พบว่า นักเรียนขาดการฝึกฝน ขาดการอ่านที่เป็นประจำ อีกทั้งไม่ชอบอ่านหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2554: 179) ที่กล่าวว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในเรื่องของการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น นักเรียนไม่มีสมาธิ ไม่เข้าใจความหมายของคำ จำวงคำศัพท์ได้น้อย และยังขาดการฝึกฝนเป็นประจำ จากประการดังกล่าวล้วนเป็นสาเหตุของปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในด้านการอ่านจับใจความ ครูยังเป็นผู้บรรยายแต่เพียงฝ่ายเดียว ไม่ได้เน้นให้นักเรียนได้ฝึกฝนตนเอง รวมถึงขาดกิจกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ และขาดสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ดังนั้น ครูผู้สอนที่ดีต้องหากระบวนการจัดการเรียนรู้และสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ดังที่ ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553) และ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543) กล่าวว่า ปัญหาอาจเกิดจากครูบางส่วนไม่เข้าใจวิธีการสอนหรือไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับระดับความสามารถขั้นพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน และครูบางคนขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในเรื่องเกี่ยวกับการสอนอ่าน เช่น จิตวิทยาการอ่าน การอ่านวิเคราะห์ จึงทำให้นักเรียนขาดทักษะการอ่านจับใจความซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญอย่างมากที่จะช่วยให้การอ่านของนักเรียนมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ช่วยส่งเสริม แก้ไขปัญหา และพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้รูปแบบดังกล่าว ยังเป็นวิธีการสอนอ่านที่ส่งเสริมการอ่าน การสรุปใจความของเรื่องที่อ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากมีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน การสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่โรบินสัน (Robinson. 1961) ได้เสนอไว้ ต่อมาในปี 1984 Walter Pauk ได้เสนอการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสำรวจ (Survey) 2) การตั้งคำถาม (Question) 3) การอ่าน (Read) 4) การบันทึกข้อมูล (Record) 5) การเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) และ 6) การทบทวนวิเคราะห์บทอ่าน (Reflect) โดยมีการเพิ่มขึ้นขั้นตอนบันทึก (Record) หลังจากที่นักเรียนได้อ่านบทอ่านและเปลี่ยนขั้นตอน การทบทวน (Review) เป็นการให้นักเรียนได้วิเคราะห์บทอ่าน (Reflect) การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จึงนับว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจ ช่วยส่งเสริมความเข้าใจให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังที่ พนิตนาฏ ชูฤกษ์ (2551) กล่าวว่า เป็นกลวิธีสอนที่จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ช่วยสร้างนิสัยในการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ และ ศิริธัญญา ศรีคำ (2558) ได้เสนอว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R นี้ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ ในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ได้ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน อ่านแล้วอาจจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้วใช้จุดมุ่งหมายเหมือนกับการเหวี่ยงแห ไม่รู้ว่าจะจับอะไร ได้อะไรหรือไม่ แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อผู้สอนถาม ดังนั้น การใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้นักเรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ แล้วจะทำให้เข้าใจดีขึ้น

นอกจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ SQ4R ที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนแล้ว สิ่งสำคัญและจำเป็นที่มีอาจจะเลยได้ก็คือ การที่ให้นักเรียนได้ฝึกหัด เน้น ย้ำ ซ้ำ ทวน ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ผ่านการใช้แบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกหัดมาเป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะจนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ต้องการให้เกิดทักษะ ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550) ได้กล่าวว่า แบบฝึกมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะมากเพราะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น สามารถจดจำคำ เนื้อหาในบทเรียนและทักษะต่าง ๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานในขณะที่เรียน ผู้เรียนสามารถทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำมาฝึกทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น เพราะเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลของตนเองได้ ฝึกให้เด็กทำงานตามลำพัง โดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายช่วยให้เด็กฝึกฝนได้อย่างเต็มที่อีกทั้งช่วยพัฒนาตามความแตกต่างระหว่างบุคคล แบบฝึกถือเป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่งซึ่งสามารถทดสอบความรู้ วัดผลการเรียนหรือประเมินผลการเรียนก่อนและหลังเรียนได้เป็นอย่างดีทำให้ครูทราบปัญหาข้อบกพร่องของผู้เรียนเฉพาะจุดได้ นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเองครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก ผลงานวิจัยของประภาวดี แก่นจันทร์หอม (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผลการวิจัย พบว่า ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

เมื่อครูผู้สอนได้นำเอากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ที่ช่วยให้การอ่านจับใจความแต่ครั้งมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่ชัดเจนแล้ว การนำแบบฝึกทักษะเข้ามาเสริมและมีส่วนร่วมในการให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝน การเน้นย้ำ ซ้ำ ทวน โดยได้ปฏิบัติเป็นประจำแล้ว จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำมาฝึกซ้ำ ทบทวนบทเรียน และผู้เรียนสามารถนำไปทบทวนด้วยตนเอง จดจำเนื้อหาได้คงทน มีเจตคติที่ดีต่อทักษะภาษาไทย นักเรียนรู้คำศัพท์และความหมาย ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น นำแบบฝึกไปแก้ปัญหาคำอ่าน การเขียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มได้เป็นอย่างดี (นงเยาว์ ศรีประคู้. 2546) โดยผู้วิจัยได้นำเอาการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นกิจกรรมหลักและนำเอาแบบฝึกทักษะมาเป็นส่วนเสริมเพิ่มเติมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อจะสามารถพัฒนาความสามารถทางด้านของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากหลักการและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดประโยชน์ และการศึกษา เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่

สามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน ให้สามารถบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะตามเกณฑ์ร้อยละ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีความสามารถในการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ร้อยละ 80/80
2. ได้แบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับผู้เรียน
3. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อการพัฒนาต่อยอดในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5 ห้อง รวม 214 คน โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความ

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ที่มีการเรียงเนื้อหาสาระความรู้ตามความยากง่าย อันจะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 แผนการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง (แผนละ 2 ชั่วโมง) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หลักการอ่านจับใจความ

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความจากนิทาน

3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านจับใจความจากข่าว

4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยแก้ว

5. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การอ่านจับใจความจากสารคดี

6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บสาระสำคัญ ความรู้ ข้อมูล ที่น่าสนใจ และแนวความคิดหรือทัศนคติของผู้เขียนของเรื่องที่อ่าน อีกทั้งยังเป็นการอ่านที่ต้องการแยกแยะเรื่องที่อ่านให้ได้ว่าส่วนใดเป็นใจความหรือข้อความที่สำคัญที่สุดและส่วนใดเป็นข้อความประกอบของเนื้อเรื่อง

2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านของนักเรียนที่สามารถบอกและเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน สามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง รวมถึงการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ พร้อมทั้งบอกข้อคิดของเรื่องที่อ่านได้ ผ่านการใช้ทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและพูด ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัย สร้าง พัฒนา และหาคุณภาพของแบบทดสอบแล้ว

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R หมายถึง วิธีการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน และปรับปรุงตามแนวคิดของ Robinson (1961) และ สุนทร สันธพานนท์ (2554) ดังนี้

3.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่จัดทำใบบรรยายภาครู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่

3.2 ขั้นสอน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 S - Survey คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ ว่าเนื้อหาที่จะอ่านนั้นมีขอบเขตอย่างไร โดยให้นักเรียนอ่านแบบสำรวจผ่าน ๆ เพื่อดูว่าเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

3.2.2 Q - Question คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน เมื่อนักเรียนอ่านสำรวจแบบผ่าน ๆ แล้ว ให้นักเรียนตั้งคำถามว่าเรื่องที่น่าเป็นอย่างไร

3.2.3 R₁ - Read คือ ให้นักเรียนอ่านเนื้อหาที่ตนเองได้เพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ และให้นักเรียนทำสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายไว้ในส่วนของคำตอบที่ต้องการหาคำตอบ

3.2.4 R₂ - Record คือ ให้นักเรียนได้ทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ และให้นักเรียนจดบันทึกเรื่องที่อ่านได้ไว้ด้วยสำนวนภาษาที่เข้าใจง่ายเพื่อเอาไว้สรุปประเด็นที่สำคัญ

3.2.5 R₃ - Recite คือ ให้นักเรียนเขียนสรุปด้วยภาษาของตนเอง เพื่อให้หากกลับมาอ่านซ้ำจะทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

3.2.6 R₄ - Reflect คือ ให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่าน หากยังไม่เข้าใจหรือเกิดข้อสงสัยในประเด็นใดควรกลับไปอ่านซ้ำ

3.3 ขั้นสรุปบทเรียน เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R แล้ว ผู้สอนจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่า ผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้เรียนอ่อน

4. แบบฝึกทักษะ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกทักษะของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการอ่านจับใจความ เพื่อช่วยในการเสริมความเข้าใจ และช่วยให้การเรียนการสอนมี

ประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจะใช้แบบฝึกทักษะหลังการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องและในแต่ละชั่วโมง เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝน ได้อ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลายและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความให้มากยิ่งขึ้น

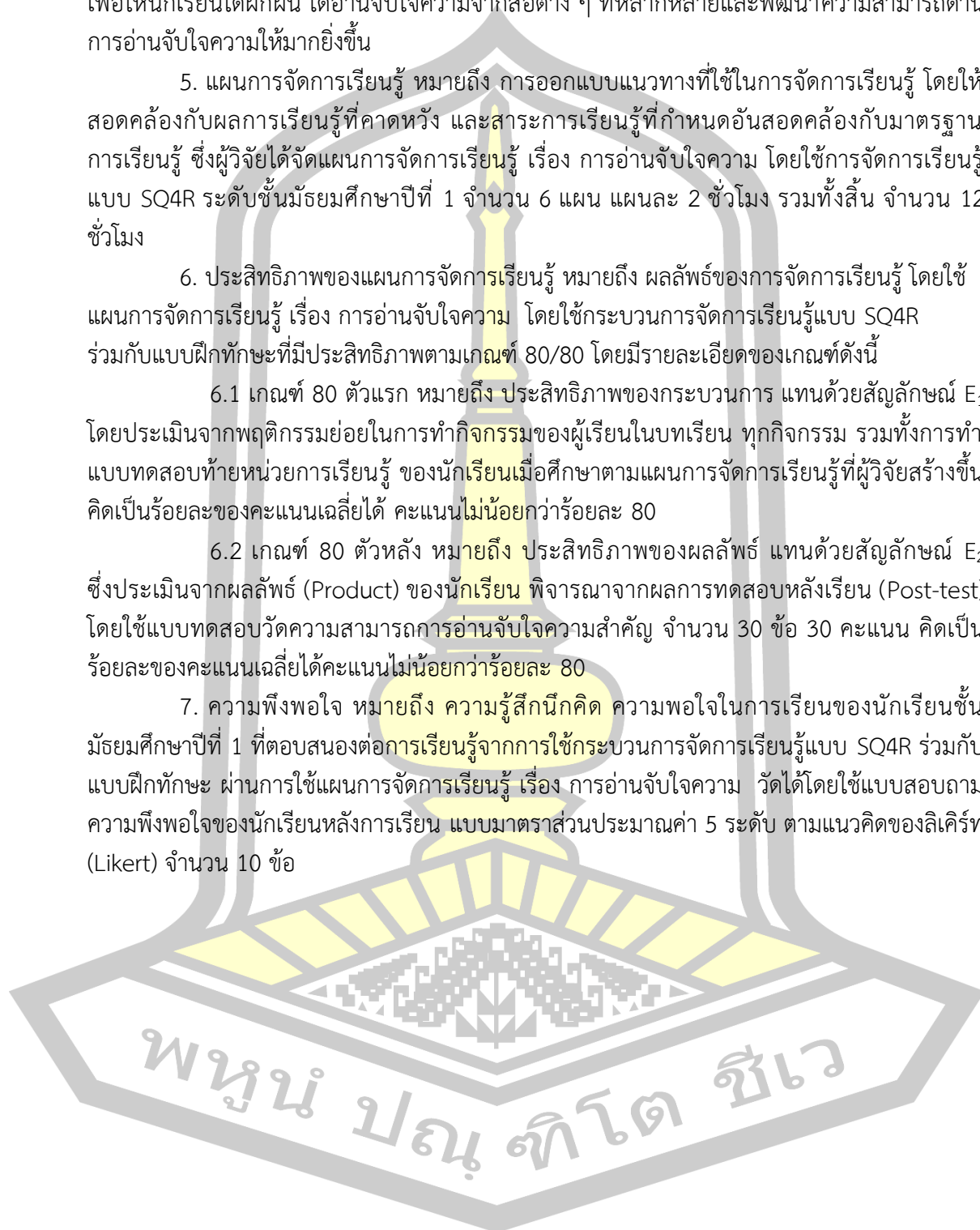
5. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบแนวทางที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ที่กำหนดอันสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น จำนวน 12 ชั่วโมง

6. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์ดังนี้

6.1 เกณฑ์ 80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ แทนด้วยสัญลักษณ์ E_1 โดยประเมินจากพฤติกรรมย่อยในการทำกิจกรรมของผู้เรียนในบทเรียน ทุกกิจกรรม รวมทั้งการทำแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ ของนักเรียนเมื่อศึกษาตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยได้ คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

6.2 เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ แทนด้วยสัญลักษณ์ E_2 ซึ่งประเมินจากผลลัพธ์ (Product) ของนักเรียน พิจารณาจากผลการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกรู้สึกดี ความพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้จากการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ผ่านการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ วัดได้โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังการเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 10 ข้อ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมเอกสารสาร ตำรา ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้รวบรวมและนำเสนอตามลำดับไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ
3. เอกสารที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R
4. เอกสารที่เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ
5. เอกสารที่เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้
6. เอกสารที่เกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้
7. เอกสารที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะพึงประสงค์ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4-7)

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดมุ่งหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตาม อรรถศาสตร์ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

3. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ กำหนดจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ เห็นคุณค่าในตนเองมีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือโดยยึดหลักพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่น ในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสารมี วัฒนธรรม ในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร ด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึง ผลกระทบที่มีต่อตนเอง และสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิด สังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้าง องค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรค ต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจ

ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 11) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คือ เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ศรัทธายึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต คือ ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งกาย วาจา และใจ ประพฤติตรงตามเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้ง กาย วาจา ใจ

3. มีวินัย คือ เข้าเรียนตรงเวลา แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง

4. ใฝ่เรียนรู้ คือ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีการจดบันทึกความรู้ อย่างเป็นระบบ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล

5. อยู่อย่างพอเพียง คือ ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. มุ่งมั่นในการทำงาน คือ มีความตั้งใจ และพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีความอดทน และไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ

7. รักความเป็นไทย คือ ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูกตเวที เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

8. มีจิตสาธารณะ คือ ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

6. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

6.1 ความสำคัญของภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือ ในการ

ติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็น สื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 37)

6.2 เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการ สื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง โดยสิ่งที่เรียนรู้ในวิชาภาษาไทยที่ ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจ เพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำ และรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดง ความคิดเห็นความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อนำใจ

4. หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษา ให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศ ในภาษาไทย

5. วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษา ข้อมูล แนวความคิดคุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบท เเห่ บทร้องเล่นของเด็กเพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกรักคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิด ความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 37-38)

6.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีดังนี้

6.3.1 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

6.3.2 สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

6.3.3 สารที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟัง และดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมี วิจารณญาณและสร้างสรรค์

6.3.4 สารที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาของภาษาและรักภาษาไทย ไว้เป็นสมบัติของชาติ

6.3.5 สารที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 39)

6.4 มาตรฐานและตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 48) กล่าวถึงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน ไว้ว่า สารที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้ กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา 2551 ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีดังนี้

ตาราง 1 สารที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 2.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย - บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอน สักวา กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉบัง 16 กาพย์สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ
	2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน 3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 4. ระบุและอธิบายค่าเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่างๆ จากการอ่าน 5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการ โดยพิจารณาจากบริบท 6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจ	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - เรื่องสั้น - บทสนทนา - นิทานชาดก - วรรณคดีในบทเรียน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - บทความ - สารคดี - บันเทิงคดี

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารทางวิชาการที่มีค่า ประโยค และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย - งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์
ม.1	7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น	การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ
	8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน

จากการศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จำแนกสาระการเรียนรู้ออกเป็น 5 สาระ ได้แก่ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การฟัง การดู และการพูด สาระหลักการใช้ภาษาไทย และสาระวรรณคดี และวรรณกรรม นอกจากนี้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทั้งหมด 8 ตัวชี้วัด ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับปัญหาการด้านการอ่านจับใจความ และได้คัดเลือกมาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ตัวชี้วัดที่ 2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับนำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในงานวิจัยนี้

เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

1. ความหมายของการอ่านจับใจความ

นวรภรณ์ อุ่นเรือน (2560 : 74) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่านได้ คือ อ่านแล้วรู้เรื่องราวที่อ่านตลอดทั้งเรื่อง สรุปสาระสำคัญ และเข้าใจความหมายในเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

แววมยุรา เหมือนนิล (2553 : 12) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าอย่างไร ซึ่งแบ่งได้ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบ เพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสำราญ (2552 : 42) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การจับประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านว่าผู้เขียนต้องการสื่อสารหรือให้ข้อคิดเห็นอะไรเป็นสำคัญ

พองจันทร์ สุขยั้ง (2553 : 13) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญของข้อความหรือของหนังสือเล่มนั้นว่าส่วนใดเป็นใจความสำคัญที่ผู้เขียนนำเสนอและส่วนใดเป็นส่วนที่ขยายใจความสำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนที่เป็นใจความสำคัญอาจอยู่ช่วงต้น ช่วงกลางหรือช่วงท้ายของเรื่องหรือย่อหน้านั้น ๆ ก็ได้

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551 : 33) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า หมายถึง การอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิด ความคิดหลัก ของข้อความ หรือเรื่องที่อ่าน เป็นข้อความที่คลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ ไว้ทั้งหมด

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2550 : 14-15) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความไว้ว่า เป็นการสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน โดยตลอดระยะเวลาที่อ่านนั้น ผู้อ่านจำเป็นต้องคำนึงอยู่เสมอว่าจะได้รับความรู้หรือความคิดอะไรจากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องพิจารณาอย่างละเอียดว่าส่วนใดคือใจความหลัก หรือส่วนสำคัญของเรื่อง ส่วนใดคือใจความรอง และส่วนใดคือส่วนประกอบที่จะช่วยเสริมหรือสนับสนุนเรื่องราวหรือข้อความเหล่านั้น

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2549 : 115) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า เป็นการเก็บใจความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ ที่อ่านแล้วนำมาถ่ายทอดเรื่องนั้น ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยการพูดหรือการเขียนด้วยถ้อยคำสำนวนภาษาของตนเอง ข้อความที่เรียบเรียงขึ้นใหม่นั้นจะต้องมีความกระชับรัดกุม และมีใจความสำคัญครบถ้วน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 8) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า เป็นความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในการอ่าน ที่ผู้อ่านสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง จะต้องมีการฝึกฝนทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจความหมายแล้วใช้ความคิดเห็นของตนช่วยตัดสินใจในการเลือกใจความสำคัญ

กรมวิชาการ (2543 : 188) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า เป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งใจความสำคัญของเรื่อง คือ ข้อความที่มีสาระครอบคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหนึ่งหรือหรือตอนหนึ่ง จะมีใจความสำคัญที่สุด เพียงหนึ่งเดียว นอกนั้นเป็นใจความรอง คำว่าใจความสำคัญนี้ ผู้รู้ได้เรียกไว้เป็นหลายอย่าง เช่น ข้อคิดสำคัญของเรื่อง แก่นของเรื่อง หรือความคิดหลักของเรื่องแต่จะเป็นอย่างไรก็ตาม ใจความสำคัญก็คือสิ่งที่ป็นสาระที่สำคัญที่สุดของเรื่อง

กรมวิชาการ (2546 : 188) การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่องใจความสำคัญของเรื่อง คือ ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด ข้อความอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งหรือตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว นอกนั้นเป็นใจความรอง คำว่าใจความสำคัญนี้ ผู้รู้ได้เรียกไว้เป็นหลายอย่าง เช่น ข้อคิดสำคัญของเรื่อง แก่นของเรื่อง หรือความคิดหลักของเรื่องแต่จะอย่างไรก็ตามใจความสำคัญก็คือสิ่งที่ป็นสาระที่สำคัญของเรื่องนั่นเอง ใจความสำคัญส่วนมากจะมีลักษณะเป็นประโยค ซึ่งอาจปรากฏ

อยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของย่อหน้าก็ได้จุดที่พบใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้ามากที่สุด คือ ประโยคที่อยู่ตอนต้นย่อหน้า เพราะผู้เขียนมักบอกประเด็นสำคัญไว้ก่อน แล้วจึงขยายรายละเอียดให้ชัดเจน รองลงมา คือ ประโยคตอนท้ายย่อหน้า โดยผู้เขียนจะบอกรายละเอียดหรือประเด็นย่อหน้าก่อน แล้วจึงสรุปด้วยประโยคที่เป็นประเด็นไว้ภายหลัง สำหรับจุดที่พบใจความสำคัญยากขึ้นก็คือ ประโยคตอนกลางย่อหน้า ซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้ความสังเกตและพิจารณาให้ดี ส่วนจุดที่หาใจความสำคัญยากที่สุด คือ ย่อหน้าที่ไม่มีประโยคใจความสำคัญปรากฏชัดเจน อาจมีหลายประโยค หรืออาจอยู่รวม ๆ กันในย่อหน้าก็ได้ ซึ่งผู้อ่านจะต้องสรุปออกมาเอง

จากการศึกษาความหมายของการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านอย่างละเอียด อ่านให้เข้าใจถึงแก่นของเรื่องหรือใจความหลักของเรื่องซึ่งอาจอยู่ในตอนต้น ตอนกลาง หรือตอนท้ายของบทความนั้น ๆ และในบางครั้งการอ่านจับใจความสำคัญก็อาจจะไม่ปรากฏอยู่ย่อหน้าใดของบทความแต่ผู้อ่านจะต้องสรุปออกมาด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

2. องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

จินตนา ไบกาซูยี (2543 : 44-46) กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า ความเข้าใจของการอ่านแต่ละบุคคลจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ ประการ เช่น

1. ชนิดของข้อความเข้าใจในการอ่าน บุคคลจะเข้าใจการอ่านสิ่งที่เขาอ่านแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์เดิมของตน และความคิดอันเป็นวัตถุประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้นในขณะนั้น วัตถุประสงค์ในการอ่านมีดังนี้

- 1.1 อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ
- 1.2 อ่านเพื่อศึกษารายละเอียดสำคัญ
- 1.3 อ่านเพื่อศึกษาคำแนะนำต่าง ๆ เช่น การใช้เครื่องมือ เป็นต้น
- 1.4 อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องจะลงเอยอะไร
- 1.5 อ่านเพื่อศึกษาคคุณค่าสิ่งที่อ่าน
- 1.6 อ่านเพื่อรวบรวมเรื่องหรือย่อเรื่องแล้วนำมาเขียนใหม่
- 1.7 อ่านเพื่อเปรียบเทียบกับเรื่องราวหรือข้อความอื่น
- 1.8 อ่านเพื่อจดจำและเข้าใจเนื้อเรื่อง สำหรับนำไปใช้ชั่วคราวหรือนำไปใช้

ตลอดไป

2. พิสัยของความเข้าใจการอ่าน เด็กจะอ่านได้ดีขึ้นและถูกต้องเพียงใดขึ้นอยู่กับพิสัยของหมู่คำที่เด็กอ่านเข้าใจได้ และขึ้นกับความสามารถทางสติ ชนิดของประสบการณ์เก่า และความยากง่ายของข้อความที่เด็กอ่านด้วย

3. ความถูกต้องของความเข้าใจการอ่าน ช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวที่อ่านมากน้อยต่างกัน ความถูกต้องในการเข้าใจของเด็กย่อมแตกต่างกันมากน้อยตามประสบการณ์เก่า และความยากง่ายของข้อความนั้น ๆ

4. ระดับความเข้าใจในการอ่าน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เป็นต้นว่า สติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจคำศัพท์ที่อ่านและวิธีการพิเศษเฉพาะตัวของผู้อ่านแต่ละคน รวมทั้งประสบการณ์เดิมของแต่ละคน

5. ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน ต้องอาศัยความเข้าใจในคำศัพท์ ความสามารถในการนึกภาพสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความและสิ่งอื่น ๆ การอ่านที่จะเข้าใจเรื่อง และจับใจความได้นั้น ต้องสืบเนื่องมาจากการอ่านให้เกิดทักษะ 5 ชั้น คือ อ่านออก อ่านคล่อง อ่าน เข้าใจเรื่อง อ่านแยกแยะชนิดของข้อความ อ่านแล้วตีความวินิจฉัยนสารได้ ชั้นนี้เป็นชั้นจำเป็นที่สุดในการอ่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องเข้าใจว่าผู้เขียนได้ส่งสารอะไรมาให้อ่านบ้าง โดยผู้อ่านจะต้องพิจารณาเอง

สุนาฏ นิธิมทรากุล (2520: 1-8) กล่าวว่า ความเข้าใจของการอ่านแต่ละบุคคลจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ ประการ เช่น

1. ชนิดของความเข้าใจในการอ่าน บุคคลจะเข้าใจสิ่งที่อ่านแตกต่างกันออกไปตาม ประสบการณ์เดิมของตน และความคิดอันเป็นวัตถุประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้นในขณะนั้น วัตถุประสงค์ของการอ่าน มีดังนี้

- 1.1 อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ
- 1.2 อ่านเพื่อศึกษารายละเอียดที่สำคัญ
- 1.3 อ่านเพื่อศึกษาคำแนะนำต่าง ๆ เช่น การใช้เครื่องมือ เป็นต้น
- 1.4 อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องจะลงเอยอย่างไร
- 1.5 อ่านเพื่อศึกษาคูณค่าของสิ่งที่อ่าน

2. ความถูกต้องของความเข้าใจในการอ่านช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวที่อ่านมากน้อย ต่างกัน ความถูกต้องในการเข้าใจของเด็กย่อมแตกต่างกันมากน้อยตามประสบการณ์และความยากง่ายของข้อความนั้น ๆ

3. ระดับความเข้าใจในการอ่าน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการด้วยกันเป็นต้นว่า สติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจวงศัพท์ที่อ่าน และวิธีการพิเศษเฉพาะตัวของผู้อ่าน แต่ละคน รวมทั้งประสบการณ์เดิมของแต่ละคน

4. ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน ต้องอาศัยความเข้าใจในคำศัพท์ ความสามารถในการนึกภาพสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความและสิ่งอื่น ๆ

จากการศึกษาองค์ประกอบของการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของข้อความหรือเรื่องราวต่าง ๆ ว่าข้อความหรือเรื่องราว นั้นเกี่ยวกับสิ่งใด มีเหตุการณ์ที่สำคัญอะไรบ้าง ส่วนใดเป็นใจความสำคัญและส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญถือเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถแยกส่วนประกอบอื่น ๆ หรือที่เรียกว่า “ผลความ” ของเรื่องได้ ผลความหรือส่วนขยายใจความ หมายถึง ประโยคที่ช่วยขยายเนื้อความของใจความสำคัญเพื่อสนับสนุนหรือแสดงตัวอย่าง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งในแต่ละย่อหน้าอาจมีผลความอยู่หลาย ๆ ประโยคก็ได้

3. จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 6-7) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนอ่านและจับใจความสำคัญได้ เพื่อให้กิจกรรมการอ่านมีความหมาย
2. เพื่อให้ผู้อ่านสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่านว่ามีสาระอะไรบ้าง โดยเล่าให้ทราบ ให้รายงานได้อย่างชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงจะแสดงว่าผู้อ่านมีความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

3. อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำ
 4. การฝึกการใช้สายตา การอ่านเพื่อความเข้าใจ นิยมฝึกทักษะในการอ่านและตอบคำถามได้ถูกต้องแม่นยำ

5. อ่านเพื่อให้สรุปหรือย่อได้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นเกี่ยวกับอะไร แม้จะไม่ละเอียด แต่สามารถบอกได้บ้างแต่จะไม่ครบบริบูรณ์ก็ตาม

6. อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ ทำนายว่าเรื่องที่อ่านนั้นจะลงเอยในรูปแบบใด

7. อ่านเพื่อหาความจริงและแสดงข้อคิดเห็นประกอบได้

วรรณิ โสมประยูร (2544 : 128) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญมีดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจและจับใจความที่อ่านได้ดี
 2. เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถเพิ่มพูนความชำนาญในการอ่านให้รวดเร็วและมีสมาธิในการอ่าน

3. เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถรู้จักความหมายของคำศัพท์ใหม่ ๆ รู้ทันเหตุการณ์ และเป็นคนเท่าทันสังคมโลก

5. เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถบอกประโยชน์ของการอ่านหนังสือและมีนิสัยที่ดี รักในการอ่าน

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2541 : 99-100) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

1. ผู้อ่านจับใจความจะต้องมุ่งอ่านรายละเอียดของเนื้อเรื่อง โดยไม่คำนึงถึงความเร็วในการอ่าน แต่จะอ่านอย่างละเอียดเพื่อจะได้ไม่พลาดเนื้อหาสำคัญ และนำรายละเอียดของเรื่องไปใช้ประโยชน์หรืออ่านเพื่อความเพลิดเพลิน

2. ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านเอาเรื่อง เป็นการอ่านเพื่อเพิ่มความมั่นใจให้เกิดขึ้นกับตนเอง ซึ่งเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องที่ผู้อ่านเคยรู้หรืออ่านมาแล้วแต่ลืมรายละเอียด จึงกลับมาอ่านทบทวนอีกครั้งเพื่อให้ระลึกหรือจับใจความอย่างคร่าว ๆ ได้

3. ผู้อ่านจับใจความอ่านเพื่อให้คุ้นเคยกับคำศัพท์ใหม่ ๆ โดยใช้เนื้อหาของเรื่องที่อ่านเป็นสื่อ การอ่านในลักษณะนี้จึงมักให้มีการสำรวจตรวจสอบ ซึ่งนิยมนำไปใช้ประโยชน์ในการอ่านจับใจความเรื่องที่เป็นวิชาการระดับสูง

4. ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านเพื่อพัฒนาความคิดให้กว้างไกล เป็นการอ่านที่จะต้องอ่านอย่างละเอียดเพื่อพัฒนาข้อมูลให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถรวบรวมข้อมูลโดยวิธีอ่านจับใจความ แล้ววิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าต่อไป

5. ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านเพื่อพัฒนาอัตราความเร็วในการอ่าน เป็นการอ่านที่ผู้อ่านมีเวลาจำกัดและต้องการจับใจความของเนื้อเรื่องให้ได้มากที่สุด

6. ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านเพื่อศึกษาเนื้อเรื่องที่ตนไม่เคยมีพื้นฐานมาก่อน เป็นการอ่านในลักษณะสำรวจตรวจสอบด้วยวิธีกวาดสายตาดูเนื้อหาคร่าว ๆ แล้วจึงสำรวจด้วยการอ่านเนื้อหาอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ของข้อมูลหรือของเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถ่องแท้ โดยผู้อ่านจำเป็นต้องใช้ทักษะและความสามารถในการอ่านซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนและความชำนาญ เพื่อจะสามารถตีความเนื้อหาได้ชัดเจนและรวดเร็วยิ่งขึ้น

4. ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

สายใจ ทองเนียม (2560 : 100) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ ผู้เรียนต้องรู้จักการอ่านคำ คือ อ่านออก รู้ความหมายของกลุ่มคำสำนวน วลี และประโยค จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เพราะถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ อาจส่งผลต่อการอ่านเพื่อจุดประสงค์อื่น ๆ ซึ่งยากกว่า และจะเป็นสาเหตุให้ผู้อ่านไม่สามารถพัฒนาการอ่านของตนเองได้

ธัญเทพ กองสุข (2557 : 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่าการอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญมากต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะใช้ในการศึกษาหาความรู้หากบุคคลที่มีความสามารถในการอ่านจับใจความดีก็จะทำให้สามารถเข้าใจความรู้ต่าง ๆ ได้โดยง่าย ทุกสาขาวิชาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งความสามารถในการอ่านจับใจความยังมีส่วนสำคัญต่อการประกอบอาชีพ และชีวิตประจำวันของมนุษย์ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้นอีกด้วย ดังนั้นหากจะพัฒนาประชากรไทยให้มีคุณภาพทัดเทียมกับต่างประเทศต่าง ๆ ก็ควรจะเริ่มจากการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้เด็กไทยมีความสามารถที่สูงที่สุด

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556 : 257) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญ เพราะช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในความรู้และความคิด มองโลกที่กว้างไกล เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านสื่อการอ่าน

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551 : 87-90) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะการรับสารที่มีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้เกิดขึ้นได้ และนอกจากนั้น การอ่าน ยังมีความสำคัญดังนี้

1. เสริมสร้างองค์ความรู้ มีส่วนช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ ทั้งเพิ่มพูนความรู้เดิมที่มีอยู่ให้มุมมองที่แตกต่างไปจากความรู้หรือความคิดเดิมของผู้อ่าน
2. พัฒนาคุณค่าทางอารมณ์ ช่วยให้ผู้อ่านได้รับความสุขหรือความบันเทิงใจ ซึ่งส่งผลดีต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย
3. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้หรือแนวคิด รวมทั้งส่งเสริมจินตนาการ เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 2) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และการใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย

จากการศึกษาความสำคัญของการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่านจับใจความนั้น เป็นอีกหนึ่งประการที่นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะต้องใช้

ในชีวิตประจำวัน และศาสตร์แขนงอื่น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถรู้ถึงใจความสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ได้

5. ประโยชน์ของการอ่านจับใจความ

จิราภรณ์ บุญณรงค์ (2554 : 29) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญนั้นครอบคลุมการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคน ตั้งแต่การอ่านเพื่อความบันเทิงจนกระทั่งถึงการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ในสรรพวิทยาการต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยการอ่านเพื่อจับใจความทั้งสิ้น บุคคลที่มีความสามารถในการอ่านจับใจความจึงเป็นบุคคลที่รับรู้ข่าวสาร เรื่องราวได้รวดเร็วและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีกว่าคนอื่น

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2550 : 23) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านที่ทำให้เป็นคนที่น่าสนใจ เพราะอ่านมากทำให้มีความคิดลึกซึ้งและกว้างขวาง ดังนั้น การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนและใช้ชีวิตประจำวัน

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร (2528 : 18) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เห็นใจได้ว่าหนังสือนั้นมีคุณค่าหรือสาระที่จะอ่านอย่างละเอียดหรือไม่
2. ช่วยให้รู้ว่าหนังสือนั้นเหมาะสมกับความรู้หรือประสบการณ์ของผู้อ่านหรือไม่
3. เป็นแนวทางให้ผู้อ่านสามารถสืบค้นหรือค้นคว้าหนังสืออ่านที่ปรากฏในบรรณานุกรมอ่านประกอบหนังสือนั้นได้
4. ช่วยประหยัดเวลาแก่ผู้อ่านที่มีเวลาจำกัด
5. ช่วยในการตัดสินใจว่าควรยืมหรือซื้อหนังสือเล่มนั้นหรือไม่
6. ช่วยในการเตรียมตัวสอบ เพราะทำให้จดจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

ผุสดี ภูอินทร์ (2526 : 21) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่รวดเร็วและสามารถอ่านได้ในเวลาที่จำกัด มีประโยชน์มากสำหรับนักเรียน นักศึกษาในการเตรียมตัวเข้าสอบและสามารถพิจารณาคูณค่าของหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

จากการศึกษาประโยชน์ของการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความมีประโยชน์กับบุคคลในทุกวัย ช่วยให้สามารถเข้าใจเนื้อหา ข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งในปัจจุบันมีสื่อสารสนเทศที่หลากหลาย ผู้อ่านจะสามารถได้ใช้ความสามารถในการอ่านจับใจความและสามารถสื่อสาร ตอบสนองสารได้อย่างมีคุณภาพ

6. ประเภทของการอ่านจับใจความ

สมบัติ ศิริจันดา (2549 : 40) กล่าวถึงประเภทของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญมี 2 ลักษณะ คือ

1. จับใจความสำคัญโดยสรุป คือ การจับเฉพาะประเด็นสำคัญของเรื่อง ให้ทราบว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไร เกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

2. จับใจความสำคัญอย่างละเอียด คือ การทำความเข้าใจรายละเอียดอื่น ๆ ที่อธิบาย ขยายความหรือเพิ่มเติมใจความสำคัญให้เด่นชัดยิ่งขึ้น โดยเป็นการพิจารณาเรื่องของคำสำนวน โวหาร น้ำเสียง อารมณ์ เจตนาของผู้เขียนที่แฝงอยู่ในงานเขียนนั้น ตลอดจนตัวอย่างต่าง ๆ

พันธุทิพา หลาบเลิศบุญ (2542 : 50) กล่าวถึงประเภทของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า ประเภทของการอ่านจับใจความสำคัญ มี 2 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านจับใจความส่วนรวม การอ่านประเภทนี้มีหลักว่าผู้อ่านต้องสังเกตส่วนประกอบของหนังสือ อ่านหัวข้อต่าง ๆ และจัดเนื้อหาของหัวข้อนั้นว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีการดำเนินเรื่องไปสู่จุดหมายปลายทางด้วยวิธีการเชื่อมโยงเนื้อหา ตลอดจนแนวความคิดและข้อมูลต่าง ๆ อย่างไร การอ่านจับใจความรวมเป็นการอ่านเพื่อรู้ จะได้ตัดสินใจคุณค่าของหนังสือเล่มนั้นว่าสมควรอ่านอย่างละเอียดหรือไม่ และน่าสนใจเพียงใด การอ่านแบบนี้เหมาะแก่เวลาจำกัด เช่น การเลือกซื้อหนังสือ หรืออ่านเพื่อตัดสินใจว่าควรยืมจากห้องสมุดหรือไม่ ข้อดีของการอ่านจับใจความส่วนรวมของหนังสือคือ จะช่วยให้จำเนื้อหาหลักได้อย่างแม่นยำ

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ การอ่านประเภทนี้ต้องยึดหลักคือ อ่านอย่างละเอียดทุกตัวอักษร เพื่อจับเรื่องราวได้ตลอดทั้งเรื่อง ที่ไหน เมื่อไร ทำไม บางเรื่องอาจจะมีความตอบไม่ครบก็ได้ แต่ต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจับใจความสำคัญให้มากที่สุด

จากการศึกษาประเภทของการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความมี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การอ่านจับใจความสำคัญแบบคร่าว ๆ และการอ่านจับใจความสำคัญโดยละเอียด โดยการอ่านจับใจความทั้งสองลักษณะนี้มีความสำคัญและจำเป็นต่อการนำไปประยุกต์ใช้ตามรูปแบบของงานเขียนในแต่ละชนิด

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจึงเป็นหัวใจในการอ่านหนังสือทุกชนิด หากผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจในเรื่องราว ก็จะไม่สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานเขียนชนิดต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน โดยใช้งานเขียนหลายชนิด อันได้แก่ นิทาน ข่าว บทร้อยแก้ว สารคดี และบทร้อยกรอง โดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก

7. การวัดและประเมินผลการอ่านอ่านจับใจความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 98) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความไว้ว่า การประเมินในชั้นเรียนมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ดังนี้

1. การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและจะต้องมีอยู่ทุกขั้นตอนของกระบวนการคือ การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน การประเมินผลระหว่างเรียนและการประเมินผลหลังเรียน โดยมีเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และต้องแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนได้มีการพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

2. การประเมินจะต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตราที่ 26 กำหนดให้ประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาผลการประเมินด้วยวิธีการต่าง ๆ

3. การประเมินผลจะต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และยุติธรรม โดยการใช้เครื่องมือวัดผลโดยการเรียนรู้ที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้ การอ่านจับใจความครูผู้สอนควรประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะอ่านจับใจความ เช่น ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน สามารถตั้งคำถามและตอบคำถาม เล่าเรื่องหรือเขียนแผนภาพโครงเรื่อง บอกแนวคิดของเรื่อง สรุปประเด็นสำคัญของเรื่องได้

กรมวิชาการ (2543 : 88-89) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลผลการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษา วิธีการวัดผลประเมินผลจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการอ่านในแต่ละครั้ง จึงได้เสนอหลักการพื้นฐานของการเรียนรู้ภาษา เพื่อเป็นแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทยสำหรับครูผู้สอน ดังต่อไปนี้

1. การบูรณาการทักษะทางภาษา ทั้งการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด ซึ่งแต่ละทักษะมีความสำคัญที่ควรเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ทักษะทางภาษาทักษะหนึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาอื่น ๆ ด้วยกัน

2. นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาพร้อมกับการพัฒนาความคิด เนื่องจากภาษาเป็นสื่อของความคิด การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ควรจัดให้นักเรียนได้ใช้ภาษาตามสถานการณ์จริงทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อเป็นการฝึกทักษะทางสังคมในสถานการณ์จริง

3. นักเรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้อย่างถูกต้องทั้งไวยากรณ์หรือหลักภาษา การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. นักเรียนทุกคนจะได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาเท่ากัน แต่การพัฒนาทางภาษาของแต่ละคนจะไม่เท่ากันตามศักยภาพของนักเรียน วิธีการเรียนรู้ก็ต่างกัน

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาทักษะทางภาษาไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้วัฒนธรรม เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

6. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ ใช้ในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การอภิปราย การเขียนรายงาน การตอบคำถาม ครูจะต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนถูกต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

จากการศึกษาแนวการวัดและประเมินผลการอ่านอ่านจับใจความ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการอ่านอ่านจับใจความ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการอ่านในแต่ละครั้งว่าต้องการวัดพฤติกรรมใด เช่น รู้ จำ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจะใช้เครื่องมือวัดแบบใดจึงจะเหมาะสม ซึ่งการประเมินผลเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยมีการประเมินผลที่หลากหลาย ประเมินโดยวิธีเครื่องมือต่าง ๆ ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และในประเมินผลหลังเรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการอ่านจับใจความที่เพิ่มขึ้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2554: 224-227) กล่าวว่า เทคนิคการสอนแบบ SQ4R เป็นเทคนิคการอ่านที่ช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่คาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจ แนวคิดของเรื่องที่อ่าน ได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงมาจากการสอนแบบ SQ3R ของ ฟรานซิส พี.โรบินสัน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ ประกอบด้วย Survey (S), Question (Q), Read (R), Record (R), Recite (R) และ Reflect

Gunning (1996 : 196-197) กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ว่า หมายถึง วิธีการสอนอ่านที่เป็นระบบเป็นวิธีการสอนเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านการตีความ ขยายความ สรุปและจับใจความสำคัญจากการอ่านด้วยตนเองซึ่งการสอนแบบ SQ4R เน้นการอ่านซ้ำ ๆ จนกว่าจะเข้าใจและจดจำเรื่องราวที่อ่านได้ ถึงแม้เป็นการสอนเน้นทักษะการอ่าน แต่ครูจะต้องสอนแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ ประกอบด้วย การฟัง พูด อ่าน และเขียน และในชีวิตประจำวันของเราจะอ่านสิ่งใดก็จะอ่านอย่างมีจุดประสงค์และมักจะอ่านจากสื่อต่าง ๆ

จากการศึกษาความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าเป็นวิธีการสอนอ่านที่มุ่งหาใจความสำคัญของเรื่อง โดยมีขั้นตอนการอ่านที่ชัดเจน ได้แก่ การสำรวจ เรื่องราวอย่างคร่าว ๆ อ่านเนื้อหาโดยละเอียด จดบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทบทวนเรื่องที่อ่านจากบันทึก สรุปและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน มาใช้ในการอ่านจับใจความ

2. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

สุภาวดี ยนต์ชัย (2556 : 47) กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ไว้ว่า มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. Survey (S) หมายถึง การสำรวจหรือการอ่านเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป อ่านอย่างคร่าว ๆ จะทำให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่าง ๆ ได้
2. Question (Q) การตั้งคำถามจะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้น จึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็วและที่สำคัญที่สุดคือ คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่ควรอ่านในเวลาเดียวกันก็ควรต้องถามตัวเองว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไรและเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร อย่างไรก็ตามพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย และสามารถจับประเด็นได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด
3. Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะที่เดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับการตั้งคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะได้การอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริง ขณะที่อ่านอยู่ ถ้ามีคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีการจดบันทึกลงในที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้คำตอบที่ต้องการ
4. Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ในส่วนที่สำคัญ และสิ่งที่จำเป็นโดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

5. Recite (R) ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเองเพื่อถ่ายทอดการจดจำถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจัย บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องต่อบทอ่านที่ผู้เรียนอ่านบทครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง 6 ขั้นตอน แสดงตามภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 1 ผังมโนทัศน์ของกระบวนการสอนอ่านแบบ SQ4R

ที่มา : ศิริัญญา ศรีคำ และคณะ (2558)

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2554 : 225-227) กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ไว้ว่ามีจำนวน 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. S-Survey คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหาของข้อเขียนนั้นอย่างคร่าว ๆ

2. Q-Question คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามในขณะที่อ่าน จะช่วยให้เราตั้งใจ และจดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน

3. R-Read คือ การอ่าน เพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ คำที่พิมพ์ด้วยลักษณะที่แตกต่างไปจากปกติ และภาพประกอบต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่อง เมื่อพบคำตอบที่ต้องการ ควรทำเครื่องหมายไว้เพื่อให้มองเห็นง่าย แล้วเขียนคำสำคัญไว้ในที่ว่างด้านข้างหรือขอบของหนังสือ แต่ยังไม่ต้องบันทึกข้อความที่ได้จากการอ่าน เพราะอาจต้องอ่านข้อเขียนนั้นซ้ำอีกถ้ายังมีปัญหายังไม่เข้าใจดีพอ

4. R-Record คือ การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ ให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ได้อ่านขั้นตอนที่ 3 บันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็น เป็นการบันทึกย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

5. R-Recite คือ การเขียนสรุปใจความสำคัญ ด้วยภาษาของตนเอง ถ้ามีข้อสงสัยไม่แน่ใจในตอนใดตอนหนึ่งให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. R-Reflect คือ การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องทีอ่านแล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยใช้เหตุผลสนับสนุน อาจทำได้โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องทีอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

Robinson (1961 : 29-30) ได้เสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R นั้นประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่จัดทำให้บรรยากาศรู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ การเสนอเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่าน ผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้ เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านได้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นสื่อ ที่นำมาใช้เป็นของจริง

2. ขั้นสอน ซึ่งกระทำการสอนตามระบบวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นสำรวจ (Survey) ครูผู้สอนให้นักเรียนสำรวจเรื่องราวทีได้อ่านอย่างคร่าว ๆ

เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป

2.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question) ครูผู้สอนควรตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านกับนักเรียนเพื่อฝึกการตอบคำถาม คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น และทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว

2.3 ขั้นอ่าน (Read) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะที่เดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามทีได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้เป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญโดยแท้จริง และตอบคำถามทีตั้งไว้

2.4 ขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง (Record) เมื่อได้คำตอบแล้ว ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ทีได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยใช้ภาษาของตนเองเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นและสามารถจำคำตอบนั้นได้ โดยคำตอบนั้นต้องคงความหมายเดิมของเรื่องเอาไว้

2.5 ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญซึ่งประกอบด้วยใจความหลักและใจความรอง โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

2.6 ขั้นทบทวน (Reflect) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจัย บทอ่านทีผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นทีผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง เป็นการทบทวนเรื่องทีอ่านทั้งหมด ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนว่าจดจำหรือเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้มากน้อยแค่ไหน หากส่วนไหนทียังจดจำไม่ได้ก็กลับไปอ่านซ้ำและทบทวน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดทีชัดเจนและมีความคงทนในการจดจำอีกด้วย

3. ขั้นสรุปและประเมินผล เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R แล้ว ผู้สอนจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่า ผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้เรียนอ่อน โดยอธิบายเพิ่มเติมให้ทำแบบฝึกมากขึ้นหรือสำหรับผู้เรียนดีก็อาจจะให้แบบฝึกเพื่อเสริมให้มีความรู้เพิ่มขึ้นอีกก็ได้

จากการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการสำรวจ ขั้นตอนการตั้งคำถาม ขั้นตอนการอ่าน ขั้นตอนเขียนสรุปใจความ และขั้นตอนทบทวนเนื้อหา โดย 6 ขั้นตอนดังกล่าวนี้ว่าเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ผู้เรียนได้ลงมือศึกษาด้วยตนเองมากที่สุด จะช่วยให้รู้จักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยครูผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะทางภาษา การอ่าน เขียน ฟัง ดู ฟุด เมื่อปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าวแล้วจะเกิดความสามารถในการจับใจความสำคัญจากเรื่องที้อ่านได้ในที่สุด

จากการศึกษาแนวคิดและกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยปรับปรุงจากแนวคิดของ Robinson (1961) และแนวคิดของ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2554) และได้กำหนดเป็น 3 ขั้นตอน รายละเอียดดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่จัดทำใบบรรยายภาครู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่

2. ขั้นสอน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 S - Survey คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ ว่าเนื้อหาที่จะอ่านนั้นมีขอบเขตอย่างไร โดยให้นักเรียนอ่านแบบสำรวจผ่าน ๆ เพื่อดูว่าเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

2.2 Q - Question คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน เมื่อนักเรียนอ่านสำรวจแบบผ่าน ๆ แล้ว ให้นักเรียนตั้งคำถามว่าเรื่องที้อ่านนั้นเป็นอย่างไร

2.3 R₁ - Read คือ ให้นักเรียนอ่านเนื้อหาที่ตนเองได้เพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ และให้นักเรียนทำสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายไว้ในส่วนของคำตอบที่ต้องการหาคำตอบ

2.4 R₂ - Record คือ ให้นักเรียนได้ทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ และให้นักเรียนจดบันทึกเรื่องที้อ่านได้ไว้ด้วยสำนวนภาษาที่เข้าใจง่ายเพื่อเอาไว้สรุปประเด็นที่สำคัญ

2.5 R₃ - Recite คือ ให้นักเรียนเขียนสรุปด้วยภาษาของตนเอง เพื่อที่ว่าหากกลับมาอ่านซ้ำจะทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

2.6 R₄ - Reflect คือ ให้นักเรียนทบทวนเรื่องที้อ่าน หากยังไม่เข้าใจหรือเกิดข้อสงสัยในประเด็นใดควรกลับไปอ่านซ้ำ

3. ขั้นสรุปบทเรียน เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R แล้ว ผู้สอนจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่า ผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้เรียนอ่อน

3. ประโยชน์และข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

ศิริสัญญา ศรีคำ (2558) ได้เสนอประโยชน์และข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ไว้ดังนี้

1. ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R นี้ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ได้ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน อ่านแล้วอาจจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้วใช้จุดมุ่งหมายเหมือนกับการเหวี่ยงแห ไม่รู้ว่าจะจับอะไร ได้อะไรหรือไม่ แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อผู้สอนถาม ดังนั้น การใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ แล้วจะทำให้เข้าใจดีขึ้น

2. ข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

2.1 ผู้สอนจะต้องมีความคล่องทางด้านภาษาพอประมาณที่จะช่วยเหลือชี้แนะผู้เรียน

2.2 ผู้สอนจะต้องจัดเตรียมเนื้อหา หรือกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย น่าสนใจ ทันทสมัยและต้องคำนึงถึงความสามารถ ความรู้ดั้งเดิมของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 วิธีสอนชนิดนี้ไม่มีขั้นตอนสำหรับสอนโครงสร้างภาษาและศัพท์ใหม่ ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องสอดแทรกขั้นตอนนี้ในจังหวะที่เหมาะสม เพราะในผู้เรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้สอนจำเป็นจะต้องทบทวนหรือสอนโครงสร้างและคำศัพท์ให้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2554 : 227) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ไว้ว่า ผู้เรียนได้ฝึกอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน โดยตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าให้รู้ว่หลังการอ่านแล้วต้องรู้อะไร สามารถสรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านได้

จากการศึกษาประโยชน์และข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายของบทอ่าน รวมทั้งผู้อ่านยังได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ฝึกคิดซับซ้อน ผู้อ่านจำเป็นต้องอ่านอย่างพิถีพิถันเพื่อให้เข้าใจความคิดของผู้แต่ง การอ้างอิงและการเชื่อมโยงความคิดและข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านที่ดีกว่าการอ่านโดยไม่ได้ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน อ่านแล้วอาจจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้ว ได้อะไรหรือไม่ แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อผู้สอนถาม ดังนั้นการใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ แล้วจะเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

นงเยาว์ ทองกำเนิด (2558 : 64) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง สื่อในการเรียนการสอนที่ช่วยให้ครูสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและทบทวนความรู้และเนื้อหาที่เรียน ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้เป็นอย่างดี

ณัฐชา อักษรเดช (2554 : 19) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นอย่างมีจุดหมายที่แน่นอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการกระทำจริง เป็นประสบการณ์ตรงของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน สามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดีและนำการเรียนรู้และความรู้ที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่มีลักษณะคล้ายกันได้

ศุภรณ์ ภูวัต (2553 : 21) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะเพิ่มเติมจากเนื้อหาจนปฏิบัติได้อย่างชำนาญและให้ผู้เรียนสามารถไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ

ดวงมณี กันทะยอม (2551 : 26) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ใช้ฝึกทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นการเสริมให้เกิดทักษะที่ถูกต้องและเป็นส่วนที่เพิ่มหรือเสริมจากบทเรียน ช่วยฝึกทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

อนงพันธ์ ไบสุพันธ์ (2551 : 33) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง การเรียนการสอนที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาให้เกิดความรู้ความเข้าใจจนเกิดทักษะสูงสุด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

ถวัลย์ มาศจรัส (2548 : 151) ได้ให้คำจำกัดความของแบบฝึกทักษะว่า เป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมมีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจบทเรียนด้วยตนเองได้

ชาญชัย อาจิณสมภาร (2540 : 98) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง ส่วนหนึ่งของบทเรียน เป็นบทเรียนหรือหัวข้อที่นักเรียนต้องเรียน และเป็นโครงการที่ต้องทำให้เสร็จโดยมีคำถามให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้จากบทเรียนที่ผ่านมา ทำให้ทราบได้ว่านักเรียนทำอะไรและทำให้เสร็จผลอะไรในบทเรียน ซึ่งการใช้สามารถใช้ได้ทั้งในชั้นเรียนและที่บ้าน

สมศักดิ์ สินธุเวชญ์ (2540 : 106) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง การจัดประสบการณ์ฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนนักศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

กาญจนา คุณารักษ์ (2539 : 7) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหาการเรียนการสอน โดยการวิเคราะห์สถานการณ์หรือเงื่อนไขการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ แล้วจึงวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดหมายโดยอาศัย

ความรู้จากหลาย ๆ ทฤษฎี เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนการสอน ทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของกับวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2535 : 48) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมความสนใจ และเสริมเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วนที่ช่วยให้นักเรียนได้ปฏิบัติและ นำเอาความรู้ไปใช้ได้ อย่างแม่นยำถูกต้องคล่องแคล่ว

จากการศึกษาความหมายของแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกทักษะของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยในการเสริม ความเข้าใจ และช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. หลักการสร้างและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544 : 16-17) ได้เสนอแนวทางการสร้างแบบฝึกไว้ว่า การสร้างแบบฝึกเพื่อใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ นั้น จะเน้นสื่อการสอน ในลักษณะเอกสารแบบฝึกหัดเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้น การสร้างจึงควรให้มีความสมบูรณ์ที่สุด ทั้งในด้าน เนื้อหา รูปแบบ และกลวิธีในการนำไปใช้ ซึ่งควรเป็นเทคนิคของแต่ละคนดังนี้

1. พึงระลึกเสมอว่าต้องให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาก่อนใช้แบบฝึก
2. ในแต่ละแบบฝึกอาจมีเนื้อหาสรุปย่อหรือเป็นหลักเกณฑ์ไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษา ทบทวนก่อนก็ได้
3. ควรสร้างแบบฝึกให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ต้องการและไม่ยากหรือ ง่ายจนเกินไป
4. คำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และความแตกต่างของผู้เรียน
5. ควรศึกษาแนวทางการสร้างแบบฝึกให้เข้าใจก่อนปฏิบัติการสร้าง อาจนำหลักการ ของผู้อื่นหรือทฤษฎีการเรียนรู้ของนักการศึกษา หรือนักจิตวิทยา มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา และสภาพการณ์ได้
6. ควรมีคู่มือการใช้แบบฝึก เพื่อให้ผู้สอนคนอื่นนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง หากไม่มี คู่มือ ต้องมีคำชี้แจงขั้นตอนการใช้ที่ชัดเจนแนบไปในแบบฝึกหัดด้วย
7. การสร้างแบบฝึก ควรพิจารณารูปแบบให้เหมาะสมกับธรรมชาติของแต่ละ เนื้อหาวิชา รูปแบบจึงควรแตกต่างกันตามสภาพการณ์
8. การออกแบบชุดฝึกควรมีความหลากหลาย ไม่ซ้ำซาก ไม่ใช่รูปแบบเดียว เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ควรมีแบบฝึกหลาย ๆ แบบ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะ อย่างกว้างขวาง และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย
9. การใช้ภาพประกอบเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้แบบฝึกนั้นน่าสนใจ และยังเป็น การพักสายตาให้กับผู้เรียนอีกด้วย
10. การสร้างแบบฝึกหากต้องการให้สมบูรณ์ครบถ้วน ควรสร้างในลักษณะของ เอกสารประกอบการสอน แต่จะเน้นความหลากหลายของแบบฝึกมากกว่า และเนื้อหาที่สรุปไว้เพียง ย่อ ๆ
11. แบบฝึกต้องมีความถูกต้อง อย่าให้มีข้อผิดพลาดโดยเด็ดขาด

เพราะเหมือนกับการยื่นยาพิษให้กับลูกศิษย์โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เพราะเขาจะจำในสิ่งที่ผิด ๆ ตลอดไป

12. คำสั่งในแบบฝึกเป็นสิ่งสำคัญที่ควรมองข้ามไป เพราะคำสั่งคือประตูบานใหญ่ที่จะไขความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนเข้าไปสู่ความสำเร็จ คำสั่งจึงต้องสั้น กะทัดรัด ชัดเจน และเข้าใจได้ง่าย ไม่ทำให้ผู้เรียนสับสน

13. การกำหนดเวลาในการใช้แบบฝึกในแต่ละชุดควรให้เหมาะสมกับเนื้อหา และความสนใจของผู้เรียน

14. กระดาษที่ใช้ควรมีคุณภาพเหมาะสม มีความเหนียวและทนทาน ไม่เปราะบางหรือขาดง่ายจนเกินไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 145-146) กล่าวถึงหลักการสร้างและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการโดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุก ๆ ระดับชั้น

2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด

3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้อย่างไรในแต่ละชุด จะประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. สร้างแบบทดสอบซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่องเฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในตอนที่ 2

5. สร้างบัตรฝึกหัดเพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อย แต่ละทักษะในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบการกำหนดรูปแบบขนาดของบัตรพิจารณาความเหมาะสม

6. สร้างบัตรอ้างอิงเพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางในการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อได้นำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว

7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้าเพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียนโดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

8. นำแบบฝึกไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องคุณภาพของแบบฝึกทักษะ คุณภาพของแบบทดสอบ

9. ปรับปรุงแก้ไข

ฉวีวรรณ กิรติกร (2538 : 11-12) กล่าวถึงหลักการสร้างและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นนั้นสอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนที่เริ่มเรียนมีประสบการณ์น้อย จะต้องสร้างแบบฝึกที่น่าสนใจและจูงใจผู้เรียนด้วยการเริ่มจากข้อง่ายไปข้อยาก เพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจทำแบบฝึกหัด

2. ให้แบบฝึกหัดที่ตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการฝึกและต้องมีเวลาเตรียมการไว้ล่วงหน้าเสมอ

3. แบบฝึกหัดควรมุ่งส่งเสริมผู้เรียนแต่ละกลุ่มตามความสามารถที่ต่างกันของผู้เรียน

4. แบบฝึกหัดแต่ละชุดควรมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหรือมีตัวอย่างแสดงวิธีทำจะช่วยให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

5. แบบฝึกหัดจะต้องถูกต้อง ครูจะต้องพิจารณาให้ตัวอย่างให้มีข้อผิดพลาดได้

6. แบบฝึกหัดควรมีหลาย ๆ แบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้แนวคิดที่กว้างไกล

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 490) กล่าวถึงหลักการสร้างและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ควรมีคำชี้แจงการใช้ที่มีการกำหนดทิศทางไว้เด่นชัด เมื่อให้ผู้เรียนข้อความใดข้อความหนึ่งแล้วก็จะเขียนว่า “โปรดอ่าน...หน้า...” หรือ “โปรดพลิกไปหน้า...เรื่อง...”

2. ควรมีตารางปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนวางแผนได้เองซึ่งเรียกว่า “ใบแนะนำทาง” หรือ “Guide Sheet”

3. ไม่ว่าจะเป็แบบแผ่นหรือเป็นเล่มควรมี “แผนการสอน” โดยสังเขปไว้ด้วย โดยเฉพาะมโนมัตถุประสงค์กิจกรรมการเรียน สื่อการสอนและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบทิศทางเป้าหมายและบทบาทของตนเอง

4. ในกรณีที่มีกิจกรรมให้นักเรียนตอบเติมคำ เขียนภาพ ต้องเตรียมเนื้อหาไว้ในแบบฝึกให้ตรงกันโดยใช้หมายเลขและรหัสไว้เด่นชัดพอที่ผู้เรียนจะต้องได้ตรงตามที่ครูกำหนดไว้และควรมี “บัตรเฉลย” ไว้ให้แต่ไม่เด่นชัดจนเกินไปเพื่อป้องกันการเฉลยก่อนทำกิจกรรม การมีเฉลยไว้จะช่วยแบ่งเบาภาระของครูเพราะนักเรียนช่วยกันตรวจเองและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลไว้ด้วย “บัตรเฉลย” อาจอยู่ในแบบฝึกปฏิบัติหรือแยกต่างหาก ควรออกแบบให้สะดวกอ่าน ใช้ภาษาที่เป็นกันเองและมีการ์ตูนประกอบเนื้อหาที่น่าสนใจ

5. เนื้อหาในชุดฝึกปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับหัวเรื่องต่าง ๆ ควรให้ตรงกับเนื้อหาหรือประสบการณ์อื่นใดที่ครูกำหนดแบบฝึกปฏิบัติไม่มีรูปแบบที่ตายตัวขึ้นอยู่กับจินตนาการของผู้เรียน หากเป็น “กระดาษคำตอบ” ก็ไม่มีอะไรสลับซับซ้อนและอาจไม่ต้องมีแผนการสอนไว้ ถ้าผู้เรียนยังอยู่ในระดับต่ำเกินไป เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 เป็นต้น

จากการศึกษาหลักการสร้างและขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการสร้างแบบฝึกต้องสร้างด้วยหลักการที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยสามารถนำเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการสร้างจะทำให้นักเรียนมีความสนใจในการทำแบบฝึกทักษะมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยกระตุ้นให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสอดแทรกกระบวนการใช้แบบฝึกทักษะหลังจากที่ได้ทำกิจกรรมตามขั้นตอนของ SQ4R แล้ว ซึ่งการใช้แบบฝึกทักษะเป็นตัวเสริม ก็จะช่วยให้ผู้เรียนมีการฝึกคิดเน้น ย้ำซ้ำ ทวน จึงจะทำให้เกิดเป็นทักษะและความสามารถที่ดีในการอ่านจับใจความได้

2. ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

วรรณ แก้วแพรง (2551 : 131) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ว่า แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ที่ดี มีดังนี้

1. เนื้อหาที่นำมาจะต้องเป็นเนื้อหาที่มีอยู่ในบทเรียนหรือสอดคล้องสัมพันธ์กับแบบเรียนทั้งที่เป็นคำ ประโยค ข้อความ หรือเนื้อเรื่อง และมีเนื้อหาตรงตามที่หลักสูตรกำหนด
2. ต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำ 3 ประการ คือ รู้ค่าเพิ่มขึ้นเข้าใจความหมายของคำดีขึ้น และมีความสามารถใช้คำสูงขึ้นตามลำดับขั้นของนักเรียน

3. ต้องไม่มีลักษณะอย่างข้อสอบทั่ว ๆ ไป ที่มุ่งวัดความรู้ความเข้าใจอย่างเดียวแต่ต้องมีลักษณะที่สร้างความสนใจ ยั่วใจให้นักเรียนได้คิด ได้พิจารณาและได้ศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ความเข้าใจทักษะและความสามารถในการใช้คำสูงขึ้นด้วย

สุนทร สิ้นธพานนท์ (2551 : 90) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ว่า แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ที่ดีนั้น ผู้สร้างแบบฝึกควรคำนึงในเรื่องต่อไปนี้

1. ควรมีแบบฝึกทักษะหลาย ๆ แบบ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและควรมีรูปแบบที่สร้างความสนใจผู้เรียน เป็นการท้าทายให้อยากทำ ได้ลองความสามารถของตน
2. ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากบทเรียนมาตอบในแบบฝึกหรือแบบฝึกทักษะ หรือนำมาประยุกต์ใช้ในการตอบแบบฝึกทักษะ

3. สำนวนภาษาเหมาะกับวัยของผู้เรียนและผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

4. แบบฝึก แบบฝึกทักษะแต่ละชุดควรคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล

5. แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ควรฝึกความสามารถของผู้เรียนหลาย ๆ ด้าน

6. ควรฝึกทักษะการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ใช้ความคิด โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจเดิมเป็นพื้นฐาน และต้องส่งเสริมด้านความคิดหลาย ๆ รูปแบบ เช่น คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2546 : 21) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. จุดประสงค์ต้องชัดเจน
2. จุดประสงค์ต้องสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. เนื้อหาต้องถูกต้องตามหลักวิชา
4. เนื้อหาต้องใช้ภาษาเหมาะสม
5. เนื้อหาต้องมีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติตาม
6. เนื้อหาต้องสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้
7. เนื้อหาต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. เนื้อหาต้องมีคำถามและกิจกรรมที่ท้าทายส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ ของธรรมชาติวิชา

9. เนื้อหาต้องมีกลยุทธ์การนำเสนอและการตั้งคำถามที่ชัดเจน น่าสนใจ ปฏิบัติได้ สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

กฤษยา แสงเดช (2545 : 6-7) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีมีดังนี้

1. แบบฝึกที่ดีควรความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างแสดงวิธีทำที่ใช้ไม่ควรยาวเกินไป เพราะจะทำให้ความเข้าใจยาก ควรปรับให้ง่ายและเหมาะสมกับผู้ใช้เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้

2. แบบฝึกที่ดีควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดหมายของการฝึกลงทุนน้อย ใช้ได้นานทันสมัย

3. ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกเหมาะกับวัย และพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

4. แบบฝึกที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายแบบเพื่อสร้างความสนใจ และไม่เบื่อในการทำและฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนชำนาญ

5. แบบฝึกที่ดีควรมีทั้งแบบกำหนดคำตอบและให้ตอบโดยเสรี การเลือกใช้คำข้อความ รูปภาพในแบบฝึก ควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยและตรงกับความสนใจของนักเรียน ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและพอใจแก่ผู้ใช้ ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้ที่ว่า นักเรียนจะเรียนได้เร็วในการกระทำที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

6. แบบฝึกที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองให้รู้จักค้นคว้า รวบรวมสิ่งที่พบเห็นบ่อย ๆ หรือที่ตัวเองเคยใช้จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์และมองเห็นว่าสิ่งที่ได้ฝึกนั้นมีความหมายต่อเขาตลอดไป

7. แบบฝึกที่ดีควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญา และประสบการณ์ เป็นต้น ฉะนั้น การทำแบบฝึกแต่ละเรื่องควรจัดทำให้มากพอและมีทุกระดับ ตั้งแต่ง่ายปานกลาง จนถึงระดับค่อนข้างยาก เพื่อว่าทั้งนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน จะได้เลือกทำได้ตามความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึก

8. แบบฝึกที่ดีจัดทำเป็นรูปเล่ม นักเรียนสามารถเก็บรักษาไว้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองต่อไป

9. การที่นักเรียนได้ทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน

ได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยทำให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันที่

10. แบบฝึกที่ดีจัดขึ้นนอกจากที่มีในหนังสือเรียนแล้วจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่

11. แบบฝึกที่ดีจัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัด แรงงานและเวลาในการที่

จะต้องเตรียมแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนไม่ต้องเสียเวลาในการลอกแบบฝึกจากตำราเรียนหรือกระดานดำ ทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ได้มากขึ้น

12. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายเพราะการพิมพ์เป็นรูปเล่มที่แน่นอน ลงทุนต่ำ แทนที่จะใช้พิมพ์ลงกระดาษไปทุกครั้งไป นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการที่ผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนได้อย่างมีระบบและมีระเบียบ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 111) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรประกอบด้วยสิ่ง ต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสมคือไม่นานเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี
7. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไปและไม่ยากแก่การเข้าใจ
8. ควรมีหลายรูปแบบมีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึก
9. ใช้หลักจิตวิทยา
10. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
11. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
12. ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ
13. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
14. สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

จากการศึกษาลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถฝึกฝนให้นักเรียนบรรลุตัวชี้วัดที่ต้องการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองและทราบพัฒนาการของตน มีความสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก ประกอบด้วยคำชี้แจงที่สั้นกระชับและชัดเจน เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีรูปแบบที่หลากหลายสีสันสดใส สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาและควรหาคำประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง

3. หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2551 : 90-92) กล่าวถึงหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ว่า ในการสร้างแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องนำหลักจิตวิทยาและหลักการสอนมาเป็นพื้นฐานในการจัดทำด้วย ดังนั้น ผู้จัดทำจึงควรศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาเป็นข้อคิดในการจัดทำ ดังนี้

1. ทฤษฎีการสอนของบรูเนอร์ (Bruner's Instruction Theory) ทฤษฎีการสอนของบรูเนอร์ กล่าวว่า การที่ครูจะจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กนั้นจะต้องพิจารณาหลักการ 4 ประการ คือ

1.1 แรงจูงใจ (Motivation) ซึ่งมีทั้งแรงจูงใจที่เกิดจากภายในตัวเด็กเอง จะทำให้เกิดความปรารถนาที่จะเรียนรู้และความต้องการความสำเร็จ นอกจากนี้ยังมีแรงจูงใจที่ต้องการเข้าร่วมงานกับผู้อื่น และรู้จักทำงานด้วยกัน

1.2 โครงสร้างของความรู้ (Structure of Knowledge) มีการเสนอเนื้อหาให้กับเด็กในรูปแบบที่ง่ายเพียงพอที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้

1.3 ลำดับขั้นของการเสนอเนื้อหา (Sequence) ผู้สอนควรเสนอเนื้อหาตามขั้นตอนและควรเสนอในรูปแบบของการกระทำมากที่สุด ใช้คำพูดน้อยที่สุด ต่อจากนั้นจึงค่อยเสนอเป็นแผนภูมิหรือรูปภาพต่าง ๆ สุดท้ายจึงค่อยเสนอเป็นสัญลักษณ์หรือคำพูด ในกรณีที่ความรู้พื้นฐานของเด็กดีเสร็จแล้วครูก็สามารถเริ่มการสอนด้วยการใช้สัญลักษณ์ได้เลย

1.4 การเสริมแรง (Reinforcement) การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพถ้ามีการเสริมแรง เมื่อเด็กสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ทฤษฎีการเชื่อมโยง (Connectionism) ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) และการสนองตอบ (Response) ของอินทรีย์ความสัมพันธ์จะมีมากขึ้นหรือลดลงเป็นผลเนื่องมาจากผลที่เกิดขึ้นหลังจากการตอบสนอง ถ้าผลที่เกิดขึ้นอินทรีย์พึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการสนองตอบนั้นจะมีมากขึ้น แต่ถ้าผลที่เกิดขึ้นนั้นอินทรีย์ไม่พึงพอใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการสนองตอบย่อมลดลงหรือหายไปโดยที่สุด ธอร์นไดค์ เรียกหลักการนี้ว่า กฎแห่งผล (Law of Effect) กฎแห่งผล กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเพราะบุคคลกระทำซ้ำ และยิ่งทำมาก ความชำนาญจะเกิดขึ้น ทำให้ผู้ฝึกมีความคล่องแคล่ว สามารถทำได้ดี

3. ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไข (The Conditions of Learning) กาเย ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของนักจิตวิทยาของกลุ่มพฤติกรรมนิยม ปัญญานิยม และมนุษยนิยม และได้นำแนวคิดเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ของพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม ส่วนใหญ่เขาจะเน้นไปทางแนวคิดของนักจิตวิทยาของกลุ่มปัญญานิยม กาเย ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ให้คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ลักษณะของผู้เรียน ผู้สอนจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อม และแรงจูงใจ

3.2 กระบวนการทางปัญญาและการสอน เงื่อนไขการเรียนรู้ที่ส่งผลทำให้การสอนต่างกัน เช่น

3.2.1 การถ่ายโยงการเรียนรู้ มี 2 ลักษณะ คือ ทำให้เกิดการเรียนรู้ทักษะในระดับที่สูงได้ดีขึ้น และแผ่ขยายไปสู่สภาพการณ์อื่นนอกเหนือจากสภาพการสอน

3.2.2 การเรียนรู้ทักษะการเรียนรู้ บุคคลอาจมีวิธีการที่จะจัดการเรียนรู้อาการจดจำ และการคิดด้วยตัวเอง จึงควรช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้พัฒนาไปตามศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

3.2.3 การสอนกระบวนการแก้ปัญหา มี 2 เงื่อนไข คือ ผู้เรียนจะต้องรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นมาก่อน และสภาพของปัญหาที่เผชิญนั้นผู้เรียนต้องไม่เคยเผชิญมาก่อน ผู้เรียนจะค้นพบคำตอบจากการเรียนรู้โดยการค้นพบ ซึ่งผู้เรียนจะมีโอกาสค้นพบเกณฑ์ต่าง ๆ ในระดับที่สูงขึ้น

3.3 สภาพการณ์สำหรับการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องรู้สภาพการณ์ของการเรียนรู้จึงจะสามารถวางระบบการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เช่น การสอนซ่อมเสริม การสอนกลุ่มเล็ก และการสอนกลุ่มใหญ่ เป็นต้น

กรมวิชาการ (จิราภรณ์ ฉัตรทอง. 2545 : 29-30 ; อ้างอิงมาจาก กรมวิชาการ. 2542 : 20) ได้กล่าวถึงหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. การฝึกหัด การให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมซ้ำ ๆ ย่อมทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจที่แม่นยำ

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการสร้างแบบฝึกควรคำนึงว่าผู้เรียนแต่ละคน มีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจที่แตกต่าง ดังนั้น ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมคือ ไม่ยาก หรือง่ายเกินไปและควรมีหลายรูปแบบ

3. การจูงใจผู้เรียน โดยเริ่มฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

4. การให้ผู้เรียนทราบผลการทำของตนเอง การเฉลยคำตอบให้ทราบ เพื่อให้ผู้เรียนทราบผลงานของตนเองต้องปรับปรุงแก้ไข หรือก้าวหน้าเพียงใดและในส่วนตัวผู้สอนก็จะได้ทราบว่าผู้เรียนคนใดควรจะได้รับความช่วยเหลืออย่างไร

จากการศึกษาหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในการสร้างแบบฝึก ควรคำนึงถึงจิตวิทยาการกระตุ้นนักเรียนเกิดความสนใจและตอบสนองด้วยการแสดงออก ต้องคำนึงถึงความหลากหลายของแบบฝึก เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกหัด เน้น ย้ำ ซ้ำ ทบทวน และควรคำนึงถึงความพร้อมหรือวุฒิภาวะทางร่างกาย ความเข้าใจต่อสิ่งที่จะเรียน และความสามารถตามวัยของนักเรียนด้วย

4. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

นงเยาว์ ศรีประคู้ (2546 : 46) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ว่า แบบฝึกทักษะช่วยในการฝึกหรือเสริมทักษะทางภาษาการใช้ภาษาของนักเรียน สามารถนำมาฝึกซ้ำ ทบทวน บทเรียน และผู้เรียนสามารถนำไปทบทวนด้วยตนเอง จดจำเนื้อหาได้คงทน มีเจตคติที่ดีต่อทักษะภาษาไทย นักเรียนรู้คำศัพท์และความหมาย ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น นำแบบฝึกไปแก้ปัญหาการอ่าน การเขียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มได้ดี แบบฝึกถือว่าเป็นอุปกรณ์การเรียนอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถทดสอบความรู้ วัดผลการเรียนรู้ และประเมินผลนักเรียนก่อนและหลังเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนเฉพาะจุดได้ นักเรียนทราบผลความก้าวหน้าของตนเอง ครูประหยัดเวลาค่าใช้จ่าย และลดภาระได้มาก

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 131) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ว่า ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะมีประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ครูได้แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีที่สุด

ตามความสามารถของตนเอง

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินความสามารถของตนเองได้
  5. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง
  6. ฝึกให้นักเรียนได้รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
  7. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาและความกดดันอื่น ๆ
  8. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา และฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 146) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ว่า แบบฝึกทักษะมีประโยชน์ดังนี้
1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียน
  2. ช่วยส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
  3. ช่วยในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ
  4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน
  5. การให้นักเรียนทำแบบฝึก ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเห็นหรือจุดบกพร่องของนักเรียนได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นได้ทันที่
  6. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการที่จะเตรียมการสร้างแบบฝึก นักเรียนไม่ต้องเสียเวลาในการคัดลอกแบบฝึก ทำให้มีเวลาและโอกาสฝึกฝนได้มากขึ้น

จากการศึกษาประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะนั้นมีความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียนและครูผู้สอน โดยทำให้นักเรียนได้เกิดทักษะ เกิดความรู้ เกิดความชำนาญ จากการทำกิจกรรมที่มีการเน้น ย้ำ ซ้ำ และทบทวน เสมอ ๆ ได้มีการฝึกฝน ทั้งยังสามารถมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้ และสามารถนำทักษะหรือความรู้ที่ได้จากการทำแบบฝึกทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนประโยชน์สำหรับครูผู้สอน นับว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ช่วยในการลดภาระของครูผู้สอน ช่วยให้ครูผู้สอนมองเห็นสภาพปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนโดยอาศัยแบบฝึกได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
 ดนิตา ดวงวิไล (2565) กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนให้แก่ผู้เรียน โดยการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนไปตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนด การกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ภาระงานและการวัดประเมินผลอย่างเป็นระบบ และเป็นขั้นตอนตามรูปแบบของเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความหมายเดียวกับแผนการสอน กล่าวคือ เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

กรมวิชาการ (2546 : 93) กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ก็คือแผนการสอน ที่เป็นแผนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนของตนเองด้วย กิจกรรมหลากหลายมีครูเป็นผู้แนะนำ หรือจัดแนวการเรียนแก่นักเรียน ให้นักเรียนรู้จักคิด ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยข้อมูลและสังเคราะห์เป็นความรู้ของตนเอง

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545 : 409) กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการเรียนรู้เป็นวัสดุหลักสูตรที่ควรพัฒนามาจากหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้จึงเปรียบเสมือนโครงร่างหรือพิมพ์เขียวที่กล่าวถึงประสบการณ์การเรียนรู้ ตามหัวข้อกิจกรรมการเรียนรู้ และกระบวนการวัดผลที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ส่วนแผนการเรียนรู้จะแสดงการจัดการเรียนการสอนตามบทเรียน และประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรายวันหรือรายสัปดาห์

สำลี รักสุทธี (2544 : 42) กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้การปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเป็นการระดมสรรพวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 1) กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า แผนการสอน หรือแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนให้นักเรียน โดยการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนด การกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ภาระงาน การวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ และเป็นขั้นตอนตามรูปแบบและเทคนิคหรือวิธีการจัดการเรียนรู้

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สุนทร สีนธพานนท์ (2558) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญต่อผู้สอนและการจัดการเรียนรู้นักเรียน เพราะแผนการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนแผนที่ที่จะนำผู้สอนไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ไม่ทำให้หลงทาง ผู้สอนสามารถดำเนินการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายและตามขั้นตอนอย่างมีระบบ ทำให้ผู้สอนเกิดความสนใจและสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและวิชาที่เรียน

ประสาธต์ เนื่องเฉลิม (2556 : 168) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้สอนเกิดการวางแผนวิธีสอนที่ดี ผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเอง ทำให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ ทราบว่าการสอนของตนได้เดินไปในทิศทางใด หรือทราบว่าจะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ อะไร และจะวัดประเมินผลอย่างไร นอกจากนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษา

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2553 : 125-126) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีจัดการเรียนรู้ที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ครูมีสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตร และจัดการเรียนรู้ได้ทันเวลา
3. เป็นผลของวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้
4. ช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้จัดการเรียนรู้แทนในกรณีที่ผู้จัดการเรียนรู้ไม่สามารถเข้าจัดการเรียนรู้ได้

ณัฐภูมิ กิจรุ่งเรือง (2545 : 53-54) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร
2. เพื่อให้จัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน
3. เพื่อให้สามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ก่อนทำการสอนจริง
4. เพื่อให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการจัดการเรียนรู้
5. เพื่อให้เกิดการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้จากข้อจำกัดที่พบ
6. เพื่อให้ผู้สอนแทนได้ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น
7. เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับการพิจารณาผลงานและคุณภาพในการปฏิบัติการสอน
8. เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความเป็นวิชาชีพของครูผู้สอน

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2543 : 2) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการสอนการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้ การวัดและการประเมินผลตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นเครื่องมือสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทน นำไปปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ
4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป
5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ

ชวลิต ชูกำแหง (2551 : 95) ได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะจัดกิจกรรมและเลือกจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
2. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น เมื่อได้เตรียมการสอนมาอย่างดีแล้วทำให้การสอนเป็นไปอย่างเรียบร้อย
3. ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว เพราะครูจัดกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอน
4. ทำให้นักเรียนเกิดความศรัทธาในตัวครู เพราะครูมีการเตรียมการสอนที่ดี
5. ทำให้การประเมินผลนักเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียน ทำให้ง่ายต่อการพัฒนาผู้เรียน
6. ทำให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในการสอน
7. เป็นการพัฒนาวิชาชีพและเป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่งที่แสดงถึงความสามารถและความชำนาญของครู

จากการศึกษาความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ช่วยให้เกิดกระบวนการวางแผนงานและมีการเตรียมกิจกรรมการสอนล่วงหน้า ทำให้ครูสามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการสอน และครูสามารถสอนได้ด้วยความมั่นใจ จะทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่หลักสูตรต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

3. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2558 : 249-253) กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวิชา และชื่อเรื่อง
2. การกำหนดผู้เรียนและชั้นเรียน
3. การกำหนดเวลาและจำนวนคาบ
4. การกำหนดความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญ
5. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
6. การกำหนดเนื้อหาวิชา
7. การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
8. การกำหนดสื่อการเรียนการสอน
9. การกำหนดการวัดผลประเมินผล

กรมวิชาการ (2549 : 52) กำหนดส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. สาระสำคัญ คือ ความคิดรวบยอดหรือหลักการ หรือโครงสร้างเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับหลังจากเรียนเรื่องราวนั้น ๆ ไปแล้ว ฉะนั้นเนื้อหาสาระจะถูกต้อง ครอบคลุม ชัดเจน
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์จากหลักสูตรในคำอธิบายรายวิชา เป็นสิ่งบอกให้ทราบว่า จะจัดการเรียนการสอนให้อยู่ในขั้นใดของทักษะ เช่น ชั้นความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และควรมีจุดประสงค์ย่อย เพื่อนำไปสู่การเรียนปลายทาง

3. เนื้อหา คือ เนื้อหาสาระที่ผู้สอนต้องการให้เกิดการเรียนรู้

4. กิจกรรมการเรียนการสอน คือ การจัดสถานการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องเน้นกระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ได้ฝึกปฏิบัติทั้งงานกลุ่มและงานรายบุคคล ดังนั้นกิจกรรมต้องเน้นให้ผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง มีความสนใจ ความเหมาะสม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

5. สื่อการเรียนการสอน คือ เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุจุดประสงค์ได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น สื่อการเรียนการสอนจึงมีความน่าสนใจ และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น

6. การวัดและประเมินผล คือ การประมาณค่าของสิ่งต่าง ๆ เพื่อบอกคุณภาพของสิ่งนั้น ๆ เช่น การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการบอกคุณภาพว่าผู้เรียนมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ใช้ข้อมูลมากเพียงพอที่จะนำมาประกอบการวินิจฉัยได้ เป็นต้นว่า แบบสังเกต แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และอื่น ๆ การวัดผลประเมินผลที่ดีควรจะมี ความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และสามารถประยุกต์ได้

7. กิจกรรมเสนอแนะ คือ การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ นอกเวลาเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก และเห็นคุณค่าของวิชาที่เรียน

8. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย คือ การตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อยของแผนการสอนก่อนที่จะนำไปใช้จริง และลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับตามแผนการสอนแล้วเกิดผลอย่างไร นำผลมาบันทึกไว้เป็นการปรับปรุงแก้ไขในคราวต่อไปและลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับ

อารมณ์ ใจเที่ยง (2546 : 204-205) กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังต่อไปนี้

1. วิชา หน่วยที่สอนและสาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด) ของเรื่อง
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. เนื้อหา
4. กิจกรรมการเรียนการสอน
5. สื่อการเรียนการสอน
6. วัดผลและประเมินผล

ธวัช วันชูชาติ (2542 : 195-197) กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการสอนโดยทั่วไปจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 7 ส่วน คือ

1. สาระสำคัญ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. เนื้อหา
4. กิจกรรมการเรียนการสอน
5. สื่อการเรียนการสอน

6. การวัดผลประเมินผล

7. กิจกรรมเสนอแนะ

จากการศึกษาองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของครู หรือเมื่อครูประจำรายวิชาไม่อยู่ ก็สามารถให้ครูผู้สอนดูแผนการจัดการเรียนรู้และนำไปสอนได้ ดังนั้น องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้จึงไม่ตายตัว อาจมีการกำหนดหัวข้อที่แตกต่างกัน ตามบริบทของสถานศึกษา หรือตามต้นสังกัดของครูซึ่งสามารถปรับรูปแบบได้ตามความเหมาะสม

จากส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นส่วนประกอบในการสร้างและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีส่วนประกอบ ดังนี้ 1) ส่วนหัวแผน 2) สารสำคัญ 3) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) สารการเรียนรู้ 6) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 7) สมรรถนะที่ต้องการ 8) ผลงานที่ต้องการ 9) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 10) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 11) การวัดและประเมินผล 12) บันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. รูปแบบของแผนการสอน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2553 : 126-130) กล่าวถึงรูปแบบของแผนการสอนไว้ว่า รูปแบบของแผนการสอนสามารถจำแนกได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบเรียงหัวข้อ รูปแบบนี้จะเรียงตามลำดับก่อนหลังโดยไม่ต้องตีตาราง รูปแบบนี้ให้ความสะดวกในการเขียน เพราะไม่ต้องตีตาราง แต่มีส่วนเสียคือยากต่อการดูให้สัมพันธ์กันในแต่ละหัวข้อ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบหัวข้อ

แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่.....
หน่วยย่อยที่..... ชั้น.....
เรื่อง..... เวลาเรียน..... ชั่วโมง

1. สารสำคัญ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

3. สมรรถนะที่ต้องการ

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. สารการเรียนรู้

6. สื่อการเรียนรู้

7. การบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- 7.1 ความพอประมาณ
- 7.2 ความมีเหตุผล
- 7.3 ความมีภูมิคุ้มกัน
- 7.4 เงื่อนไขคุณธรรม
- 7.5 เงื่อนไขความรู้

8. กิจกรรมการเรียนรู้

- 8.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
- 8.2 ชี้นำเสนอความรู้ใหม่
- 8.3 ชี้นำฝึกทักษะ
- 8.4 ชี้นำแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 8.5 ชี้นำสรุปความรู้

9. การวัดและประเมินผล

10. กิจกรรมเสนอแนะเพิ่มเติม หลังจัดการเรียนรู้

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายหรือเรียงหัวข้อ เป็นรูปแบบที่เขียนลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นเชิงบรรยายกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ โดยไม่ระบุชัดเจนว่านักเรียนทำอะไร ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างรูปแบบบรรยายหรือเรียงหัวข้อ

กลุ่มสาระ.....ชั้น.....ภาคเรียน.....

ชื่อแผน.....เวลา.....ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- 1.1 .....
- 1.2 .....
- 1.3 .....

2. สาระการเรียนรู้

- 2.1 .....
- 2.2 .....

3. สมรรถนะที่ต้องการ

.....

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. การบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- 5.1 ความพอประมาณ
- 5.2 ความมีเหตุผล
- 5.3 ความมีภูมิคุ้มกัน
- 5.4 เงื่อนไขคุณธรรม
- 5.5 เงื่อนไขความรู้

6. แหล่งการเรียนรู้

- 6.1
- 6.2
- 6.3

7. กิจกรรมการเรียนรู้

- 7.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
- 7.2 ชี้นำเสนอความรู้ใหม่
- 7.3 ชี้นำฝึกทักษะ
- 7.4 ชี้นำแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 7.5 ชี้นำสรุปความรู้

8. กระบวนการวัดและประเมินผล

- 8.1
- 8.2
- 8.3

3. แบบกึ่งตาราง รูปแบบนี้จะเขียนเป็นช่อง ๆ ตามหัวข้อที่กำหนด แม้ว่าต้องใช้เวลาในการตีตารางแต่ก็สะดวกต่อการอ่าน ทำให้เห็นความสัมพันธ์ของแต่ละหัวข้ออย่างชัดเจน

ตัวอย่างรูปแบบกึ่งตาราง

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น.....

สาระสำคัญ.....เรื่อง.....เวลา.....ชม. วันที่.....

จุดประสงค์การเรียนรู้ 1. ....

2. ....

3. ....

ตาราง 2 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบกิ่งตาราง

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	สาระ การเรียนรู้	กิจกรรม การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัด และประเมินผล	ภาระ/ชิ้นงาน

จากการศึกษารูปแบบของแผนการสอน ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับบริบทความเหมาะสมและดุลยพินิจของครูหรือผู้สอนหรือปรับเปลี่ยนตามแนวทาง/รูปแบบสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่จะเลือกใช้

5. ขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2544 : 55-56) กล่าวถึงขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แนวทางขั้นตอนในการจัดทำแผนการศึกษามีดังนี้

1. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา รายปีหรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเขียนรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนการจัดการเรียนรู้
2. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติ และค่านิยม
3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น
4. วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล โดยเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้
6. วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้

สำลี รักสุทธี (2544 : 79-80) กล่าวถึงขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ศึกษาเวลาที่จะใช้งานจริง หรือกำหนดปฏิทินงานเมื่อรู้ว่าสอนวิชาใดแล้วต้องศึกษาว่าสอนสัปดาห์ละกี่คาบ ในหนึ่งสัปดาห์มีวันหยุดหรือวันที่ใช้กิจกรรมของโรงเรียนเท่าใด เหลือเวลาที่ใช้สอนจริงเท่าใด จดบันทึกไว้

2. ศึกษาหลักสูตร โดยละเอียดในกลุ่มประสบการณ์หรือกลุ่มวิชาที่ทำแผนการสอน เช่น ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป้าหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชานั้น ศึกษาเนื้อหากิจกรรมเสนอแนะจากคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร คู่มือหลักสูตร คู่มือการสอน ศึกษาเนื้อหาว่ามีความสัมพันธ์กับวิชาใดบ้าง เพื่อนำมาบูรณาการ

3. กำหนดโครงสร้างของเนื้อหา สารระ จุดประสงค์ของการสอน ตลอดภาคเรียนของรายวิชานั้น โดยใช้จุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรเป็นจุดประสงค์ปลายทางใช้คำอธิบายเนื้อหาเป็นกรอบเนื้อหาโดยใช้เอกสารอื่น ประกอบด้วย หนังสือเรียน หนังสืออ้างอิง ข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมในท้องถิ่นมากำหนดเป็นเนื้อหาย่อย

4. กำหนดโครงสร้างของวิชาที่สอน โดยนำจำนวนคาบหรือจำนวนชั่วโมงที่มีจริงในแต่ละภาคเรียนมากำหนด

5. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียนรู้ รวมทั้งกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลด้วย

จากการศึกษาขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการช่วยให้เกิดความสะดวกในการใช้ สามารถจัดกิจกรรมตามขั้นตอนให้บรรลุตามจุดประสงค์ ช่วยให้เกิดความมั่นใจในการสอน และในกรณีที่ครูผู้สอนไม่อยู่ครูผู้สอนแทนก็สามารถนำมาสอนได้ และจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารที่เกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 7) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง สภาวะหรือคุณภาพของสมรรถนะในการดำเนินงานเพื่อให้งานมีความสำเร็จ โดยใช้เวลา ความพยายามและค่าใช้จ่ายค้ำค้ำที่สุดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ โดยกำหนดเป็นอัตราส่วนหรือร้อยละระหว่างปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลลัพธ์ (Ratio between input, process and output)

ดอกแก้ว สิงห์แผ่น (2550 : 42) ได้ให้ความหมายของการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การนำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Try Out) ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อนำไปทดลองสอนจริง (Try Run) ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

เผชัญ กิจระการ (2544 : 51) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง ผลรวมของการหาคุณภาพ (Quality) ทั้งเชิงปริมาณที่แสดงเป็นตัวเลข (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) ที่แสดงเป็นภาษาที่เข้าใจได้เป็นผลที่แสดงถึงผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ถูกต้องถึงระดับเกณฑ์ที่คาดหวัง

จุฬาร ทวีชีพ (2547 : 71) ได้ให้ความหมายของการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลการสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด นั่นคือ ถ้าเกณฑ์ 80/80 ก็คือประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์

นิคม ชมพูลง (2545 : 199) ให้ความหมายว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึงระดับประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากแผน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับแล้ว แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นมีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนได้

จากการศึกษาความหมายของประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพหมายถึง เกณฑ์ที่คาดหวัง ซึ่งกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลการสอบหลังการเรียนของนักเรียนทั้งหมด หลังจากการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงจนสามารถนำไปใช้สอนจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ได้มีการกำหนดไว้

2. แนวทางการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 25-29) กล่าวถึงแนวทางการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า โดยทั่วไปเมื่อมีการพัฒนานวัตกรรมขึ้นมาใหม่ ควรมีการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น ๆ ด้วย ดังนั้นครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน หากมีการพัฒนานวัตกรรมขึ้นมาใช้แล้ว ครูก็ควรหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น ๆ เพราะประสิทธิภาพของนวัตกรรม เป็นตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการใช้นวัตกรรม โดยที่นวัตกรรมส่วนใหญ่นั้น ประสิทธิภาพของนวัตกรรมอยู่ที่คุณภาพของกระบวนการที่กำหนด โดยที่นวัตกรรมนั้นทำให้ผู้ปฏิบัติ หรือผู้ใช้สามารถประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ของนวัตกรรม การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมอาจกระทำได้หลายทาง ดังนี้

1. ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือครูที่ชำนาญการเป็นที่ยอมรับตรวจสอบด้านเนื้อหาความเหมาะสมกับปัญหากลุ่มนักเรียนหรือกลุ่มอื่น ๆ การบรรยายคุณภาพหรือการเปรียบเทียบคุณภาพก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมซึ่งทำได้โดยการทดลองใช้นวัตกรรมกับกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความชัดเจนของภาษา การลำดับเนื้อหาและอื่น ๆ

2. การคำนวณค่าร้อยละของนักเรียนที่สอบผ่านแบบทดสอบอิงเกณฑ์ที่กำหนดจุดผ่านไว้วิธีวิธีนี้เหมาะกับการนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มใหญ่

3. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนรู้อิงประสิทธิผลสำเร็จรูปชุดการสอน แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ โดยใช้สูตร E_1/E_2 วิธีนี้เหมาะกับนักเรียนกลุ่มค่อนข้างใหญ่ การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมด้วยวิธีการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนรู้อิงประสิทธิผลสำเร็จรูปชุดการสอน โดยใช้สูตร E_1/E_2 จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัด หรือการฝึกปฏิบัติก่อนการเรียนกับร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียน ถ้าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกปฏิบัติต่ำ ก็อาจจะปรับปรุงการจัดกิจกรรมหรือปรับนวัตกรรมที่เป็นขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับจุดประสงค์ของนวัตกรรมให้มากขึ้น หรือสอบถามนักเรียนถึงสิ่งที่ทำให้ นักเรียนยังไม่เข้าใจ หรือคิดว่าควรจะปรับปรุงแก้ไขรวมทั้งปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ และนำข้อมูลทั้งหมดมาปรับปรุงนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพตรงตามที่ต้องการมากขึ้น เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในห้องเรียนต่อไป

จากการศึกษาแนวทางการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การตรวจสอบหาประสิทธิภาพสื่อที่พัฒนาขึ้น สามารถทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย คือ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้ล่วงหน้า โดยจะเป็นเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หรือ 90/90 ก็ได้ ขึ้นอยู่กับธรรมชาติการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม หรือแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชานั้น ๆ

3. วิธีการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 9-10) กล่าวถึงวิธีการหาประสิทธิภาพของชุดสื่อการสอนไว้ว่า เมื่อผลิตสื่อหรือชุดการสอนขึ้นเป็นต้นแบบแล้ว ต้องนำสื่อหรือชุดการสอนหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1 : 1) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 1-3 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ คือ กิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวนี้อาจได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาก แต่ไม่ต้องวิตกเมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้นมากก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ทั้งนี้ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 60/60

2. การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1 : 10) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 6-10 คน (คณะผู้เรียนที่เก่ง ปานกลางกับอ่อน) ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพให้ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ คือ กิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและประเมินผลลัพธ์ คือ การทดสอบหลังเรียนและงานสุดท้ายที่มอบให้นักเรียนทำส่งก่อนสอบประจำหน่วยให้นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์ โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10% นั่นคือ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 70/70

3. การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1 : 100) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียนทั้งชั้น ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามแล้ว ให้ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ คือ กิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น แล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำกับนักเรียนต่างกลุ่มอาจทดสอบประสิทธิภาพ 2-3 ครั้ง จนได้ค่าประสิทธิภาพถึงเกณฑ์ขั้นต่ำ ปกติไม่น่าจะทดสอบประสิทธิภาพเกินสามครั้ง ด้วยเหตุนี้ขั้นทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามจึงแทนด้วย 1 : 100

ดังนี้

สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดการสอน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2556) มี

สูตรการหา E_1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{A}}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนของแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมหรืองานที่ทำระหว่างเรียนทั้งที่เป็นกิจกรรม
	A	แทน	คะแนนเต็มทั้งหมดของแบบฝึกปฏิบัติทุกชั้นรวมกัน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

สูตรการหา E_2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{B}}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการประเมินสุดท้ายของแต่ละหน่วยประกอบด้วยผลการสอบหลังเรียนและคะแนนจากการประเมินงานสุดท้าย
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

เผชญิ กิจระการ (2544 : 49-50) กล่าวถึงวิธีการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ว่า เมื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้นเป็นต้นฉบับแล้ว ต้องนำไปหาประสิทธิภาพ เสร็จแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 : 1 (แบบเดี่ยว) คือ นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน 1 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น
2. ขั้นที่ 1 : 10 (แบบกลุ่ม) คือ นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน 6-10 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น
3. ขั้นที่ 1 : 100 (ภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่) คือ นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน 30-100 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

การหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีนี้จะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ (CAI) บทเรียนสำเร็จรูปหรือบทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แผนการสอน แบบฝึกหัดส่วนมากใช้

วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียน หรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลขสองตัว เช่น $E_1/E_2 = 80/80$, $E_1/E_2 = 85/85$, $E_1/E_2 = 90/90$ เป็นต้น

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

1. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนหาค่า E_1 และ E_2 (เผชิญ กิจระการ. 2544) ใช้สูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{(\sum X/N) \times 100}{A}$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน คะแนนของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อย และแบบฝึกทักษะของทุกชุด
 A แทน คะแนนเต็มทั้งหมดของแบบทดสอบย่อย และแบบฝึกทักษะของทุกชุดรวมกัน
 N แทน จำนวนนักเรียนที่เรียน

$$E_2 = \frac{(\sum F/N) \times 100}{B}$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum F$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือจำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

3. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือจำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยเทียบกับคะแนนที่ทำได้อ่อนเรียน (Pretest)

4. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือจำนวนนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าสื่อแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีความบกพร่อง)

จากการศึกษาวิธีการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่าการหาประสิทธิภาพ เป็นการทดสอบเพื่อหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปผลิตและนำไปใช้ได้ ซึ่งเมื่อนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นแล้ว เกิดผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน

จากแนวคิดการหาประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้นำหลักการและแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) มากำหนดประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาถึงความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีรายละเอียดของสูตรการคำนวณ และเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา ดังนี้

สูตรการหา E_1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{A}}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนของการทำกิจกรรมและผลงานตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ
	A	แทน	คะแนนเต็มทั้งหมดของผลงานและกิจกรรมทุกชิ้นรวมกัน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

สูตรการหา E_2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{B}}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดความรู้หลังเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความ
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

สำหรับเกณฑ์การพิจารณาประสิทธิภาพของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ไว้ที่ 80/80 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เกณฑ์ 80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ แทนด้วยสัญลักษณ์ E_1 โดยประเมินจากพฤติกรรมย่อยในการทำกิจกรรมของผู้เรียนในบทเรียน ทุกกิจกรรม รวมทั้งการ ทำแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ ของนักเรียนเมื่อศึกษาตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยได้ คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

2. เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ แทนด้วยสัญลักษณ์ E_2 ประเมินจากผลลัพธ์ (Product) ของนักเรียนโดยพิจารณาจากผลการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ของนักศึกษาเมื่อศึกษาตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยได้ คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เอกสารที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ประสาธ อิศรปริดา (2541 : 300) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง พลังที่เกิด จากพลังทางจิตที่มีผลไปสู่เป้าหมายที่ต้องการและหาสิ่งที่ต้องการมาตอบสนอง สรุปได้ว่า ความพึงพอใจต่อการ เรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และต้องดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2539 : 132) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่ สนองความต้องการของมนุษย์และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

กิติมา ปรีดีติลล (2529 : 321) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ที่ ชอบหรือพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ของงาน และผู้ปฏิบัติงานนั้นได้รับการ ตอบสนองความต้องการของเขาได้

แนนน้อย พงษ์สามารถ (2529 : 259) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ทำที่ต่อ สิ่งต่าง ๆ 3 อย่าง คือ ปัจจัยเกี่ยวกับงานโดยตรง ลักษณะเฉพาะเจาะจงของแต่ละคนและ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มในสิ่งที่อยู่นอกหน้าที่การงาน

จากการศึกษาความหมายของความพึงพอใจ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน การทำกิจกรรม นั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.1 ทฤษฎีความต้องการของ Maslow (Maslow's The Human Needs Theory)

มาสโลว์ (ประสาธ อิศรปริดา. 2546 : 310 ; อ้างอิงมาจาก Maslow. 1970: 80) มีความเห็นว่าทุกคนมีความต้องการอยู่เสมอ และไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อได้รับความต้องการอย่างหนึ่งจะ ต้องการอีกอย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะความต้องการ 5 ระดับ ได้แก่

1. ความต้องการทางสรีระ (Basic Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ อุณหภูมิ การนอนหลับ การขับถ่ายที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการให้ตนเองปลอดภัยจากอันตรายทุกด้าน ความต้องการความมั่นคงในการทำงาน ตลอดจนความมั่นคงทางฐานะเศรษฐกิจ

3. ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) เป็นความต้องการความรักอยากให้ตนเป็นที่รัก ยอมรับจากกลุ่ม ต้องการความรักและต้องการมีส่วนร่วมในกลุ่มให้ยอมรับตน เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มสังคม

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นยกย่องตน เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นได้เป็นอันมาก

5. ความต้องการที่จะบรรลุถึงความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอยากเป็นหัวหน้าสูงสุดของหน่วยงาน ความต้องการอยากเด่นอยากดังในทางใดทางหนึ่ง

2.2 ทฤษฎีความต้องการตามแนวคิดของคูเปอร์ (Cooper)

คูเปอร์ (กิติมา ปรีดีติลก. 2529 : 323-324 ; อ้างอิงมาจาก Cooper. 1958 : 31-33) ได้สรุปความต้องการตามแนวคิดทฤษฎี แบ่งออกเป็น 7 อย่างคือ

1. ต้องการงานที่เขาสนใจ
2. มีอุปกรณ์ที่ดีสำหรับทำงาน
3. มีค่าจ้างเงินเดือนที่ยุติธรรม
4. มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
5. สภาพการทำงานที่ดี รวมทั้งชั่วโมงการทำงานและสถานที่ที่เหมาะสม
6. ความสะดวก รวมทั้งสวัสดิการอื่น ๆ
7. การทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาที่เข้าใจในการควบคุมการปกครอง

และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นคนที่เขายกย่องนับถือ

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีความพึงพอใจสามารถแบ่งได้ว่า ความพึงพอใจต้องเกิดจากการทำในสิ่งที่สนใจ มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน รวมถึงทำงานกับคนที่ตนนับถือ

3. หลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน

ประสาธ อิศรปริดา (2546 : 331-334) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนไว้อย่างสรุป ไว้ดังนี้

1. การสร้างเสริมความเชื่อมั่น และการคาดหวังเชิงบวกในการเรียนแก่เด็ก
  - 1.1 ให้เด็กเริ่มเรียนในสิ่งที่มีความยากในระดับที่เขาสามารถทำได้ แล้วจึงค่อย ๆ เลื่อนไปเรียนในสิ่งที่มีความยากมากขึ้นเป็นลำดับ
  - 1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนให้แจ่มชัด และแน่ใจว่าสามารถสอนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายนั้นได้

- 1.3 เน้นการเปรียบเทียบกับตนเอง มากกว่าการเปรียบเทียบกับผู้อื่น
- 1.4 สื่อให้เด็กทราบว่า ความสามารถในการเรียนเป็นสิ่งที่จะพัฒนาปรับปรุงได้
- 1.5 เสนอแม่แบบ (Model) หรือแบบฉบับที่ดีแก่เด็ก
2. การให้เด็กเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน
  - 2.1 ครูควรตระเตรียมกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก
  - 2.2 การกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น
  - 2.3 การทำบทเรียนให้สนุก
  - 2.4 การสอนเนื้อหาที่แปลกใหม่ และใช้วิธีการที่หลากหลาย
  - 2.5 การเน้นให้เด็กเห็นว่า เนื้อหาที่เรียนในปัจจุบันมีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตในอนาคตอย่างไร
  - 2.6 การตระเตรียมรางวัลสำหรับผู้เรียน
3. การช่วยให้เด็กเกิดความมุ่งมั่นและใส่ใจในสิ่งที่เรียน
  - 3.1 เปิดโอกาสให้เด็กได้ตอบสนองให้มาก
  - 3.2 เปิดโอกาสให้เด็กทำงานสำเร็จ
  - 3.3 หลีกเลี่ยงการให้ความสำคัญของคะแนน และไม่เน้นการแข่งขัน
  - 3.4 สำหรับงานที่ยาก ๆ ครูควรให้เวลาในการทำงานเพิ่มขึ้นมากกว่าใช้วิธีลดความยากของงานให้ง่ายลง
  - 3.5 เสนอแม่แบบ (Model) ที่ดีแก่เด็ก
  - 3.6 สอนกลเม็ดในการเรียนแก่เด็ก

จากการศึกษาหลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า หลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ครูต้องสร้างความเชื่อมั่น แนวคิดเชิงบวกให้กับนักเรียน สร้างให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่นในการเรียน
4. วิธีการวัดความพึงพอใจ

ชวลิต ชูกำแหง (2553 : 48) กล่าวถึงวิธีการวัดความพึงพอใจไว้ว่า วิธีการวัดจิตพิสัยที่นิยม มีดังนี้

  1. การสังเกต เป็นการสังเกตการพูด การกระทำ การเขียนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ครูต้องการวัด
  2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ครูใช้พูดคุยกับนักเรียนในประเด็นที่ครูอยาก ซึ่งอาจเป็นความรู้สึกทัศนคติของนักเรียน เพื่อนำสิ่งที่นักเรียนพูดออกมาแปลความหมายเกี่ยวกับลักษณะจิตพิสัยของนักเรียนได้ เช่น ครูอยากรู้ว่าเขาสนใจเรียนวิชาภาษาไทยหรือไม่เคยอ่านหนังสืออะไรที่ดี คำตอบของนักเรียนจะทำให้ครูประเมินได้ว่า มีความสนใจการเรียนวิชาภาษาไทยมากน้อยปานใด
  3. การใช้แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า เป็นเครื่องมือวัดทัศนคติวัดความสนใจ วัดคุณธรรม จริยธรรมไว้มากพอสมควร ซึ่งครูคนอื่นสามารถนำไปใช้ได้ ถ้าเป็นแบบวัดทัศนคติหรือวัดความสนใจจะมีรูปแบบการวัด 3 รูปแบบ คือ แบบของลิเคิร์ท แบบเธอร์สตัน แบบของออสกูด แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบของลิเคิร์ท มีลักษณะสำคัญ 4 ประการดังนี้

3.1 มีระดับความเข้มข้นให้ผู้ตอบ เลือกตอบตามความคิดเห็น เหตุผล สภาพความเป็นจริงตั้งแต่ 3 ระดับขึ้นไป

3.2 ระดับที่เลือกอาจเป็นชนิดที่มีทั้งด้านบวก และด้านลบในข้อเดียวกันหรือมีเฉพาะด้านบวก หรือมีเฉพาะด้านลบ โดยที่อีกด้านหนึ่งจะเป็นศูนย์หรือระดับน้อยมาก

3.3 บางข้อมีลักษณะเชิงนิมาน (Positive Scale) บางข้อมีลักษณะเชิงนิเสธ (Negative Scale)

3.4 สามารถแปลงผลตอบเป็นคะแนนได้ จึงสามารถวัดความคิดเห็น คุณลักษณะด้านจิตพิสัยในเชิงปริมาณได้

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2552 : 64) กล่าวถึงวิธีการวัดความพึงพอใจไว้ว่า การประเมินข้อมูลจากแบบสอบถามว่าส่วนใหญ่ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีลักษณะเป็นช่องแสดงระดับความคิดเห็นของผู้ตอบที่มีต่อข้อความนั้น ๆ โดยทั่วไปมีอยู่ 5 ระดับ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดในการวิเคราะห์ข้อมูลจะกำหนดเป็นคะแนนโดยใช้หลักดังนี้

5 หมายถึง มากที่สุด	ระดับคะแนน	4.50-5.00
4 หมายถึง มาก	ระดับคะแนน	3.50-4.49
3 หมายถึง ปานกลาง	ระดับคะแนน	2.50-3.49
2 หมายถึง น้อย	ระดับคะแนน	1.50-2.49
1 หมายถึง น้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1.00-1.49

ไพศาล หวังพานิช (2546 : 157-149) กล่าวถึงวิธีการวัดความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่ยุ่งยากพอสมควร เพราะเป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึก หรือเป็นลักษณะทางจิตใจ คุณลักษณะดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย แต่อย่างไรก็ตาม ความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งก็ยังสามารถวัดได้ โดยอาศัยหลักการสำคัญ คือ การยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumption) เกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจ ดังนี้

1. ความคิดเห็น ความรู้สึกหรือความพึงพอใจของบุคคลนั้นจะคงอยู่ช่วงหนึ่งนั้นคือ ความรู้สึกนึกคิดของเราไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือผันแปรตลอดเวลา อย่างน้อยจะต้องมีช่วงใดช่วงหนึ่งที่มีความรู้สึกของตัวเรามีความคงที่ทำให้สามารถวัดได้

2. ความพึงพอใจของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้โดยตรง การวัดจะเป็นแบบทางอ้อม โดยวัดแนวโน้มที่บุคคลแสดงออกหรือพฤติกรรมที่เป็นอยู่

3. ความพึงพอใจ นอกจากจะแสดงออกในรูปทิศทางของความรู้สึกนึกคิด เช่น สนับสนุน หรือคัดค้าน ยังมีขนาดหรือปริมาณความคิดความรู้สึกนั้นอีกด้วย เช่น ระดับความมากน้อยของความพึงพอใจ

4. การวัดความพึงพอใจ ด้วยวิธีใดก็ตามจะต้องมีส่วนประกอบ 3 อย่าง คือ ตัวบุคคลที่จะวัดมีสิ่งเร้า เช่น การกระทำเรื่องราวที่บุคคลแสดงความพึงพอใจตอบสนอง และสุดท้ายต้องมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาในระดับ ต่ำ สูง มาก น้อย

5. สิ่งเร้าที่จะนำไปใช้เร้าที่นิยม คือ ข้อความความพึงพอใจ (Attitude Statement) ซึ่งเป็นสิ่งเร้าทางภาษาที่ใช้อธิบายคุณค่า คุณลักษณะของสิ่งนั้น เพื่อให้บุคคลสนองตอบออกมาเป็นระดับความรู้สึก มาก ปานกลาง น้อย เป็นต้น

6. วิธีเขียนข้อความพึงพอใจ จะประกอบด้วยข้อคำถามโดยทำหน้าที่เป็นตัวเราให้บุคคลแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกออกมา การวัดความพึงพอใจจะได้ผลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อความที่ใช้ถาม การเขียนข้อความเพื่อวัดความพึงพอใจ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณาโดยยึดหลักต่อไปนี้

6.1 ใช้ข้อความที่กล่าวถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เป็นปัจจุบัน

6.2 หลีกเลี่ยงข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง ทำให้ไม่ทราบความรู้สึกหรือความคิดเห็นส่วนบุคคล

6.3 ข้อความที่ใช้ต้องสามารถเดาความหมายได้ คือ สามารถบอกทิศทางหรือความคิดเห็นของบุคคลได้

6.4 ข้อความนั้นต้องมีความเป็นปรนัย คือ มีความชัดเจน มีความหมายแน่นอน ไม่ใช้ภาษาทวนหรือคลุมเครือ

6.5 ข้อความหนึ่ง ๆ ควรถามแสดงความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว เช่น ไม่ควรให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นโดยใช้ข้อความว่า “การสอนแบบบรรยายทำให้เสียเวลามาก ได้ผลการเรียนไม่ดี” ควรแยกข้อความนี้ออกเป็นหลาย ๆ ข้อความ เช่น การสอนแบบบรรยายทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย , การสอนแบบบรรยายทำให้ผู้เรียนขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6.6 ข้อความที่ใช้ควรมีลักษณะกลาง ๆ เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำบางคำ เช่น เสมอ ทั้งหมด ไม่เคยเลย เท่านั้น เพียงแต่ เพียงเล็กน้อย

6.7 หลีกเลี่ยงข้อความที่ไม่อาจแสดงความคิดเห็นได้ หรือข้อความที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะพิจารณา เช่น ข้อความที่กล่าวออกนอกเรื่องที่จะศึกษา

จากการศึกษาวิธีการวัดความพึงพอใจ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า วิธีการวัดความพึงพอใจมีหลายวิธีการ ไม่ว่าจะเป็นการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม แบบวัดทัศนคติ ความสนใจ ฯลฯ ซึ่งการเลือกใช้เครื่องมือวัดควรพิจารณาและคำนึงถึงความเหมาะสมและบริบท ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการทำแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยเป็นการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ที่ประกอบด้วยข้อคำถามและมีระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

5. การสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

สมนึก ภัททิยธนี (2553: 37-43) กล่าวถึงการสร้างแบบวัดความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. คำชี้แจง ระบุถึงจุดประสงค์และวิธีการตอบแบบสอบถาม พร้อมตัวอย่าง
2. ข้อคำถามส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ชื่อ-สกุลเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ฯลฯ

3. ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และความคิดเห็น เป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษา เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพสูง

ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2549: 39-43) กล่าวถึงการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ การแปลความหมาย การวัดความพอใจไว้ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 การกำหนดเนื้อหาความพึงพอใจ คือ ให้เขียนนิยามซึ่งสามารถกระทำโดย
  - 1.1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และกำหนดนิยาม
  - 1.2 สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 5 คน
2. ขั้นที่ 2 เลือกประเด็นที่วัดความพอใจ และกำหนดวิธีการวัด
  - 2.1 ประเด็นที่วัดความพึงพอใจให้เลือกมาจากกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ในข้อที่ 1
  - 2.2 วิธีวัดความพอใจ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ และประเด็นวัดความพอใจเป็นทางบวก คือ พอใจอย่างยิ่ง พอใจมาก พอใจสมควร พอใจน้อย หรือค่อนข้างไม่พอใจ พอใจน้อยเป็นอย่างยิ่งหรือไม่พอใจค่อนข้างมาก ถ้าความพอใจทางลบคะแนนระดับความพอใจจะเป็นตรงข้ามกับที่กำหนดไว้
3. ขั้นที่ 3 จัดทำความพอใจฉบับร่าง
4. ขั้นที่ 4 ทดลองกลุ่มย่อยประมาณ 3-5 คน เพื่อตรวจสอบความมั่นคงเฉพาะหน้า
5. ขั้นที่ 5 ให้ผู้เชี่ยวชาญประมาณ 3-5 ท่าน ตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้าและความแม่นยำเชิงเนื้อหา
6. ขั้นที่ 6 ทดลองภาคสนาม เพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงคุณภาพแบบวัดความพอใจ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (r_{xx}) และความเชื่อมั่น (RH) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach)
7. ขั้นที่ 7 นำไปใช้จริง การแปลความหมายการวัดความพอใจ กรณีความพอใจด้วยการจัดอันดับคุณภาพ 5 อันดับ สามารถแปลความหมาย ได้ดังนี้

- 1.00-1.50 หมายถึง พอใจน้อยที่สุด
- 1.51-2.25 หมายถึง พอใจน้อย
- 2.26-2.50 หมายถึง ค่อนข้างพอใจ
- 2.51-3.50 หมายถึง พอใจพอสมควร
- 3.51-3.75 หมายถึง พอใจค่อนข้างมาก
- 3.76-4.50 หมายถึง พอใจมาก
- 4.51-5.00 หมายถึง พอใจเป็นอย่างยิ่ง/มากที่สุด

ส่วนการปรับปรุงแบบวัดความพอใจ มีรายละเอียดดังนี้

1. พยายามให้มีข้อคำถามวัดความพอใจให้มากพอสมควร อยู่ระหว่าง 10-20 ข้อ
2. ควรตัดข้อคำถามที่มีค่า $r_{xx} < 0$ ออกไป
3. ปรับปรุงข้อคำถามที่ $r_{xx} < 0.20$ แต่ไม่เท่ากับศูนย์หรือติดลบ
4. ควรสร้างแบบวัดความพอใจให้มีคำถามเผื่อไว้ เพื่อตัดข้อความที่ไม่ดีออกไป เพื่อให้แบบวัดความพอใจมีคุณภาพถึงระดับที่ต้องการ

จากการศึกษาการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การสร้างแบบวัดความพึงพอใจมีขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดเนื้อหาในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ 2) เลือกประเด็นในการวัดและกำหนดวิธีที่จะใช้ในการวัด 3) สร้างแบบวัดความพึงพอใจ 4) นำแบบสอบถามวัดความพึง

พอใจไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 6) นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจไปใช้จริงและแปลผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

บัวลักษณ์ เพชรงาม (2559) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประจำปีการศึกษา 2559 โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาสภาพปัญหาในชั้นเรียนเกี่ยวกับสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการสอบถามจากครูประจำวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ปัญหาที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์มากที่สุดคือ ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องและสื่อต่าง ๆ รองลงมา คือปัญหาการใช้สำนวนสุภาพและคำพังเพยได้ถูกต้องเหมาะสม และปัญหาที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์น้อยที่สุดคือฟังและดู สื่อที่มีเนื้อหาโน้มมน้าวใจอย่างเข้าใจ และผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนมากที่สุดคือปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 16 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 19 คน

จินตนา มั่นคง (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับ เทคนิคแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) สร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน เชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิง วิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) ศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ Sa4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน คือ 1) สร้างและหาดัชนี ประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับ เทคนิคแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน โรงเรียนหนองตูมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ใช้เวลาทดลอง 12 ชั่วโมง วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t – test แบบ One sample test ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิค แผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนการสอน คือ ขั้นก่อนอ่าน ขั้นระหว่างอ่าน และขั้นหลังอ่าน ซึ่งมีดัชนี

ประสิทธิผลเท่ากับ 0.62 2) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการ เรียนรู้ ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการ สอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิง วิเคราะห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.00, S.D.=0.48)

จุฬารัตน์ อินทรอุดม และณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนา ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมี วัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม 2) เพื่อ เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการ จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 และ3) เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ซึ่งกำลัง ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิยมนธรรมวราราม อำเภอกำแพงแสน จังหวัด นครปฐม จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการ จับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม (Unit of Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ 3) แบบสอบถาม ความคิดเห็นของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent) วิเคราะห์เกณฑ์ร้อยละ 80 แบบ One Sample t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถ ด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามหลังเรียน ($\bar{x}$ = 25.03 , S.D. = 1.96) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x}$ = 17.43, S.D. = 2.51) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถด้านการอ่าน จับใจความสำคัญของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับ พลังคำถาม คิดเป็น ร้อยละ 83.43 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญ และความคิดเห็นของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดย ภาพรวม มีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.53, SD = 0.18)

ถนอมทรัพย์ อุปรี และ เต็นดาว ชลวิทย์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบ ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวน กุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ (2) เพื่อ เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลัง เรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R (3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการนำคะแนนปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 7 ห้องมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ANOVA ซึ่งคะแนนไม่แตกต่างกัน 3 ห้องแล้วทำการสุ่มอย่างง่ายโดยจับสลากเลือกกลุ่มทดลองได้ ม. 1/5 กลุ่มควบคุมได้ ม.1/6 เครื่องมือที่ใช้คือแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ผลการวิจัยพบว่า (1) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรพรรณ พูลเขาล้าน (2563) ได้ศึกษา การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับเทคนิค SQ4R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับเทคนิค SQ4R 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับเทคนิค SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 20 คนโดยวิธีการเลือกแบบการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งมีการจัดชั้นเรียนแบบคละความสามารถ โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองสอน 15 คาบเรียน และใช้เวลาในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 2 คาบเรียน รวมทั้งหมด 17 คาบเรียน โดยมีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน แผนละ 3 คาบเรียน 2) แบบทดสอบการวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับเทคนิค SQ4R สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าความเที่ยงตรง ค่าความเชื่อมั่น และค่า T-test แบบ dependent samples ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับเทคนิค SQ4R ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ สูงขึ้นหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับเทคนิค SQ4R อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ปาริชาติ ลาภวิบูลย์กิจ (2564) ได้ศึกษา การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R กับเทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 2) เปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R และ 3) เปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 80 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจ ความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R กับเทคนิค CIRC จำนวน 7 เรื่อง 2) แผนการจัดการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R 3) แผนการจัดการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC และ 4) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน รวมทั้งความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R นั้นก็อยู่ในระดับสูงอีกด้วย

แมนมิตร อัจฉาญ (2559) ได้ศึกษา การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสระเกษ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 82.80/ 84.00 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน และความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชนิษฐา มาทุ่ง (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ คำประพันธ์ประเภทกลอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขุนไกรพิทยาคม โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญการอ่านจับใจความสำคัญคำประพันธ์ประเภทกลอน ผลการศึกษาพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญคำประพันธ์ประเภทกลอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังจากที่ได้รับฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญคำประพันธ์ประเภทกลอนมากกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน 2) ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความคำประพันธ์ประเภทกลอนอยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ และ ระดับมาก 2 หัวข้อ โดยสรุปอยู่ในระดับดีมาก

ช่อเพชร ศิริภักดิ์ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย์ ผลการศึกษา พบว่า 1) การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยรูปแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.83/80.56 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 0.6602 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.02 3) ความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ การอ่านจับใจความ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน ด้วยแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อ การอ่าน รวมทั้งความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R นั้นก็อยู่ในระดับสูงอีกด้วย

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Başar and Gürbüz (2560) ศึกษาผลของเทคนิค SQ4R (แบบสำรวจ คำถาม อ่าน ทบทวน ทบทวน) ความสามารถในการเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่ม ตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียน 57 คนจากโรงเรียนประถมศึกษา Ataturk สองสาขาที่แตกต่างกันในใจ กลางภูมิภาค จังหวัดอูซัค ระหว่างภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2556-2557 คำถามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ทักษะการอ่านที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นและใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คำถาม เหล่านี้ถูกนำมาใช้กับทั้งสองกลุ่มก่อนการทดลอง การทดสอบ t-test ตัวอย่างอิสระและวิธีทดสอบ Kruskal Wallis ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล จากผลการศึกษาพบว่าทักษะความเข้าใจในการอ่านมี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพื่อสนับสนุนนักเรียนที่ศึกษาความเข้าใจในการอ่านด้วย เทคนิค SQ4R

Simbolon and Marbun (2560) ได้ศึกษาการใช้โมเดล Sq4r เพื่อเพิ่มความสามารถ ในการเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถในการเข้าใจในการ อ่านของนักเรียนโดยใช้แบบจำลอง SQ4R (แบบสำรวจ คำถาม การอ่าน ทบทวน ท่อง ทบทวน) ใน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยนี้ดำเนินการที่ SDN Medan Johor วิชามีนักเรียน 30 คน การวิจัย ครั้งนี้ดำเนินการในสองรอบ ในแต่ละรอบจะมีการดำเนินการตามขั้นตอนของการวางแผน การนำไป ปฏิบัติ การสังเกต และการไตร่ตรอง เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้คือการทดสอบและการสังเกต การทดสอบนี้ใช้เพื่อกำหนดความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน สังเกตเพื่อให้ทราบความ กระจับกระจ่างของนักเรียนในการทำตามบทเรียน ความสามารถของนักเรียนในการแสดงความ คิดเห็น และรู้ระดับความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาที่ให้ ผลการวิจัยเรื่องความสามารถในการ อ่านระดับการทดสอบเบื้องต้นของนักเรียนด้วยคะแนนเฉลี่ย 56.16 ในรอบแรกด้วยคะแนนเฉลี่ย 69.66 ในรอบที่สองได้ระดับความสมบูรณ์แบบคลาสสิกด้วยคะแนนเฉลี่ย 80.83 การใช้รูปแบบการ เรียนรู้ SQ4R สามารถปรับปรุงทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนในวิชาภาษาอังกฤษอินโดนีเซีย ได้ ดังนั้นจึงแนะนำให้ครูใช้ SQ4R ในการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5

Nurul และคณะ (2018) ได้ศึกษาการปรับปรุงความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ: บทบาทของ Visual Mind Mapping ในกลยุทธ์ SQ4R การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความ เข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษความสามารถผ่านการสำรวจ คำถาม อ่าน บันทึก ท่อง ทบทวนกลยุทธ์ (SQ4R) ที่เป็นดำเนินการโดยบทบาทของการทำแผนที่ความคิดด้วยภาพ SQ4R เป็นกลยุทธ์ที่เป็น ระบบที่สามารถใช้สื่อต่าง ๆ วิธีการวิจัยคือ การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ขั้นตอนการวิจัยใช้แบบจำลองจอห์น เอลเลียต ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมผ่านการสังเกตสัมภาษณ์ บันทึก ประจำวัน และทดสอบ เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผลการวิจัยแสดง ให้เห็นว่าการทำงานที่ความคิดด้วยภาพในกลยุทธ์ SQ4Rการดำเนินการให้วิธีการต่างๆ มีอิทธิพล

อย่างมากต่อการอ่านภาษาอังกฤษความสามารถในการเข้าใจ การทดสอบความเข้าใจในการอ่านโดยเฉลี่ยในรอบสุดท้ายคือ 88

Simbolon และคณะ (2020) ได้ศึกษาการประเมินความสามารถในการเข้าใจในการอ่านผ่านแบบจำลอง SQ4R จุดมุ่งหมายของบทความนี้คือเพื่อประเมินความเข้าใจในการอ่านทักษะของนักเรียนเกรด V ในอินโดนีเซียโดยใช้แบบจำลอง SQ4R(แบบสำรวจ คำถาม การอ่าน ไตร่ตรอง ท่อง ทบทวน) สุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 30 คนผ่านการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงที่ SDN เมดาน ยะโฮร์ ข้อมูลเต็มรวบรวมผ่านการสังเกต ก่อนการทดสอบ และหลังการทดสอบการสอบ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดวิธีการของตัวแบบมีอิทธิพลต่อความสามารถของผู้เข้าร่วม ผลลัพธ์พบว่าโมเดล SQ4R สามารถใช้ในชั้นประถมศึกษาได้เพื่อจูงใจนักเรียนและทำให้พวกเขากระตือรือร้นในชั้นเรียนมากขึ้น เช่นรวมทั้งเพิ่มทักษะการอ่านจับใจความ

Tomi (2021) ได้ศึกษาการปรับปรุงทักษะการอ่านตามตัวละครโดยใช้วิธี SQ4R ของนักเรียนปีที่ 10 ของ SMK NEGERI 2 KLATEN ในปีการศึกษา 2020/2021 ขั้นตอนการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้โดย Class Room Action Research (รณยนต์) เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามแบบทดสอบและเอกสารประกอบกระบวนการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 10 ของSMK Negeri 2 Klaten ในปีการศึกษา 2020/2021 ที่มาของข้อมูล ได้แก่ เหตุการณ์ผู้ให้ข้อมูลและเอกสาร เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเทคนิคในรูปแบบของค่าเฉลี่ยผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีความสามารถและการมีส่วนร่วมในทักษะการอ่านตามตัวละครเพิ่มขึ้น จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่าคะแนนทักษะการอ่านของนักเรียนเท่ากับ 52.05 ในรอบที่ 1 เป็น 70.09 และรอบที่ 2 คือ 77.08 กับ KKM (เกณฑ์ระดับผู้เชี่ยวชาญขั้นต่ำ) คือ 70.00 อีกด้านหนึ่งคะแนนเฉลี่ยของการประเมินลักษณะนิสัยของนักเรียนจากการศึกษาเบื้องต้นเท่ากับ 2.42 ในรอบที่ 1 คือ 2.58 และรอบที่ 2 คือ 3.74 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าวิธี SQ4Rสามารถพัฒนาทักษะการอ่านตามตัวอักษรของนักเรียนชั้นปีที่ 10 ของ SMK Negeri 2Klaten ในปีการศึกษา 2020/2021

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า มีงานวิจัยในต่างประเทศที่นำวิธีการสอนแบบ SQ4R มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลายระดับชั้น ผลการวิจัยพบว่า การเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านได้ดีและเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนมากยิ่งขึ้นเนื่องจากนักเรียนสามารถอ่านเข้าใจเรื่องได้ดี ส่งผลให้มีความก้าวหน้าทางการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. รูปแบบการวิจัย
5. วิธีดำเนินการวิจัย
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5 ห้อง รวม 214 คน โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ จำนวน 10 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง

1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 1 การอ่าน และศึกษาเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรเพื่อศึกษาเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง คำอธิบายรายวิชา การวัดและประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ

1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่อง ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่อง ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์การเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	จุดประสงค์การเรียนรู้
1. หลักการอ่านจับใจความ (2 ชั่วโมง) ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญของข้อความว่าส่วนใดเป็นใจความที่ผู้เขียนนำเสนอและส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การรู้หลักในการอ่านจะช่วยให้สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้	1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความสำคัญได้ 2. นักเรียนสามารถระบุขั้นตอนการอ่านจับใจความแบบ SQ4R ได้ 3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
2. การอ่านจับใจความจากนิทาน (2 ชั่วโมง) ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมาเป็นเวลาช้านาน แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเริ่มต้นมาตั้งแต่เมื่อใด นิทานมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และให้ความรู้เพื่อสอนให้เป็นคนดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักการจับใจความจากนิทานได้ 2. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความจากนิทานได้ 3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
3. การอ่านจับใจความจากข่าว (2 ชั่วโมง) ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากข่าว คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ	1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักการจับใจความจากข่าวได้ 2. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความจากข่าวได้

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	จุดประสงค์การเรียนรู้
3. การอ่านจับใจความ จากข่าว (2 ชั่วโมง) ท 1.1 ม.1/2 จับใจความ สำคัญจากเรื่องที่อ่าน	ตลอดจนตั้งคำถาม ตอบคำถาม หาใจความของเรื่อง ข่าวเป็นงานเขียนที่ ต้องอาศัยทักษะการอ่านจับใจความ เพราะจะทำให้เข้าใจเหตุการณ์ได้อย่าง ต่อเนื่อง	3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรม
4. การอ่านจับใจความ จากบทร้อยแก้ว (2 ชั่วโมง) ท 1.1 ม.1/2 จับใจความ สำคัญจากเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากบทร้อยแก้ว คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญ ของเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน ซึ่งจะ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ ผู้เขียนสื่อตลอดจนตั้งคำถาม ตอบ คำถาม หาใจความของเรื่อง	1. นักเรียนสามารถอธิบาย หลักการจับใจความจากบทร้อย แก้วได้ 2. นักเรียนสามารถอ่านจับ ใจความจากบทร้อยแก้วได้ 3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรม
5. การอ่านจับใจความ จากสารคดี (2 ชั่วโมง) ท 1.1 ม.1/2 จับใจความ สำคัญจากเรื่องที่อ่าน	การอ่านสารคดีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ สาระความรู้และความเพลิดเพลิน ดังนั้นผู้อ่านควรอ่านอย่างมี วิจารณญาณ ศึกษาความสัมพันธ์ของ เนื้อหาสาระ การใช้ภาษา และเจตคติ ของผู้เขียน	1. นักเรียนสามารถอธิบาย หลักการจับใจความจากสารคดีได้ 2. นักเรียนสามารถอ่านจับ ใจความจากสารคดีที่กำหนดได้ 3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรม
6. การอ่านจับใจความ จากบทร้อยกรอง (2 ชั่วโมง) ท 1.1 ม.1/2 จับใจความ สำคัญจากเรื่องที่อ่าน	การจับใจความจากบทร้อยกรอง คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญ จากงานเขียนที่มีการนำเอาถ้อยคำมา เรียงร้อยกันโดยมีลักษณะบังคับ การ จำกัดคำ รวมถึงฉันทลักษณ์แบบต่าง ๆ ซึ่งผู้อ่านต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็น สำคัญในการตีความสาระสำคัญจากบท ร้อยกรอง	1. นักเรียนสามารถอธิบาย หลักการจับใจความจากบทร้อย กรองได้ 2. นักเรียนสามารถอ่านจับ ใจความจากบทร้อยกรองได้ 3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรม

1.4 ศึกษาหลัก วิธีการ และองค์ประกอบของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมา กำหนดและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการ จัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง โดยในแต่ละแผนการ จัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

- 1.4.1 ส่วนหัวแผน
- 1.4.2 สารระสำคัญ
- 1.4.3 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
- 1.4.4 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 1.4.5 สารการเรียนรู้
- 1.4.6 คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 1.4.7 สมรรถนะที่ต้องการ
- 1.4.8 ผลงานที่ต้องการ
- 1.4.9 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.4.10 สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 1.4.11 การวัดและประเมินผล
- 1.4.12 บันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

โดยในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ตามแนวคิดของ Robinson (1961) และ สุนทรย์ สินธพานนท์ (2554) จำนวน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่จัดทำให้บรรยากาศรู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่

2. ชี้นสอน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 S - Survey คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ ว่าเนื้อหาที่จะอ่านนั้น มีขอบเขตอย่างไร โดยให้นักเรียนอ่านแบบสำรวจผ่าน ๆ เพื่อดูว่าเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

2.2 Q - Question คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน เพื่อช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพในการอ่าน เมื่อนักเรียนอ่านสำรวจแบบผ่าน ๆ แล้ว ให้นักเรียนตั้งคำถามว่าเรื่อง ที่อ่าน นั้นเป็นอย่างไร

2.3 R₁ - Read คือ ให้นักเรียนอ่านเนื้อหาที่ตนเองได้เพื่อค้นหาคำตอบให้แก่ คำถามที่ตั้งไว้ และให้นักเรียนทำสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายไว้ในส่วนของคำตอบที่ต้องการหาคำตอบ

2.4 R₂ - Record คือ ให้นักเรียนได้ทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ และให้ นักเรียนจดบันทึกเรื่องที่อ่านได้ไว้ด้วยสำนวนภาษาที่เข้าใจง่ายเพื่อเอาไว้สรุปประเด็นที่สำคัญ

2.5 R₃ - Recite คือ ให้นักเรียนเขียนสรุปด้วยภาษาของตนเอง เพื่อที่ว่าหาก กลับมาอ่านซ้ำจะทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

2.6 R₄ - Reflect คือ ให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่าน หากยังไม่เข้าใจหรือเกิด ข้อสงสัยในประเด็นใดควรกลับไปอ่านซ้ำ

3. ขั้นสรุปทบทเรียน เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R แล้ว ผู้สอนจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่า ผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้เรียนอ่อน

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง ที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้พิจารณา และตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล แล้วนำมาแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะ

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบและประเมินความเหมาะสม ตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลของแผนการจัดการเรียนรู้

1.6.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช ผู้อำนวยการสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา

1.6.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ เนื่องเฉลิม อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.6.3 รองศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ ฟูลพุทธา อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.6.4 อาจารย์ ดร.อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน

1.6.5 ดร.จิตตรา พิกุลทอง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา

ผู้วิจัยนำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท ซึ่งทำการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมของทุกแผน โดยใช้เกณฑ์การประเมินคะแนน มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

มีค่าความเหมาะสมมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มีค่าความเหมาะสมมาก	มีค่าเท่ากับ	4
มีค่าความเหมาะสมปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
มีค่าความเหมาะสมน้อย	มีค่าเท่ากับ	2
มีค่าความเหมาะสมน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความเหมาะสมที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ ขวลิขิต ชูกำแหง (2553 : 119-120) มีรายละเอียดของเกณฑ์ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 - 5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51 - 4.50	เหมาะสมมาก
2.51 - 3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51 - 2.50	เหมาะสมพอใช้
1.00 - 1.50	ควรปรับปรุง

โดยค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ควรมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ถึง 5.00 จึงจะยอมรับว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้

หลังจากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้ประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และหาค่าเฉลี่ยของแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.74) ซึ่งมีระดับคะแนนความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ปรากฏรายละเอียดดังภาคผนวก ค หน้า 171)

1.7 ตรวจสอบและปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้ตามที่ได้เสนอแนะ หลังจากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 3 จำนวน 41 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยเป็นกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปทดลองจำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยนำไปใช้ในการทดลองขาดมีเนื้อหากิจกรรมที่ค่อนข้างเยอะและต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมพอสมควร เนื่องจากการมีกิจกรรมของทางโรงเรียน ผู้วิจัยจึงปรับความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับจริง แล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 จำนวน 40 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำผลที่ได้มาสรุปและอภิปรายผลการทดลอง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.1 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 สาระการอ่าน

2.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ จากตำราการวัดและประเมินผลการศึกษา (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2562 : 42-58)

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เรื่อง การอ่านจับใจความ สำคัญ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบชนิดปรนัย แบบ เลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยเป็นแบบทดสอบ ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก ทั้งหมด 45 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ หลังจากนั้นจึงทำการเขียนข้อสอบให้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละข้อตามที่กำหนด ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนข้อสอบทั้งหมดและที่ต้องการเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์/ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จำนวนข้อสอบ (ข้อ)	
		ทั้งหมด	ต้องการ
หลักการอ่านจับใจความ	มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ม.1/2 จับใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่าน	7	5
การอ่านจับใจความ จากนิทาน	มฐ ท1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่าน (นิทาน)	7	5
การอ่านจับใจความ จากข่าว	มฐ ท1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่าน (ข่าว)	7	5
การอ่านจับใจความ จากบทร้อยแก้ว	มฐ ท1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่าน (บทร้อยแก้ว)	8	5
การอ่านจับใจความ จากสารคดี	มฐ ท1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่าน (สารคดี)	8	5
การอ่านจับใจความ จากบทร้อยกรอง	มฐ ท1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่าน (บทร้อยกรอง)	8	5
รวม		45	30

2.5 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์ ดังตาราง 2 แล้ว ผู้วิจัยออกข้อสอบจำนวนสอดคล้องกับตาราง 3 ต่อจากนั้น นำไปจัดทำตารางพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด (IOC) ตัวอย่างดังตาราง

ตาราง 5 ตัวอย่างตารางพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	1. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ ก. อ่านเพื่อความรู้ ข. อ่านเพื่อความบันเทิง ค. อ่านเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง* ง. อ่านเพื่อค้นหาแนวทางในการดำเนินชีวิต				

2.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด หลังจากนั้นนำคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้ว ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงระหว่างเนื้อหาภาษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลกับความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกัน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จะใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็น ตามเกณฑ์การให้คะแนน (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553 : 89-120) ดังนี้

+1 คือ แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

0 คือ ไม่แน่ใจ ว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

-1 คือ แน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

เมื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดแล้ว ผู้วิจัยนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 - 1.00 จึงเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถใช้ได้ ผลการประเมินพบว่า แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน

จับใจความ จำนวน 45 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 (ปรากฏรายละเอียดดังภาคผนวก ค หน้า 185)

2.8 ปรับปรุงแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยแก้ไขคำถูก-ผิด ปรับปรุงเนื้อหา และปรับการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับของนักเรียน

2.9 นำข้อสอบที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและแก้ไขข้อบกพร่องแล้วจำนวน 45 ข้อ มาจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับทดลองสอบ แล้วนำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความไปทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 3 จำนวน 41 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยเป็นกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.10 นำผลการทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) เกณฑ์ความยากของข้อสอบกำหนดไว้ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) เกณฑ์อำนาจจำแนกของข้อสอบกำหนดไว้ 0.20 ขึ้นไป ได้ค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.37-0.78 และค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ -0.13 จากทั้งหมด จำนวน 45 ข้อ คัดเลือกไว้ 30 ข้อ โดยเลือกข้อที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.37-0.78 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.41-0.80 (ปรากฏดังภาคผนวก ค หน้า 186)

2.11 นำแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย และอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบโดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน KR-20 เกณฑ์การหาความเชื่อมั่นของข้อสอบกำหนดไว้ .80 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.89 (ปรากฏดังภาคผนวก ค หน้า 186)

2.12 จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความฉบับจริง แล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 จำนวน 40 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

3. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ จำนวน 10 ข้อ

3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 63-72) มนตรี วงษ์สะพาน (2563 : 216-220) และอัฐพล อินตะเสนา (2565 : 58) หนังสือเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ จำนวน 20 ข้อ โดยผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยในแต่ละตัวเลือกกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ ขวลิต ชูกำแหง (2553 : 119-120) มีรายละเอียดของเกณฑ์ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 - 5.00	พึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด
3.51 - 4.50	พึงพอใจอยู่ในระดับ มาก
2.51 - 3.50	พึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง
1.51 - 2.50	พึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย
1.00 - 1.50	พึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษาและความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังจากนั้นดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกัน โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาทดสอบความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของข้อคำถามและภาษา (Validity) ที่ใช้ว่ามีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญใช้วิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยพิจารณาตามเกณฑ์ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2553 : 89-120) ดังนี้

- +1 คะแนน ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยาม
- 0 คะแนน ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยาม
- 1 คะแนน ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามนิยาม

หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญประเมิน ผู้วิจัยบันทึกผลการพิจารณาลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 จึงจะสามารถใช้ข้อคำถามนั้นได้ โดยจากการวิเคราะห์พบว่าได้ข้อคำถามที่เข้าเกณฑ์ดังกล่าว จำนวน 20 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 (ปรากฏดังภาคผนวก ค หน้า 191)

3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความพึงพอใจตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 3 จำนวน 41 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยเป็นกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Total Correlation) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2561 : 154) พบว่า ได้ข้อคำถามที่เข้าเกณฑ์ จำนวน 16 ข้อ จึงคัดเลือกไว้จำนวน 10 ข้อ ตามที่ต้องการ โดยค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) อยู่ตั้งแต่ 0.25 ถึง 0.68 (ปรากฏดังภาคผนวก ค หน้า 192)

3.7 นำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ในข้อ 3.6 จำนวน 10 ข้อ มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 (ปรากฏดังภาคผนวก ค หน้า 192)

3.8 พิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เป็นฉบับจริง แล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 จำนวน 40 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่ม สอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pre-test and Post-test Design) (มาเรียม นิลพันธุ์. 2558 : 144)

ทดสอบก่อนเรียน   ทดลอง   ทดสอบหลังเรียน

T1   X   T2

T1	หมายถึง	การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
X	หมายถึง	การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
T2	หมายถึง	การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่ม สอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pre-test and Post-test Design) เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ประชุมชี้แจง ปฐมนิเทศนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 จำนวน 40 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรธานี เพื่อสร้างความเข้าใจต่อหลักการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผล

2. ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

3. ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยก่อนเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบย่อยของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่ละบทเรียน จากนั้นเรียนด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขณะเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยให้ กลุ่มตัวอย่าง ตอบคำถามของบทเรียนลงในกระดาษคำตอบ เมื่อเรียนนวัตกรรมเสร็จ ผู้รายงานให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียน

4. เมื่อสิ้นสุดการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 6 แผน แล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความเพื่อดูความสามารถของนักเรียนหลังเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

5. หลังจากการทดสอบหลังเรียนแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรธานี ทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

6. ผู้วิจัยตรวจสอบ และรวบรวมคะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตรการหา E_1/E_2 ของ เพลิญ กิจระการ

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test Statistic)

3. วิเคราะห์ค่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Percentage) โดยใช้สูตรคำนวณ ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2556 : 255)

1.1 สูตรการหาร้อยละ

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	p	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 สูตรการหาค่าเฉลี่ยของคะแนน

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคน

1.3 สูตรการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) หรือ IOC ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2556 : 220)

$$\bar{x} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 สูตรการหาค่าความยากง่าย (p)

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ p แทน ค่าความยาก
 f แทน จำนวนคนที่ทำข้อสอบถูก
 N แทน จำนวนคนผู้เข้าสอบทั้งหมด

2.3 สูตรการหาค่าอำนาจจำแนก (r)

$$r = \frac{H - L}{N_H \text{ หรือ } N_L}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก
 L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
 N_H/N_L แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือจำนวนคนในกลุ่มต่ำ

พหุบัน ปณ จิต ชีวะ

ค่า r ที่ใช้ได้ ควรมีอยู่ระหว่าง +.2 ถึง + 1.00

2.4 สูตรการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน KR-20 (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2561 : 109)

$$\text{สูตร KR - 20 : } r_{tt} = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อ
	p	แทน	สัดส่วนความแปรปรวนทั้งฉบับ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ = $1 - p$
	S^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

2.5 สูตรการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2561 : 117)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมความแปรปรวนของแบบวัดแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

พหุ ประ โท ชี เว

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2556 : 10)

สูตรการหา E_1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เรียน	เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
		$\sum X$	แทน	คะแนนของแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมหรืองานระหว่าง
		A	แทน	คะแนนเต็มทั้งหมดของแบบฝึกปฏิบัติ ทุกชั้นรวมกัน
		N	แทน	จำนวนผู้เรียน

สูตรการหา E_2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการประเมินสุดท้ายของแต่ละหน่วย ประกอบด้วยผลการสอบหลังเรียนและคะแนนจากการประเมินงานสุดท้าย
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

3.2.3 สูตรการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

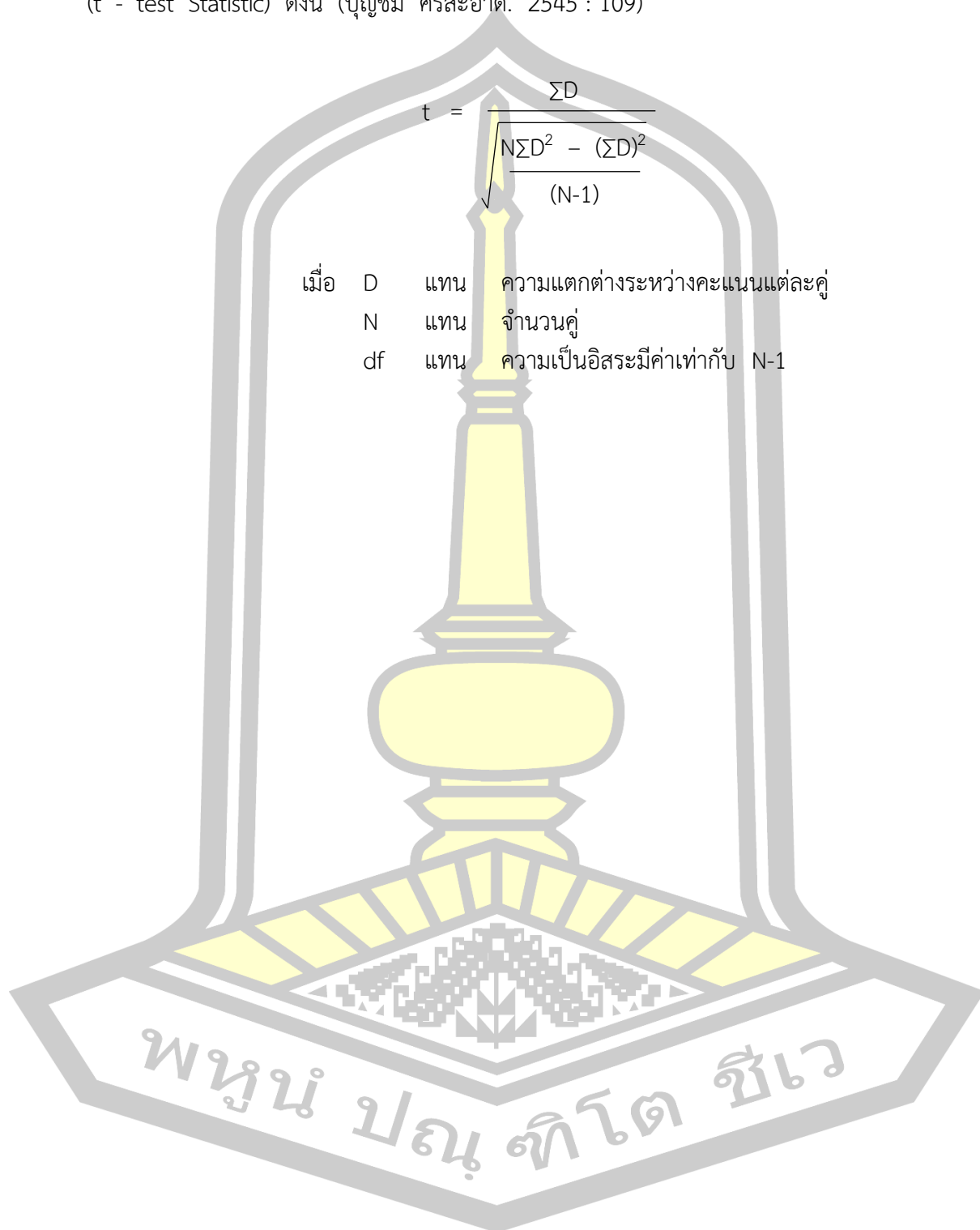
$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3.3 สถิติที่ใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียน ใช้สถิติทดสอบที (t - test Statistic) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 109)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 N แทน จำนวนคู่
 df แทน ความเป็นอิสระมีค่าเท่ากับ N-1

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้อง ตลอดจนการสื่อความหมายที่ตรงกัน ดังนี้

$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
T1	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
T2	แทน	การทดสอบหลังเรียน
D	แทน	ผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียน
S.D.p	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน
t	แทน	ค่าสถิติที่ t-test แบบ Dependent Sample
Sig (1-tailed)	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

การวิเคราะห์ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้แผนการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 จำนวน 40 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรธานี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมคะแนนในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) โดยผู้วิจัยจะเสนอตารางเพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกระบวนการตามลำดับดังต่อไปนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (N = 40)

	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						คะแนนรวมทั้งหมด
	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5	แผนที่ 6	
คะแนนเต็ม	21	31	31	31	31	26	171
รวม	735	987	1,029	1,029	1,050	869	5,699
$\bar{X}$	18.40	24.70	25.70	25.70	26.30	21.70	142.48
S.D.	1.15	2.07	1.48	1.84	1.56	1.93	2.01
ค่าร้อยละ	87.50	79.60	83.00	83.00	84.70	83.60	83.32

ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย $142.48 \times 100 / 171 = 83.32$

ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 83.32

จากตาราง 6 พบว่า คะแนนจากการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยนักเรียนได้ทำกิจกรรมพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านจับใจความสำคัญทั้งด้านความรู้ (K) ทักษะ (P) และเจตคติ (A) คะแนนโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 142.48 คิดเป็นร้อยละ 83.32 แสดงว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 83.32

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของแผนการจัดการเรียนรู้เรียนรู้อ่านจับใจความภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

คนที่	การทดสอบหลังเรียน (เต็ม 30)	คนที่	การทดสอบหลังเรียน (เต็ม 30)
1	26	26	26
2	29	29	29
3	24	24	24
4	27	27	27
5	29	29	29
6	25	25	25
7	24	24	24
8	27	27	27
9	26	26	26
10	25	25	25
11	22	22	22
12	24	24	24
13	27	27	27
14	25	25	25
15	23	23	23
16	24	24	24
17	23	23	23
18	25	25	25
19	23	23	23
20	22	22	22
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	24.93		
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	2.09		
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย	83.08		
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	83.08		

จากตาราง 7 พบว่า คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ หลังใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 24.93 คิดเป็นร้อยละ 83.08 แสดงว่า ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 83.08

ตาราง 8 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ผลการเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	6,840	142.48	2.01	83.32
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	1,200	24.93	2.09	83.08
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.32/83.08				

จากตาราง 8 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 83.32 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 83.08 ดังนั้น แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ จึงมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.32/83.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

หลังจากดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความมาให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรธานี ได้ทดสอบหลังเรียน จากนั้นจึงนำผลการทดสอบที่ได้ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนและหลังเรียน ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (N = 40)

คนที่	ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน (N = 40)		ผลต่างของคะแนน (D)
	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)	
1	13	28	15
2	15	24	9
3	16	24	8
4	14	28	14
5	12	25	13
6	13	22	9
7	14	23	9
8	11	22	11
9	15	28	13
10	16	24	8
11	11	26	15
12	12	25	13
13	10	22	12
14	13	22	9
15	9	28	19
16	10	25	15
17	14	25	11
18	13	24	11
19	16	28	12
20	11	24	13
21	12	26	14
22	13	29	16
23	10	24	14
24	12	27	15
25	10	29	19
26	13	25	12
27	15	24	9
28	11	27	16

ตาราง 9 (ต่อ)

คนที่	ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน (N = 40)		ผลต่างของคะแนน (D)
	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)	
29	15	26	11
30	14	25	11
31	14	22	8
32	13	24	11
33	14	27	13
34	12	25	13
35	12	23	11
36	13	24	11
37	14	23	9
38	15	25	10
39	13	23	10
40	12	22	10
รวม	515	997	482
$\bar{x}$	12.88	24.93	$\bar{D} = 12.05$
S.D.	1.81	2.09	S.D. _D = 2.80
ร้อยละ	42.91	83.08	

จากตาราง 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบ เท่ากับ 12.88 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.81 คิดเป็นร้อยละ 42.91 และค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังเรียน เท่ากับ 24.93 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.09 คิดเป็นร้อยละ 83.08

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติที (t) และระดับนัยสำคัญทางสถิติ คะแนนการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (N = 40)

การทดสอบ	N	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนเรียน	40	12.88	1.81	12.05	2.80	27.21*	0.00
หลังเรียน	40	24.93	2.09				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า การทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 12.88 คะแนน และ 24.93 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนการทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความหลังการเรียนรู้อ ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) จำนวน 10 ข้อ หลังจากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบสอบถามความพึงพอใจ มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 65-103) ดังนี้

คะแนนค่าเฉลี่ย	การแปลผล
4.51 - 5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.51 - 2.50	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

จากผลการทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีรายละเอียดดังตาราง 11

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (N = 40)

ที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานต่อการเรียนรู้จากการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	4.28	0.60	มาก
2	ข้าพเจ้ามีความสนใจต่อเนื้อหาการเรียนรู้ที่ครูนำมาให้ฝึกอ่านจับใจความแต่ละประเภท	4.25	0.54	มาก
3	ข้าพเจ้าชอบกลวิธีการอ่านแบบ SQ4R ที่มีขั้นตอนชัดเจน	4.28	0.55	มาก
4	วิธีการอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะทำให้ข้าพเจ้าสามารถเลือกอ่านหนังสือได้ตามความสนใจของตนเอง	4.38	0.49	มาก
5	ข้าพเจ้ามีความเพลิดเพลินที่ได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความ	4.33	0.57	มาก
6	ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมในการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ	4.35	0.62	มาก
7	ข้าพเจ้าพึงพอใจในการได้ทบทวนเนื้อหาด้วยตนเองตามที่ต้องการ	4.18	0.59	มาก
8	ข้าพเจ้าสามารถนำกระบวนการอ่านแบบ SQ4R ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและวิชาอื่น ๆ ได้	4.28	0.51	มาก
9	ข้าพเจ้าชอบบรรยากาศของการเรียนที่ทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย	4.20	0.52	มาก
10	ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ตนเองกล้าคิด กล้าแสดงออก	4.15	0.53	มาก
	รวม	4.27	0.55	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วิธีการอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะทำให้ข้าพเจ้าสามารถเลือกอ่านหนังสือได้ตามความสนใจของตนเอง ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.49), ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมในการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.62) และข้าพเจ้ามีความเพลิดเพลินที่ได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะตามเกณฑ์ร้อยละ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

สรุปผล

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะพบว่า มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.32/83.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า คะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, $S.D.=0.55$)

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 นั้น อาจสืบเนื่องมาจากการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และแนวคิดในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ผ่านการเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงตามข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มากความรู้และประสบการณ์ จนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ประกอบกับผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความกระชับและให้เหมาะสมกับบริบทในการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งการลำดับเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ในการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยได้ลำดับสาระความรู้ที่เรียบเรียงจากง่ายไปหายาก และเลือกนำเนื้อหาสาระที่อยู่ใกล้ตัวของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ร่วม จึงเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถที่จะอ่าน คิด และวิเคราะห์สาระสำคัญจากเรื่องที่ได้อ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุประการดังกล่าวอาจส่งผลให้การดำเนินการใช้แผนการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นไปได้ดี ปราศจากข้อติดขัดใด ๆ ในการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ เครื่องมือที่ใช้การวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและการทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าอื่น ๆ จึงส่งผลให้ได้เครื่องมือในการวัดที่มีประสิทธิภาพ ด้วยประการดังกล่าวจึงส่งผลให้แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังที่ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2554) ที่ว่า ผู้เรียนจะได้ฝึกอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน โดยตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าได้ และสามารถสรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน รวมถึงงานวิจัยของ ช่อเพชร ศิริภักดิ์ (2564) ที่ได้ค้นพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยรูปแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น รวมถึง แมนมิตร อาจหาญ (2559) ก็ได้ค้นพบเช่นเดียวกันว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้น ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่งผลให้ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมเพิ่มสูงขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า คะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ สืบเนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับการใช้แบบฝึกทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝนตนเองตามความต้องการและความสามารถ อีกทั้งเนื้อหาการเรียนรู้อันที่ผู้วิจัยนำมาใช้มีการ

เรียบเรียงจากง่ายไปหายากทำให้การเรียนรู้และการฝึกฝนของผู้เรียนเป็นไปตามลำดับขั้น ดังที่ ญัฐชา อักษรเดช (2554) และ นางเยาว์ ทองกำเนิด (2558) ได้เสนอว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนให้กับผู้เรียนจนเกิดความชาญ อีกทั้งผู้เรียนได้มีการฝึกประสบการณ์และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การนำแบบฝึกทักษะมาช่วยในการทบทวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ยังทำให้ผู้เรียนเกิดการฝึกฝนตนเอง ดังที่ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นผู้เรียนซึ่งหลังจากการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R แล้ว ผู้เรียนได้แนวทางและกระบวนการในการอ่านอย่างมีเป้าหมาย รวมถึงการที่ผู้วิจัยเพิ่มเสริมกิจกรรมการวางแผนภาพความคิดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างโมทัศน์การเรียนรู้ของตนเอง และสร้างชิ้นงานของตนเองได้อย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการใช้แผนภาพความคิดในแบบฝึกทักษะยังกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความอยากที่จะลงมือปฏิบัติในการอ่านและเขียนในแบบฝึกทักษะ ลักษณะดังกล่าว สอดคล้องงานวิจัยของ Başar and Gürbüz (2560) ที่ได้ศึกษาและค้นพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R สามารถใช้ได้เพื่อจูงใจนักเรียนได้และทำให้พวกเขากระตือรือร้นในชั้นเรียนมากขึ้น และช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะและความเข้าใจในการอ่านเพิ่มมากขึ้น รวมถึงงานวิจัยของ ชนิษฐา มาทุ่ง (2562) ที่ได้ค้นพบว่า การใช้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่านคำประพันธ์ประเภทกลอนมากกว่าก่อนในข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ ในระดับ .05 อีกด้วย รวมถึง แมนมิตร อาจหาญ (2559) ก็ยังค้นพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนของนักเรียน เพิ่มสูงขึ้นหลังจากที่มีการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความอีกด้วย

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิธีการอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะทำให้ข้าพเจ้าสามารถเลือกอ่านหนังสือได้ตามความสนใจของตนเอง ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมในการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ และข้าพเจ้ามีความเพลิดเพลินที่ได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ตามลำดับ ซึ่งผลความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากนั้น อาจสืบเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ที่เป็นรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน ประกอบกับการใช้แบบฝึกทักษะมาช่วยในการเรียนรู้ ช่วยในการฝึกฝนจนนักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ จนผู้เรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญสู่การนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเกิดความเพลิดเพลินในการใช้ทักษะของตนที่มีไปศึกษาในเนื้อหาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา มั่นคง (2559) ที่ได้พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด และงานวิจัยของ ช่อเพชร ศิริภักดิ์ (2564) ที่ได้ค้นพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านและช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและพึงพอใจในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่า การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้สอนควรนำรูปแบบการสอนดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสาระเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน เช่น การอ่านคิดวิเคราะห์ การย่อความ เพื่อเป็นการพัฒนาและต่อยอดจากการอ่านจับใจความสำคัญ

1.2 การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่อาจมีผู้เรียนบางส่วนไม่เคยใช้เทคนิคและวิธีการนี้ในการอ่าน ครูผู้สอนจะต้องค่อย ๆ อธิบาย หรืออธิบายเป็นรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับวิธีการสู่การต่อยอดและฝึกฝนการอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R

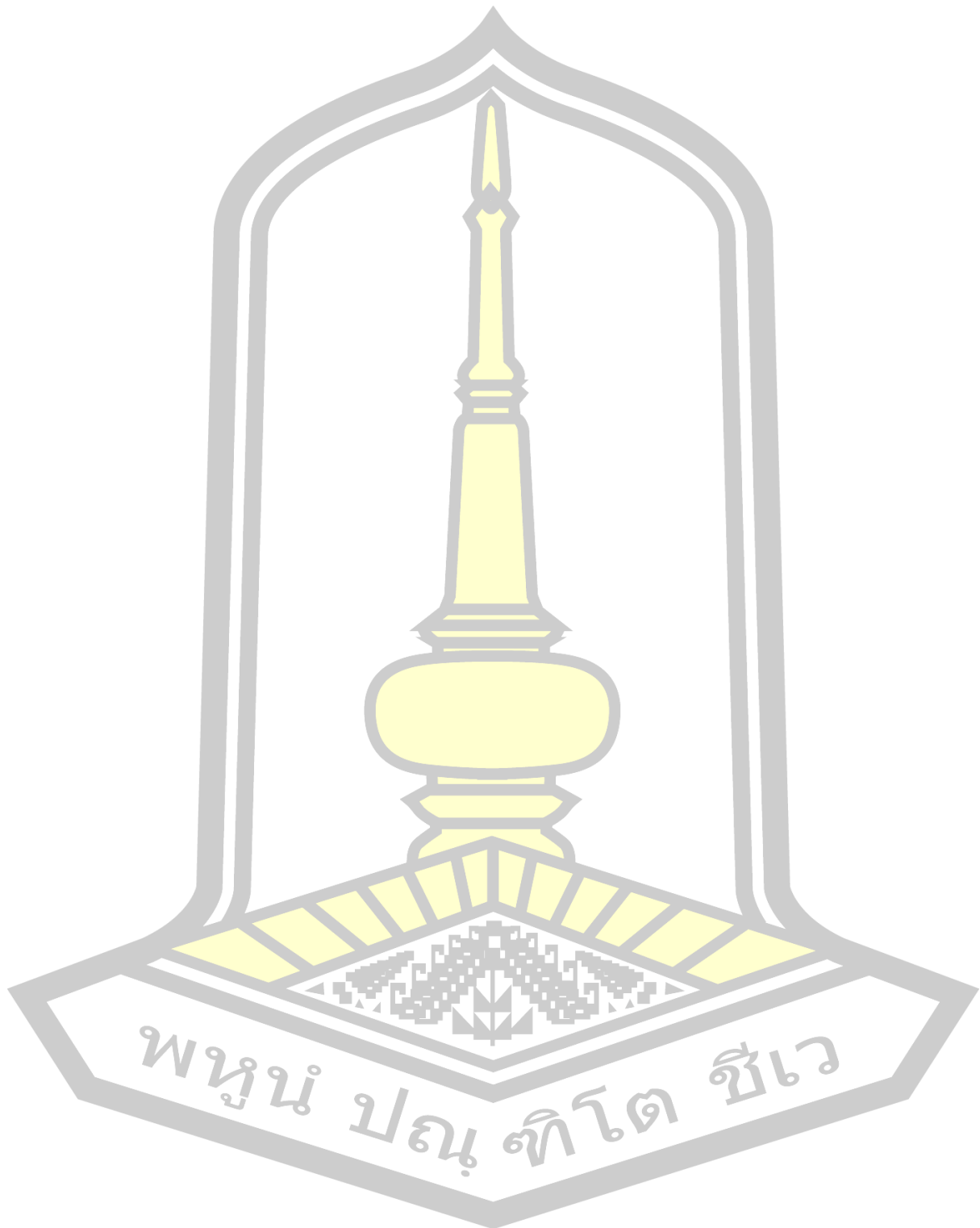
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ SQ4R อาจมีการบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง ต่อยอด และประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่านจับใจความได้

2.2 ควรนำแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญที่พัฒนาขึ้นไปต่อยอดสู่การพัฒนาชุดฝึกการอ่านจับใจความสำคัญที่มีความหลากหลายของกิจกรรมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปขยายผลกับกลุ่มตัวอย่างอื่นต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). **ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กาญจนา कुमारิกษ์ (2539). **การออกแบบการเรียนการสอน**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กิติมา ปรีดีติลล. (2529). **ทฤษฎีการบริหารองค์กร**. กรุงเทพฯ: ธารนิเวศพิมพ์.
- กุศยา แสงเดช. (2545). **แบบฝึก คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับ ประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.
- ชนิษฐา มาทุ่ง. (2562). **การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขุนไกรพิทยาคม โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำคัญ**. สุโขทัย: โรงเรียนขุนไกรพิทยาคม.
- คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2561). **พื้นฐานการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 8. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- _____. (2562). **การวัดและประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- จินดารัตน์ ฉัตรสอน. (2560). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL ร่วมกับแบบฝึก**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จินตนา ไบกาช้อย. (2543). **การเขียนสื่อการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จินตนา มั่นคง. (2559). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับ เทคนิคแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์**.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). **การอ่านและการเขียนทางวิชาการ**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- จิราภรณ์ บุญณรงค์. (2554). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- จิราภรณ์ ฉัตรทอง. (2545). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุฬารัตน์ ทวีชีพ. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้หนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเรื่องครอบครัวของพลอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จุฬารัตน์ อินทร์อุดม และณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล. (2561). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 12(4), 195-212.
- ฉวีวรรณ กীরติกร. (2538). การส่งเสริมทักษะการคิดคำนวณในระดับประถมศึกษาในการพัฒนาทักษะการคิดคำนวณของนักเรียนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำแพง (2551). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม: ทีคิวพี จำกัด.
- _____. (2553). การวิจัยหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ช่อเพชร ศิริภักดิ์. (2564). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโคกล่ามผดุงวิทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*. 16(2), 67-79.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 7-20.
- กาญจชัย อาจิมสมาจาร. (2540). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ ดี. ถวิล เกื้อกุลวงค์.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2552). การพัฒนาโปรแกรมบทเรียน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2549). การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เมธีทีปส์.
- ณัฐชา อักษรเดช. (2554). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐภูมิ กิจรุ่งเรือง. (2545). ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : เยลโล่การพิมพ์.
- ดนิตา ดวงวิไล. (2565) นวัตกรรมจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทย. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ : การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ดวงมณี กันทะยอม (2551). การใช้แบบฝึกการคิดสร้างสรรค์ในการสอนเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดอกแก้ว สิ่งแผ่นดิน. (2550). ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องทฤษฎีกราฟเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA Model). การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ถนอมทรัพย์ อุปรี และเด่นดาว ชลวิทย์. (2561). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ. วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 1-14.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2548). คู่มือความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ. (2546). วัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- เถกิง พันธุ์เถกิงอมร. (2528). การอ่านทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2 (แก้ไขและปรับปรุง). นครศรีธรรมราช: พิมพ์ลักษณ์.
- ธวัช วันชูชาติ. (2542). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. นครสวรรค์: ภาควิชาหลักสูตรและการสอนสถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- ธัญเทพ กองสุข. (2557). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWLH PLUS ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- นงเยาว์ ทองกำเนิด. (2558). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นงเยาว์ ศรีประดู่. (2546). การพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาพย่น 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิคม ชมพู่หลง. (2545). วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- แน่นน้อย พงษ์สามารถ. (2529). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บัวลักษณ์ เพชรงาม. (2559). การพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

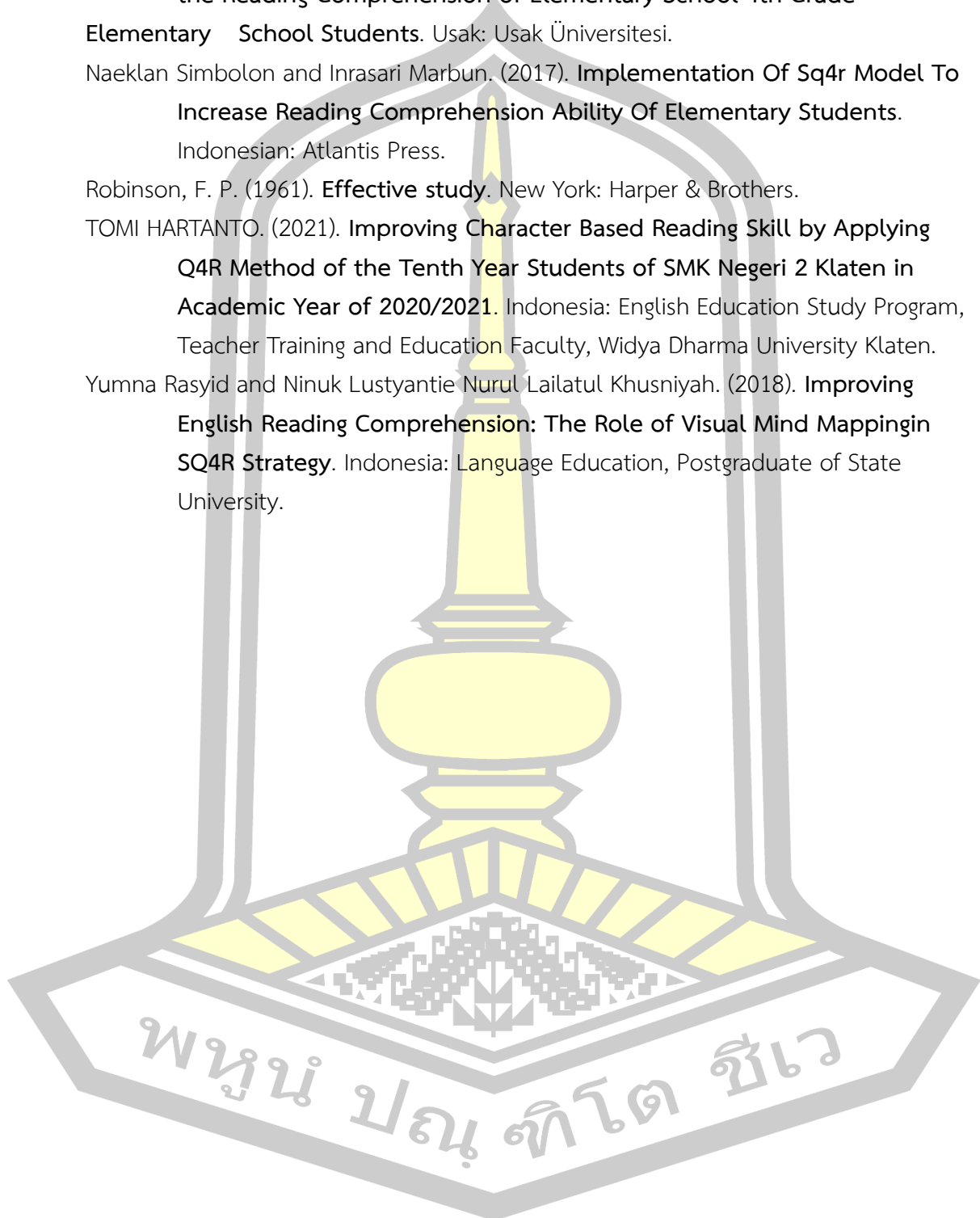
- ประภาวดี แก่นจันทร์หอม. (2564). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่.
- ประสาธ นื่องเฉลิม. (2556). วิจัยการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2541). จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- _____. (2546). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. กาศสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- ปาริชาติ ลาภวิบูลย์กิจ. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R กับเทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารวิจัยรำไพพรรณี. 15(1), 24-33.
- มุสดี กุฎอินทร์. (2526). เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) หน่วยที่ 7 การ พัฒนาทักษะการอ่านระดับประถมศึกษา (1). พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- เผชิญ กิจระการ. (2544). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1/E_2). วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2(7), 46-51.
- พรพรรณ พูลเขาล้าน. (2563). การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้การ จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับเทคนิค SQ4R. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ. (2542). ภาษาไทย 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (2546). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พองจันทร์ สุขยั้ง. (2553). ศิลปะการอ่านอย่างมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ปันรุ้.
- มนตรี วงษ์สะพาน. (2563). พื้นฐานการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรและวิธี สอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แมนมิตร อัจหาญ. (2559). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเพื่อพัฒนาการอ่านจับ ใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสระเกศ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 1-14.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2549). การสร้างและวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือสำหรับการวิจัย. อดิเรก: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.
- รินฤทัย สัจจพันธุ์. (2560). อ่านวรรณกรรม Gen Z. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา. (2565). ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา. อดิเรก: วิชาการ.
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2539). จิตวิทยาเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วรรณ แก้วแพรง. (2551). คู่มือการสอนเขียนขั้นประถม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

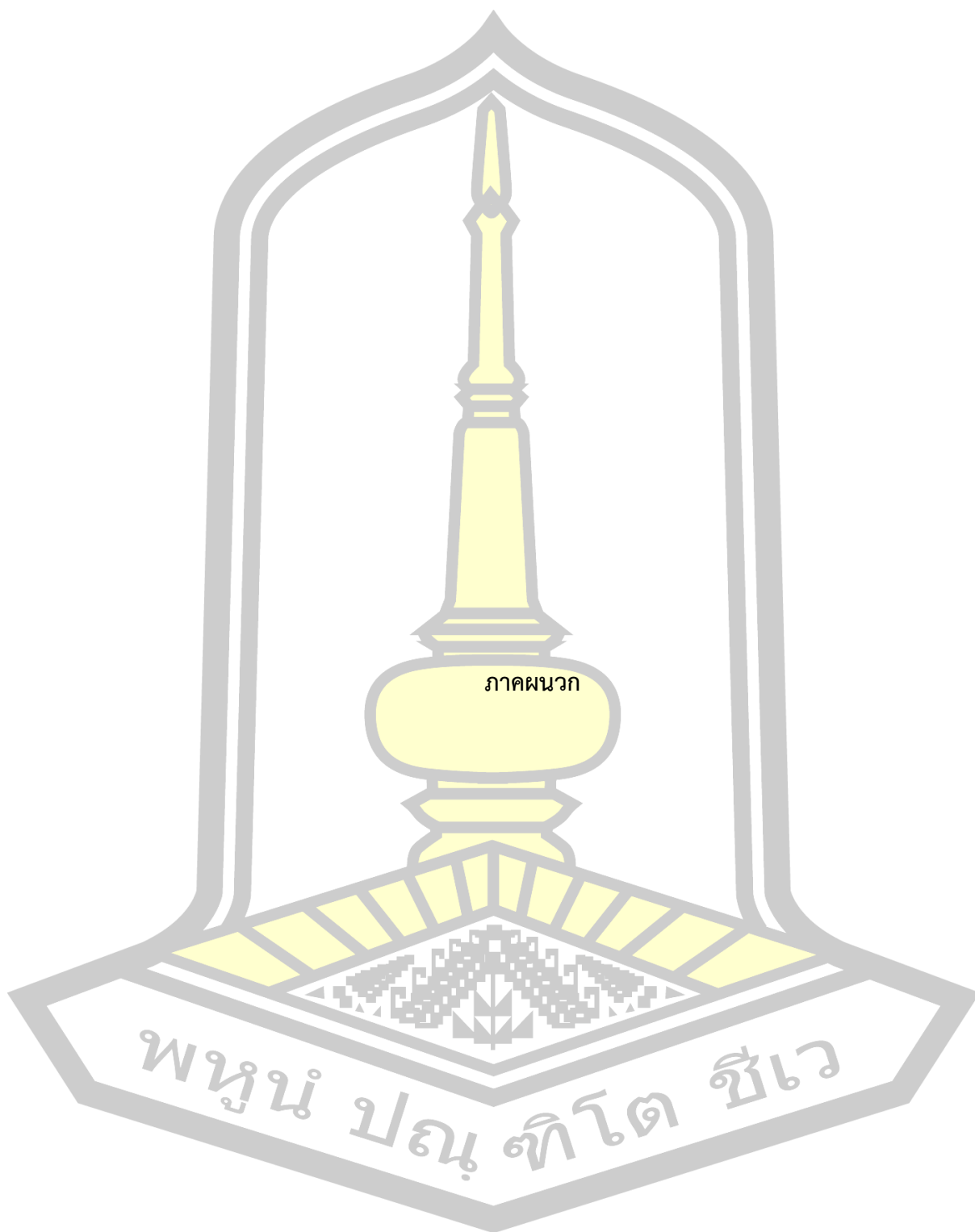

- วรรณิ โสสมประยูร. (2544). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- _____. (2543). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). เอกสารประกอบการสอน วิชา 0506703 : พัฒนาการเรียนการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2553). นวัตกรรมตามแนวคิด Backward Design. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- _____. (2554). นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริัญญา ศรีคำ และคณะ. (2558). SQ4R กับการพัฒนาการอ่านเพื่อจับใจความ. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 7. 673-680.
- ศิริพร ลิมตระการ. (2541). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศุภรณ์ ภูวัต. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาควาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม..
- _____. (2556). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2550). กลเม็ดการอ่านให้เก่ง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบัติ ศิริจันดา. (2549). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ 1. สุพรรณบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตสุพรรณบุรี.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2540). เอกสารทางวิชาการการพัฒนาระบบการเรียนการสอน เอกสารลำดับที่ 33. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สายใจ ทองเนียม. (2560). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540). พัฒนาการของคุณภาพนักเรียนประถมศึกษาและแนวทางการประเมิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- สำลี รักสุทธี. (2544). **การจัดการเรียนการสอนการเขียนแผนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: เอ็น ที พีเพรส.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2551). **การพัฒนาทักษะการคิด พิชิตการสอน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2554). **วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2558). **การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิค.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2554) **วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2543). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2544). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2545). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 7**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนาฏ นิธิมัทรากุล. (2520). **การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ และความสนใจอันเกิดจากการอ่านหนังสือที่ใช้สำนวนของเด็กในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับหนังสือที่ผู้ใหญ่เขียน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุภาวดี ยนต์ชัย. (2556). **การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). **การพัฒนาผลงานทางวิชาการ สู่การเลื่อนวิทยฐานะ**. กรุงเทพฯ: อี เค บุคส์.
- อนงพันธ์ ไบสุพันธ์. (2551). **การใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ของนักเรียนชั้นอนุบาล**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2535). **กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนา.
- อัฐพล อินตะเสนา. (2565). **การวิจัยทางการสอนภาษาไทย : แนวคิดและการประยุกต์ใช้**. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- _____. (2553). **หลักการสอน ฉบับปรับปรุง**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). **กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแนวคิดสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- Gunning, Thomas G. (1996). **Creating Reading Instruction for all Children**. Boston: Allyn and Bacon.
- I. MARBUN and E. B. SIMANJUNTAK N. SIMBOLON. (2020). **Evaluating Reading Comprehension Ability Through the SQ4R Model**. Indonesia: University of Negeri Medan.

- Murat Başar and Mehmet Gürbüz. (2017). **Effect of the SQ4R Technique on the Reading Comprehension of Elementary School 4th Grade Elementary School Students**. Usak: Usak Üniversitesi.
- Naeklan Simbolon and Inrasari Marbun. (2017). **Implementation Of Sq4r Model To Increase Reading Comprehension Ability Of Elementary Students**. Indonesian: Atlantis Press.
- Robinson, F. P. (1961). **Effective study**. New York: Harper & Brothers.
- TOMI HARTANTO. (2021). **Improving Character Based Reading Skill by Applying Q4R Method of the Tenth Year Students of SMK Negeri 2 Klaten in Academic Year of 2020/2021**. Indonesia: English Education Study Program, Teacher Training and Education Faculty, Widya Dharma University Klaten.
- Yumna Rasyid and Ninuk Lustyantje Nurul Lailatul Khusniyah. (2018). **Improving English Reading Comprehension: The Role of Visual Mind Mapping in SQ4R Strategy**. Indonesia: Language Education, Postgraduate of State University.

ภาคผนวก

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
และหนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
และทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

พูน ปณ ภิโต ชีวะ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช	ผู้อำนวยการสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ เนืองเฉลิม	อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
3. รองศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ พิุลพุทธา การศึกษา	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
4. อาจารย์ ดร.อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ	อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน
5. ดร.จิตตรา พิกุลทอง	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และการใช้ภาษา

พหุบัณฑิตศึกษา

ที่ อว 0605.5(2)/ ๖1๒๓

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
44000

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ๖๒๖

วันที่ ๑๖ มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

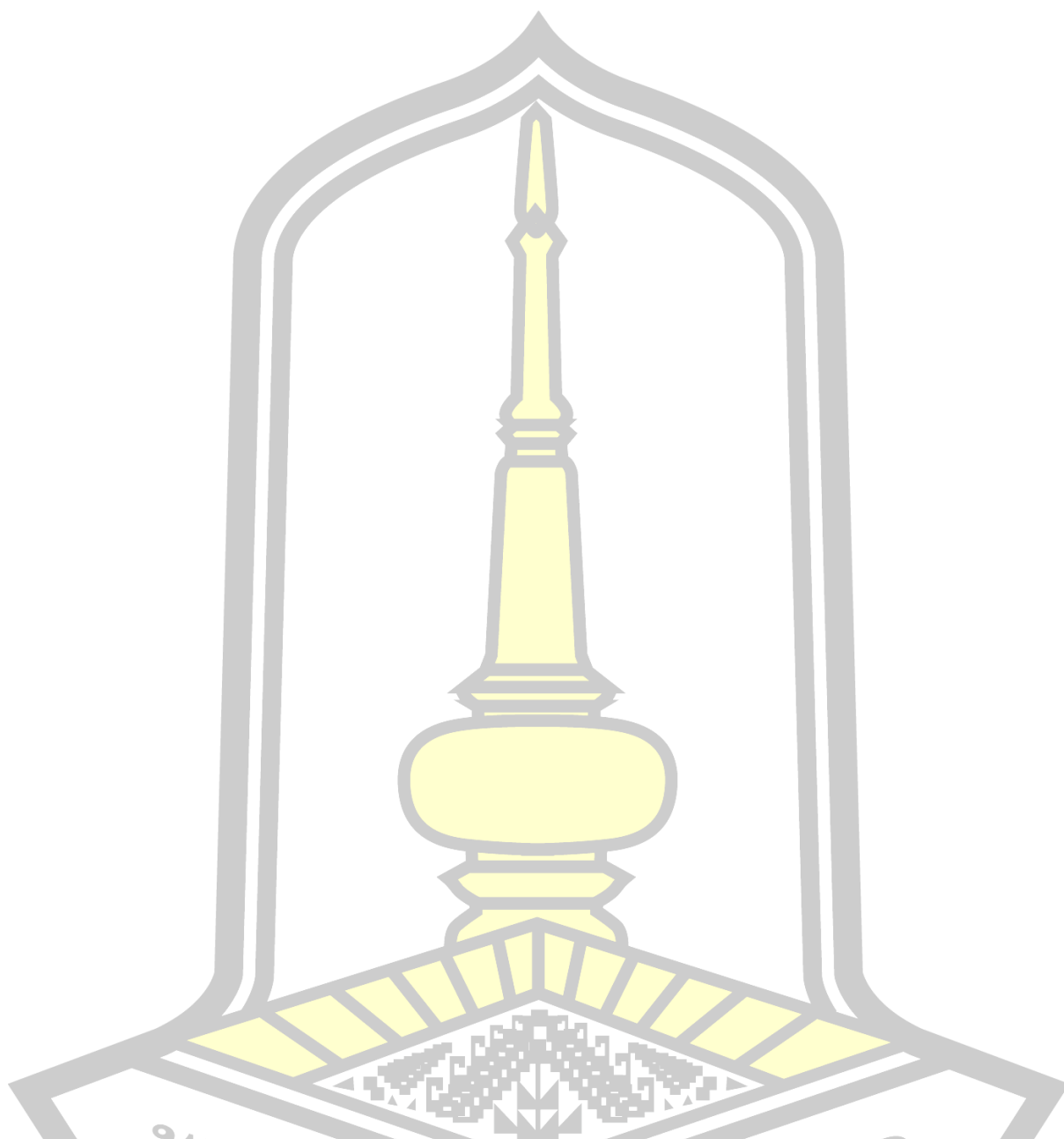
บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภายใน 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ ๖129

วันที่ ๑๖ มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภายใน 6216

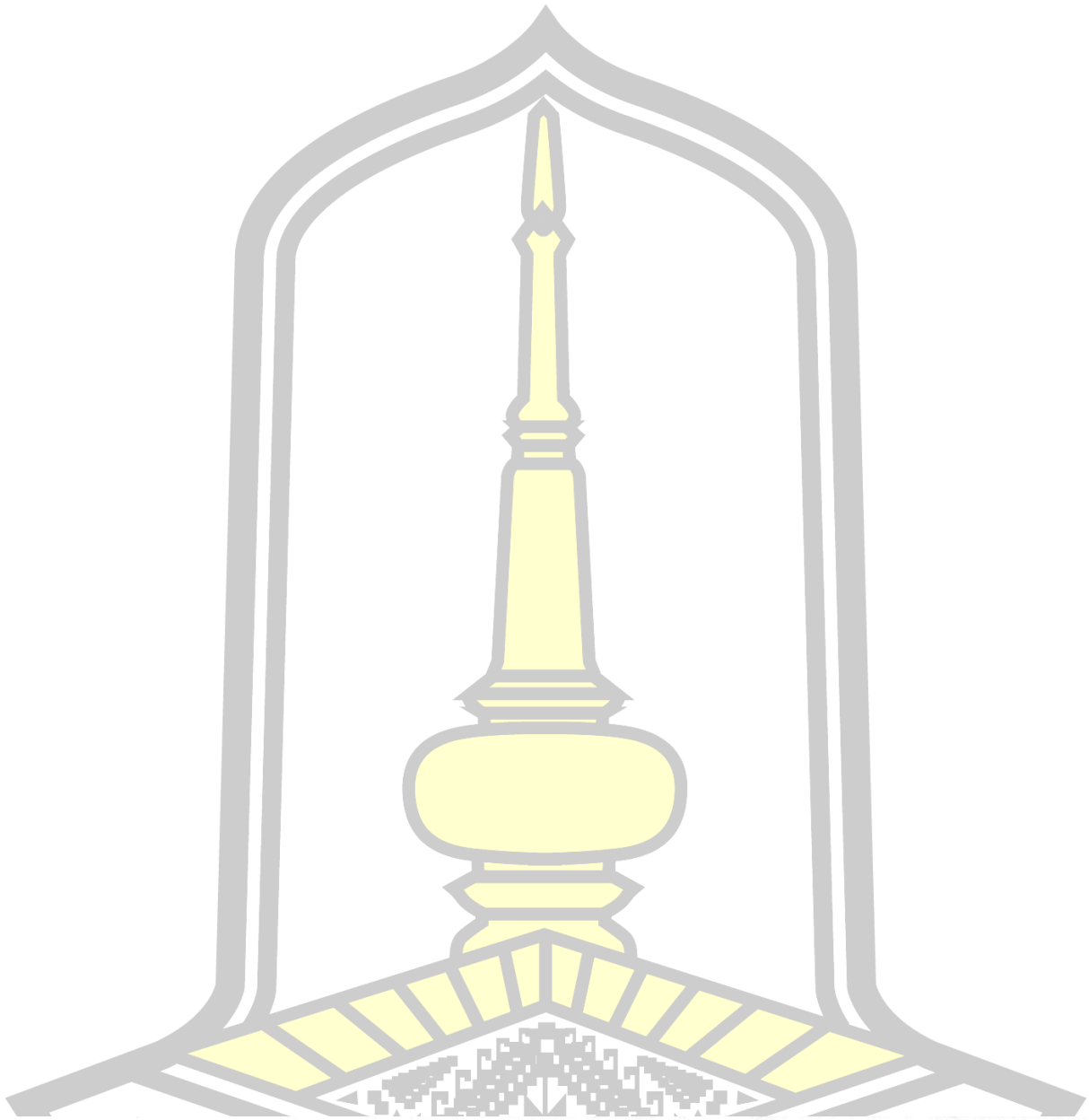
ที่ อว 0605.5(2)/ 221

วันที่ 23 มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ

ด้วย นายกฤษกร วัฒนวิจิตรกุล นิสิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์

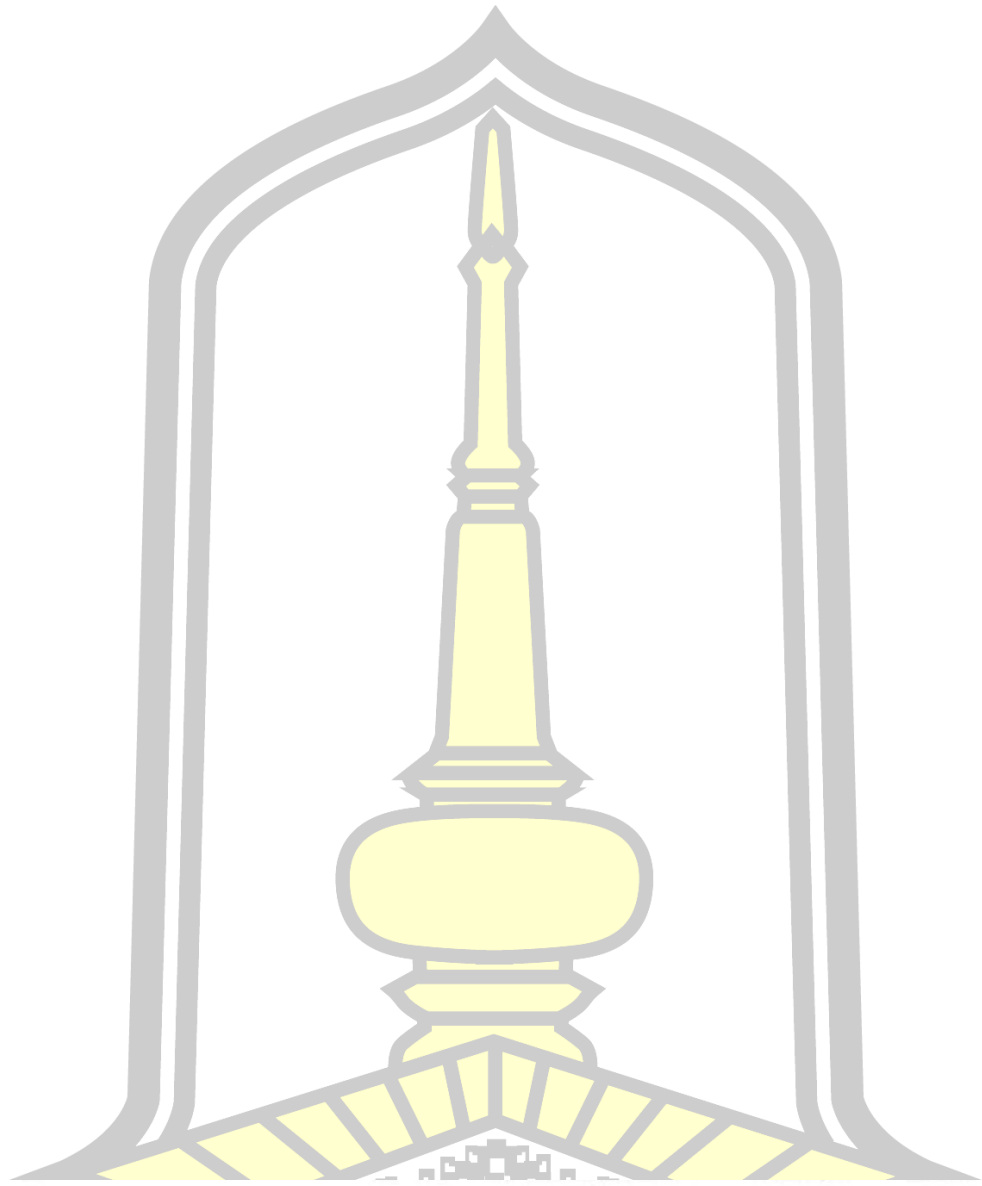
ที่ อว 0605.5(2)/ 1123

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
44000

๖ มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.จิตตรา พิกุลทอง

ที่ อว 0605.5(2)/ 124

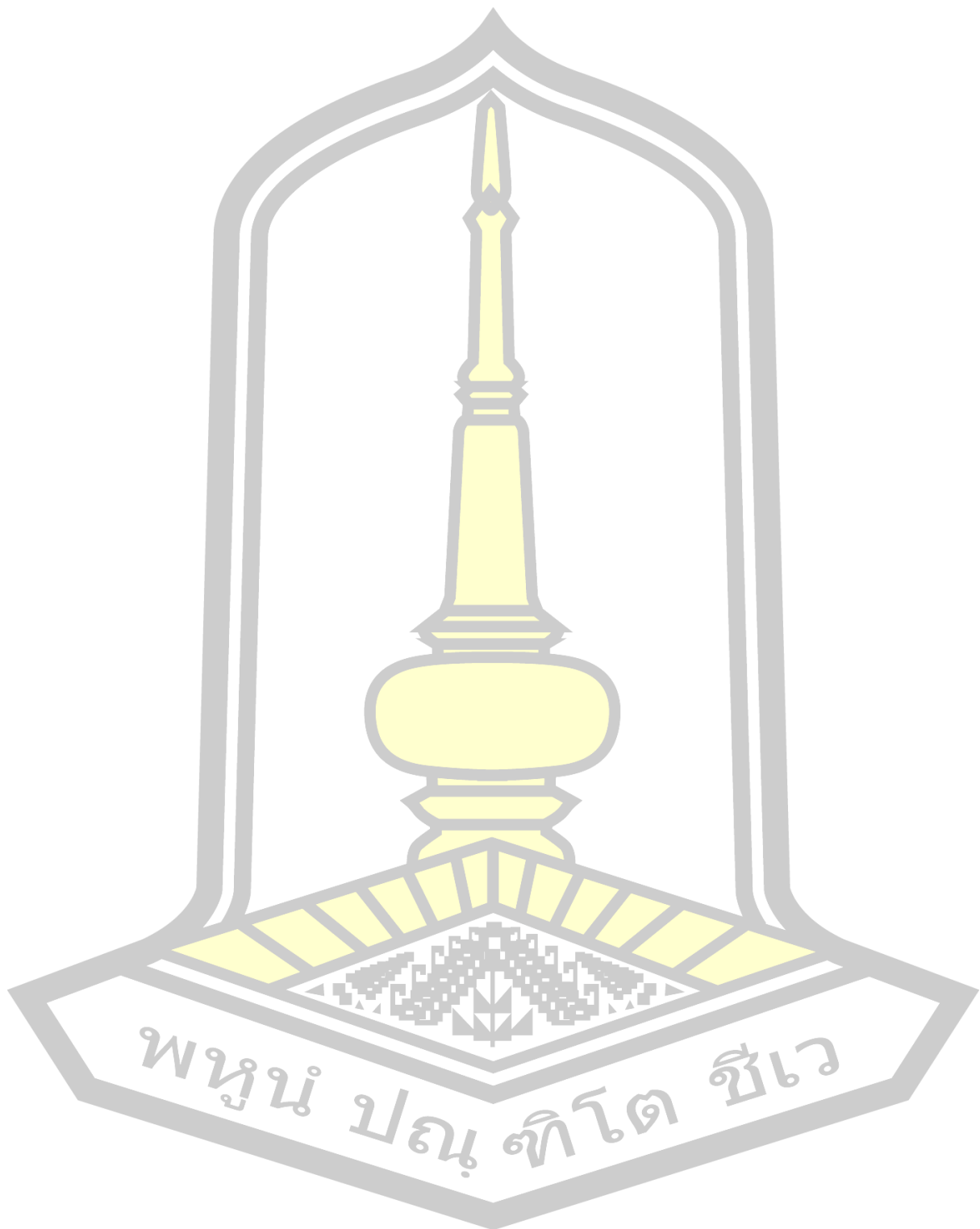
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
44000

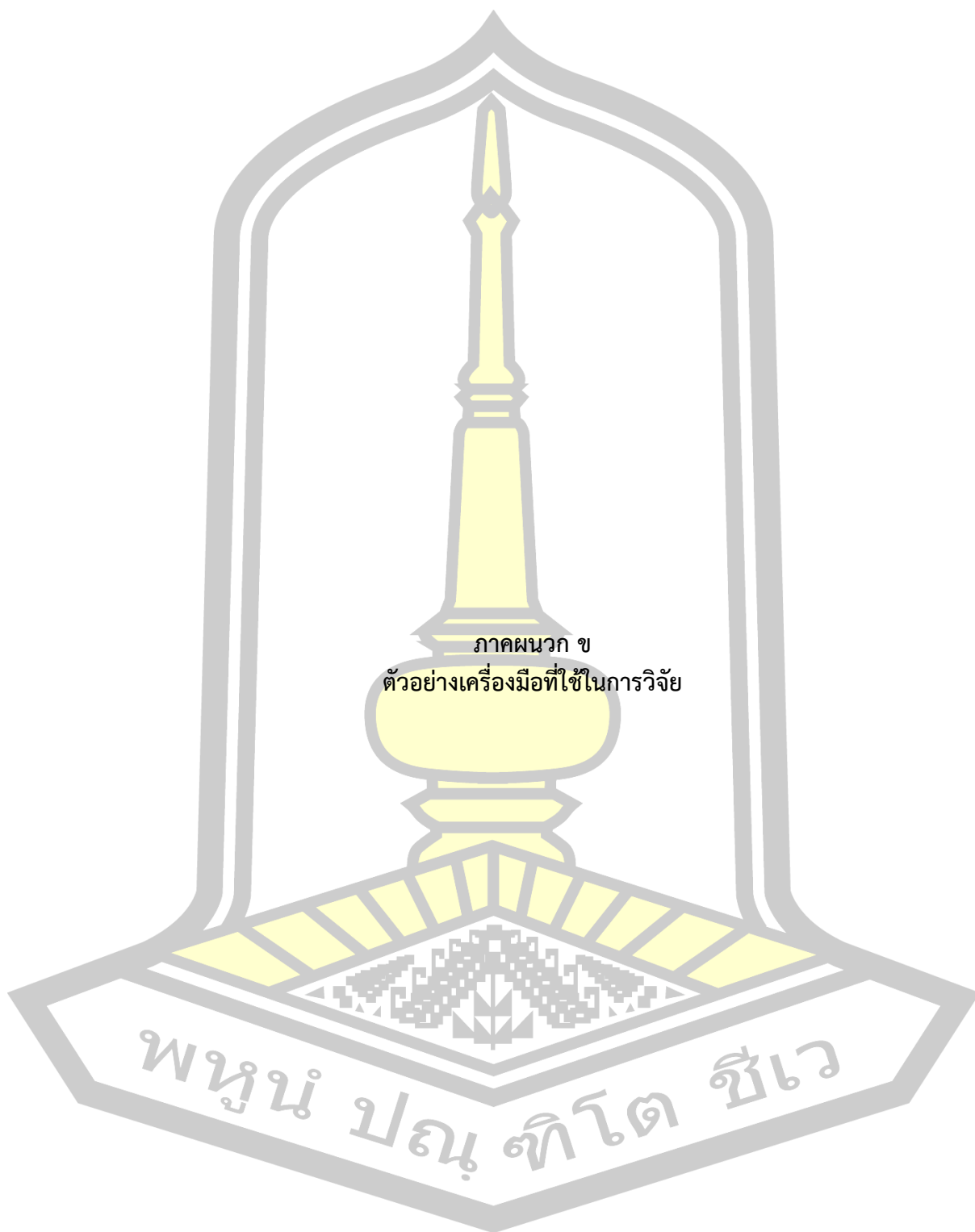
16 มกราคม 2566

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนขอสโกวิทยา

ด้วย นายกฤษกร วัฒนวิจิตรกุล นิสิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้
แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

*****

คำชี้แจง : จงเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

<p>1. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ</p> <p>ก. อ่านเพื่อความรู้อ่านเพื่อความบันเทิง</p> <p>ข. อ่านเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง*</p> <p>ง. อ่านเพื่อค้นหาแนวทางในการดำเนินชีวิต</p> <p>2. เพราะเหตุใดควรทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นหนังสือประเภทใด</p> <p>ก. จะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย*</p> <p>ข. จะทำให้เกิดความเข้าใจในหนังสือได้อย่างรวดเร็ว</p> <p>ค. จะทำให้อ่านได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ง. จะทำให้เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p> <p>3. การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. แยกใจความสำคัญจากส่วนขยายใจความสำคัญ*</p> <p>ข. แยกเรื่องออกเป็นตอน ๆ</p> <p>ค. แยกประเด็นของเรื่องว่าส่วนใดเป็นข้อมูลประกอบ</p> <p>ง. อ่านให้รวดเร็วอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>4. ข้อใด ไม่ใช่ขั้นตอนการอ่านแบบ SQ4R</p> <p>ก. Read</p> <p>ข. Record</p> <p>ค. Recite</p> <p>ง. Reflex*</p>	<p>5. ข้อใดถือเป็นขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความ</p> <p>ก. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง</p> <p>ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ</p> <p>ค. อ่านช้าตอนที่ไม่เข้าใจ</p> <p>ง. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง*</p> <p>6. การที่เราจะอ่านจับใจความสำคัญ อย่างง่ายที่สุดคือข้อใด</p> <p>ก. พยายามแยกย่อหน้าแต่ละย่อหน้าออกจากกัน</p> <p>ข. ตั้งคำถามและตอบคำถามเรื่องที่อ่าน*</p> <p>ค. พยายามหาว่าส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ</p> <p>ง. พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องในคราวเดียวกัน</p> <p>7. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานใช้หลักการอ่านอย่างไร</p> <p>ก. ใช้หลักการอ่านที่มีงานวิจัยเข้ามาสนับสนุน</p> <p>ข. ใช้หลักการอ่านที่มีงานเขียนหรือวรรณกรรมรองรับ</p> <p>ค. ใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญเหมือนการอ่านเรื่องทั่ว ๆ ไป*</p> <p>ง. ใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญจากข้อเท็จจริงที่มีการตีพิมพ์เป็นหนังสือ</p>
---	---

<p>ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี่ แล้วตอบคำถาม ข้อ 8-9</p> <p>“บ้านหลังหนึ่งเลี้ยงสุนัขเอาไว้เฝ้าบ้าน สุนัขตัวนั้น ชื่อสัตย์มากในยามกลางคืนขณะที่มันนอนหลับ หากได้ยินเสียงผิดปกติ มันก็จะลุกขึ้นมาเห่าเสมอ เพื่อเตือนภัยแก่เจ้าของบ้านคืนหนึ่ง มันได้ยินเสียงฝีเท้าคนย่ำไปมาดังกรอบแกรบ ๆ แผลวเบาที่ใกล้รั้วบ้านแม่จะไม่ได้มองเห็นว่าเป็นใครมันก็ส่งเสียงเห่าคำรามขู่วัวก่อน เจ้าหัวขโมยจึงโยนชิ้นเนื้อชุบยาเบื่อขึ้นหนึ่งเข้ามาในรั้ว สุนัขเฝ้าบ้านเดินเข้าไปดม ๆ แต่ก็ไม่ได้กินชิ้นเนื้อชิ้นนั้น มันยังคงเห่าต่อไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเจ้าของบ้านออกมาดู แล้วก็ช่วยกันจับขโมยได้ในที่สุด”</p> <p>8. นิทานเรื่องนี้ ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร</p> <p>ก. สุนัขผู้ชื่อสัตย์*</p> <p>ข. สุนัขกับชิ้นเนื้อ</p> <p>ค. สุนัขกับโจรกระจอก</p> <p>ง. สุนัขกับเงาของโจรกระจอก</p> <p>9. นิทานเรื่องนี้ มีคติสอนใจอย่างไร</p> <p>ก. ชิ้นเนื้อน้อยเกินไป</p> <p>ข. สุนัขไม่ชอบคนแปลกหน้า</p> <p>ค. สุนัขเป็นสัตว์ที่เหมาะสมที่จะเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน</p> <p>ง. การตัดสินบนนั้น ชื่อความเชื่อสัตย์ภักดีไม่ได้*</p> <p style="text-align: center;">แพะหลงกล</p> <p>สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งตกลงไปในบ่อน้ำ มันพยายามที่จะตะกายขึ้นจากบ่อ แต่ไม่สำเร็จ ขณะนั้น มีแพะตัวหนึ่งเดินมาชะงักหน้าบ่อ และมองเห็นสุนัขจิ้งจอกอยู่ในบ่อนั้น มันจึงร้องถามว่า “เป็นไง ! สหาย น้ำในบ่อนั้นคงมีมาก และอร่อยซินะ”</p> <p>สุนัขจิ้งจอกจึงบอกกับแพะว่า “ลงมากินด้วยกันซิเพื่อน น้ำในบ่อนี้ ทั้งเย็น ทั้งหวาน แล้วก็ มีมากด้วย ซ้ำกินเท่าไร ๆ ก็ไม่หายอยาก....สหายลงมาสิ !”</p>	<p>แพะได้ฟังดังนั้น ก็กระโดดลงไปเ็นบ่อตามคำชักชวนของสุนัขจิ้งจอกทันที สุนัขจิ้งจอกได้โอกาสจึงเหยียบเขาแพะกระโดดขึ้นมาจากบ่อได้ มันตะโกนบอกแก่แพะว่า “ถ้าเจ้ามีสมองสักครึ่งหนึ่งของหนวดคราเจ้า เจ้าก็ต้องมองให้แน่เสียก่อนที่จะกระโดดลงไป...เข้าไปละ สหายหน้าโง่ !”</p> <p>10. เหตุการณ์ใดเป็นผลสุดท้ายของเรื่อง</p> <p>ก. แพะกระโดดลงไปในน้ำ</p> <p>ข. จิ้งจอกเหยียบเขาแพะขึ้นจากบ่อน้ำ*</p> <p>ค. แพะชะงักหน้าบ่อน้ำ</p> <p>ง. จิ้งจอกตกลงไปในบ่อน้ำ</p> <p>11. “ถ้าเจ้ามีสมองสักครึ่งหนึ่งของหนวดคราเจ้า เจ้าก็ต้องมองให้แน่เสียก่อนที่จะกระโดดลงไป” คำที่ขีดเส้นใต้ ในที่นี้หมายถึงอะไร</p> <p>ก. ความโง่เขลา*</p> <p>ข. ความรอบคอบ</p> <p>ค. ความฉลาด</p> <p>ง. ไหวพริบ</p> <p>12. ข้อสรุปของนิทานเรื่องนี้ตรงกับสำนวนสุภาษิตในข้อใด</p> <p>ก. ขาวนากับงูเห่า</p> <p>ข. ทำคุณบูชาโทษ</p> <p>ค. ไม้เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่</p> <p>ง. คนโง่ยอมตกเป็นเหยื่อคนฉลาด*</p> <p>13. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของนิทานได้ถูกต้อง</p> <p>ก. เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาจนกลายเป็นมรดกทางภาษา</p> <p>ข. เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาจนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรม*</p> <p>ค. เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา มีการถ่ายทอดด้วยวิธีการอ่าน</p> <p>ง. เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร</p>
--	---

กองเชียร์แคนาดาที่ศึกษาที่วิทยาลัย

วิทยาลัยแคนาดาที่ศึกษาที่วิทยาลัย
เลย! เนื่องกองเชียร์จากแคนาดาที่ศึกษาที่วิทยาลัย

Globo Esporte สื่อประจำประเทศบราซิลรายงานว่า แฟนบอลทีมชาติญี่ปุ่นแสดงจิตสาธารณะช่วยกันเก็บขยะบนอัฒจันทร์ที่สูงอีกครั้งหลังจบเกมที่ทีมรักเล่นกับกรีซไปแบบไร้สกอร์ 0-0

เมื่อเช้านี้ ก่อนหน้านี้ กองเชียร์จากแคนาดาได้รับเสียงชื่นชมจากทั่วโลก หลังพวกเขาแสดงความรับผิดชอบด้วยการช่วยกันเก็บขยะบริเวณที่นั่งของตัวเองอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย หลังจบเกมที่ทีมชาติไอวอรี โคสต์ ๑-๑ ในเกมนัดแรกของรอบแบ่งกลุ่ม ล่าสุด คอลูกหนังจากทั่วโลกเห็นอีกครึ่งว่าพวกเขามีระเบียบวินัยในสนามเลือดจริงๆ หลังช่วยกันเก็บขยะในกรณีที่แบ่งเบ่งกับกรีซอีกครั้ง โดยสื่อแชมป์ฉบับระบุว่า กองเชียร์ญี่ปุ่นนั้นเริ่มเก็บขยะบริเวณที่นั่งของตัวเองก่อนที่ผู้ตัดสินจะเป่านกหวีดหมดเวลาการแข่งขันด้วยซ้ำ พร้อมยกย่องพฤติกรรมอันดีงามของพวกเขาด้วย ทั้งนี้ ญี่ปุ่นมีแฟนบอลอยู่ในเกมนัดสุดท้ายเนื่องจากต้องเก็บขยะเหนือโคลอมเบียให้ได้ สถานเดียวกันนี้ เพื่อลุ้นคว้ารอบ ๑๖ ทีมสุดท้าย หลังจากทีมมีเพียงแค่แต้มเดียวจาก ๒ นัดที่ผ่านมา

ที่มา : <http://www.goal.com/th/news>

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 14-17

14. ชาวข้างต้นเป็นชาวประเภทใด

- ก. ชาวกีฬา*
- ข. ชาวสังคม
- ค. ชาวเศรษฐกิจ
- ง. ชาวการศึกษา

15. ข้อใดคือพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของกองเชียร์ชาวญี่ปุ่น

- ก. การเชียร์ฟุตบอลอย่างมีวินัย
- ข. การยอมรับในผลการแข่งขันฟุตบอล
- ค. การช่วยกันเก็บขยะในสนามหลังจบการแข่งขัน*
- ง. การมีความสามัคคีกันในการเชียร์ฟุตบอลและการมีจิตสาธารณะ

16. หากนักเรียนพบเห็นขยะในสถานที่ต่าง ๆ นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. แจ้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบจัดการให้เรียบร้อย
- ข. ตามหาผู้ทิ้งขยะมารับผิดชอบผลการกระทำ
- ค. เชิญชวนบุคคลรอบข้างเก็บขยะให้เรียบร้อย
- ง. เก็บขยะทิ้งลงในถังขยะให้เรียบร้อยด้วยตนเอง*

17. ข้อใดไม่ใช่โครงสร้างของข่าว

- ก. เนื้อข่าว
- ข. ความนำ
- ค. พาดหัวข่าว
- ง. บทวิจารณ์*

18. ข่าว “ดูเด็ด! นายกา ตู้อาจยุบสภาก่อนปี 66” จัดเป็นข่าวประเภทใด

- ก. ข่าวกีฬา
- ข. ข่าวบันเทิง
- ค. ข่าวการเมือง*
- ง. ข่าวอาชญากรรม

น้ำดื่มเป็นน้ำใช้ดื่มเพื่อแก้กระหาย เป็นสิ่งจำเป็นแก่ร่างกาย แต่น้ำดื่มอีกชนิดหนึ่งเป็นของไม่จำเป็น ไม่ได้มีไว้เพื่อแก้กระหาย จึงไม่จำเป็นต้องหัดดื่มน้ำชนิดนี้ ได้แก่ น้ำเมา น้ำเมาที่เป็นของดองเรียกว่า “เมรัย”

19. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. น้ำชนิดหนึ่ง ได้แก่ น้ำเมาที่เป็นของดองเรียกว่า เมรัย*
- ข. น้ำดื่มเป็นสิ่งจำเป็นแก่ร่างกาย น้ำดื่มเป็นน้ำใช้ดื่มเพื่อแก้กระหาย
- ค. น้ำดื่มที่ไม่เป็นจำเป็นไม่ได้มีไว้เพื่อแก้กระหาย
- ง. น้ำดื่มเป็นน้ำใช้ดื่มเพื่อแก้กระหาย

เภสัชกรคนหนึ่งเมื่อเรียนจบจึงไปตั้งร้านขายยา ขายเฉพาะยาดี ๆ ไม่ขายยาปลอมประสาทยาม้า ยาขยัน ชาวบ้าน จึงมองว่าเขาเป็นคนประหลาด ไม่ซื้อยาจากร้านของเขา จนทำให้เขาเกือบล้มละลาย เขาจึงแก้ไขเหตุการณ์ด้วยการขายยาที่ชาวบ้านนิยม

20. ข้อความนี้แสดงให้เห็นว่าชาวบ้านเป็นคนอย่างไร

- ก. ทำตามใจตนเอง*
- ข. มีคุณภาพชีวิต
- ค. ยึดมั่นในความเชื่อเก่า ๆ
- ง. เป็นคนทันสมัย

<p>อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 21-22</p> <p>ฝนเทียม คือ การบังคับเมฆฝนให้ตกลงมาเป็นฝน โดยใช้สารเคมีพ่นเข้าไปในกลุ่มเมฆ ชาวบ้านมักเรียกฝนเทียมว่า ฝนหลวง เพราะฝนเทียมเกิดจากพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อทรงเห็นความเดือนร้อนของเกษตรกรที่ต้องพบกับสภาวะฝนแล้ง ทำให้ประกอบอาชีพไม่ได้</p> <p style="text-align: right;">ปราณี บุญชุ่ม</p> <p>21. การทำฝนเทียมทำอย่างไร</p> <p>ก. ใช้น้ำพ่นเข้าไปในกลุ่มเมฆ ข. ใช้สารเคมีพ่นไปในท้องอากาศ ค. ใช้สารเคมีพ่นเข้าไปในกลุ่มเมฆ* ง. ใช้สารเคมีพ่นละอองไอน้ำในชั้นบรรยากาศ</p> <p>22. ทำไมจึงต้องมีการทำฝนเทียม</p> <p>ก. เพราะเกษตรกรพบกับสภาวะแห้งแล้ง* ข. เพราะเจ้าหน้าที่ต้องการให้มีน้ำฝนมาก ค. เพราะเกษตรกรเก็บกักน้ำฝนไว้ไม่ได้ ง. เพราะเจ้าหน้าที่ต้องการให้ฝนตกเหนือเขื่อน</p> <p>อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 23-24</p> <p>ชีวิตจะดีงาม มีความสุข ประเทศจะรุ่งเรือง มั่นคง และสังคมจะร่มเย็นเกษมสันต์ด้วยปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาคน ซึ่งจะ使人เป็นคนดี มีความสุขและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ การพัฒนาคนก็คือการพัฒนาการศึกษา</p> <p>23. ข้อความนี้ ใจความสำคัญกล่าวถึงเรื่องใด</p> <p>ก. ชีวิตที่ดีมีความสุข ข. การศึกษา ค. การพัฒนาคน ง. สังคมที่ร่มเย็น</p>	<p>24. ข้อใดคือความหมายของสารคดี</p> <p>ก. งานเขียนที่มีเนื้อหาเป็นข้อเท็จจริง พัฒนาความรู้ สติปัญญา*</p> <p>ข. งานเขียนที่เป็นการแสดงความคิด พัฒนาความรู้ สติปัญญา</p> <p>ค. งานเขียนหรือวรรณกรรมที่เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นบนโลกปัจจุบัน</p> <p>ง. ข่าวสาร เอกสาร หนังสือที่ให้ความรู้ พัฒนาอารมณ์ สังคม</p> <p>อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 25</p> <p>บุญบังไฟเป็นประเพณีที่เชื่อถือกันมาแต่โบราณของชาวไทยทางภาคอีสานว่า เมื่อหลังเทศกาลราวกลางเดือน 6 ของทุกปี จะต้องจัดการสร้างบังไฟเพื่อจุดขึ้นไปขอฝนจากพญาแถน ซึ่งหมายถึงว่า เทวดาที่สถิตอยู่บนสวรรค์</p> <p>25. จุดประสงค์ของการประกอบพิธีคือข้อใด</p> <p>ก. บูชาเทวดา ข. แข่งขันชิงรางวัล ค. ขอฝนจากเทวดา* ง. ความสนุกสนาน</p> <p>ให้นักเรียนอ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 26</p> <p>กำแพงเมืองจีน เป็นสิ่งก่อสร้างที่เป็นมรดกโลกค่าขึ้นหนึ่งของโลก เป็นกำแพงที่ใหญ่และยาวที่สุดในโลก เป็นกำแพงอิฐยาว 2,650 ไมล์ สูง 25 – 35 ฟุต หนา 15- 25 ฟุต มีทางเดินกว้าง 10 ฟุต สร้างเมื่อ พ.ศ. 300 – 320 จักรพรรดิซิวังตี้ ให้เกณฑ์ราษฎรมาสร้างกำแพงมรดกแห่งนี้ระหว่างประเทศจีนกับทิเบต เพื่อป้องกันการรุกรานของพวกตาด</p> <p>26. กำแพงเมืองจีนสร้างขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใด</p> <p>ก. เพื่อให้เป็นมรดกโลก ข. เพื่อกั้นพรมแดนจีนกับประเทศอื่น ค. เพื่อป้องกันการรุกรานของพวกตาด* ง. เพื่อแสดงความยิ่งใหญ่ของจักรพรรดิซิวังตี้</p>
--	---

<p>ให้นักเรียนอ่านตอนหนึ่งของสารคดีสั้นต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 27</p> <p>ไดโนเสาร์ส่วนมากจะได้ชื่อมาจากลักษณะพิเศษของมัน เช่น ลักษณะทางร่างกาย นิสัยประจำตัว หรือตั้งชื่อตามสถานที่ที่พบซากดึกดำบรรพ์</p> <p>ปัจจุบันไดโนเสาร์ได้สูญพันธุ์ไปแล้ว อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ไดโนเสาร์สูญพันธุ์ ไม่มีใครทราบสาเหตุที่แน่ชัด แต่มีข้อสันนิษฐานว่า ไดโนเสาร์อาจกินพืชที่มีพิษเป็นอาหาร ทำให้พากันล้มตาย หรือโลกมีอุณหภูมิร้อนมาก ไดโนเสาร์ไม่สามารถหลบร้อนได้ เนื่องจากขนาดที่ใหญ่โตมันจึงตาย หรือไดโนเสาร์ทนความหนาวเย็นไม่ไหว หรือมีสัตว์บางชนิดมากินไข่ของไดโนเสาร์ จึงทำให้ไดโนเสาร์สูญพันธุ์</p> <p>27. จากสารคดีตอนนี้ ข้อใดคือสาเหตุหนึ่งในการสูญพันธุ์ของไดโนเสาร์</p> <p>ก. มนุษย์ออกล่าสัตว์มาก ข. สันนิษฐานว่าเกิดอุกกาบาต ค. สันนิษฐานว่าเกิดโรคระบาด ง. สันนิษฐานว่ามีสัตว์บางชนิดมากินไข่ของไดโนเสาร์*</p> <p>เพื่อนคนหนึ่งซึ่งมีไม่ตรึงจิต ดีกว่ามีตรครบเล่นเป็นไหนไหน คนเดียวถือชื่อธรรมประจำใจ ดีกว่าใครชั่วโฉดนับโกฏิพัน</p> <p>28. ข้อใดเป็นแนวคิดของคำประพันธ์ข้างล่างนี้</p> <p>ก. มีเพื่อนแท้ดีกว่าเพื่อนประเภทอื่น ข. คนดีมีค่ากว่าคนเลว ค. เพื่อนที่มีศีลธรรมดีกว่าเพื่อนอื่น* ง. ควรจะมีเพื่อนน้อย ๆ</p>	<p>อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29</p> <p>ทุกวันนี้ศึกไกลยังไม่ห่าง แต่หวันทรวงศึกใกล้ไล่ข่มเหง ถ้าคนไทยหันมาฆ่ากันเอง จะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง</p> <p>...แล้วอ่านบทประพันธ์นี้จากหนังสือพิมพ์ แล้วบอกกล่าว กลอนบทนี้เพราะดีนะ เพราะเตือนใจให้คนไทยมีความรักสามัคคี อ่านแล้วรู้สึกรักชาติ เกิดความห่วงใยอยากรักษาเอกราชของชาติไทยไว้ตลอดไป...</p> <p>29. จากบทร้อยกรองดังกล่าว มีใจความสำคัญตรงกับข้อใด</p> <p>ก. สามัคคี คือ หลังสร้างสรรคชาติ* ข. เอกลักษณะและเอกราชของชาติไทย ค. เพลงชาติไทย สัญลักษณ์ของชาติไทย ง. แม้ชาติย่อยยับอัปยศ บุคคลจะสุขอยู่อย่างไร</p> <p>อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 30</p> <p>ค่าเหลวไหลหมิ่นแสค่าไร้ค่าง สู้ค่าจริงเพียงค่าเดียวยอมไม่ได้ เพราะฟังแล้วสงบล้ำน้ำสุขใจ หยุดหลงไหลคลายชุ่นข้องเล็กหมองมัว</p> <p>30. จากคำประพันธ์ดังกล่าว มีใจความสำคัญคือข้อใด</p> <p>ก. ค่าพูดเหลวไหลมีค่ากว่าค่าพูดที่เป็นความจริง ข. ให้เชื่อฟังคำพูดของผู้อื่นนำมาซึ่งความสบายใจ ค. การพูดความจริงมีค่างนำมาซึ่งความสุขใจ* ง. ให้เลือกเชื่อเรื่องต่าง ๆ เพราะทำให้อารมณ์หมองมัว</p>
---	--

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ
ผู้สอน : นายกฤษกร วัฒนาวิจิตรกุล

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2/2565
จำนวน 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญของข้อความว่าส่วนใดเป็นใจความที่ผู้เขียนนำเสนอและส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การรู้หลักในการอ่านจะช่วยให้สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความสำคัญได้ (K)
- นักเรียนสามารถระบุขั้นตอนการอ่านจับใจความแบบ SQ4R ได้ (P)
- นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม (A)

4. สาระการเรียนรู้

- ด้านความรู้ (Knowledge) หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
- ด้านทักษะ (Process) ขั้นตอนการอ่านจับใจความแบบ SQ4R
- ด้านเจตคติ (Attitude) การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

☐ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	☐ ซื่อสัตย์สุจริต	☐ มีวินัย
☒ ใฝ่เรียนรู้	☐ อยู่อย่างพอเพียง	☒ มุ่งมั่นในการทำงาน
☐ รักความเป็นไทย	☐ มีจิตสาธารณะ	

6. สมรรถนะของผู้เรียน

☒ ความสามารถในการสื่อสาร	☒ ความสามารถในการคิด
☐ ความสามารถในการแก้ปัญหา	☐ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
☐ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	

7. ผลงานที่ต้องการ

1. แผนภาพความคิด เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
2. แบบฝึกทักษะที่ 1 เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
3. แบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R

8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (เวลา 10 นาที)

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูกล่าวคำทักทายนักเรียนและแนะนำตัว แล้วให้นักเรียนสลับกันแนะนำตัวเองเป็นรายบุคคล เพื่อให้ครูและนักเรียนได้ทำความรู้จักกัน และสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน
2. ครูและนักเรียนเรียนร่วมกันทำข้อตกลงในการปฏิบัติตนขณะที่เรียนในห้องเรียน ตัวอย่างเช่น
  - ไม่ส่งเสียงรบกวนหรือคุยกันในขณะเรียน
  - เมื่อต้องการทำธุระส่วนตัวให้ขออนุญาตครูก่อน
  - เมื่อสงสัยหรือมีข้อซักถามให้ยกมือถาม
  - ช่วยกันรักษาความสะอาดในห้องเรียน
3. ครูชี้แจงและแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับกำหนดการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ จากนั้นชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
4. ครูทำการติดบัตรคำคมไว้บนกระดาน จากนั้นให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน และร่วมกันพิจารณาความหมายของคำคม ต่อไปนี้
  - การอ่านทำให้รอบรู้
  - การเสวนาทำให้รู้พร้อม
  - การเขียนทำให้รู้แน่
5. ครูชี้แจงและอธิบายให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการอ่าน

2. ชั้นสอน (เวลา 25 นาที)

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับใจความที่ 1 เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ และแบบฝึกทักษะที่ 1 โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาร่วมกันในประเด็นดังต่อไปนี้

- ความหมายของการอ่านจับใจความ
- ตำแหน่งที่เป็นความคิดสำคัญของย่อหน้า

2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามตามประเด็นที่ศึกษา จากนั้นครูสรุปเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

3. ครูให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกทักษะที่ 1 เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญตามที่เคยปฏิบัติมา ครูร่วมสนทนาและซักถามนักเรียนอย่างทั่วถึง

3. ชั้นสรุปทเรียน (เวลา 15 นาที)

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบในแบบฝึกทักษะที่ 1 เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน และครอบคลุมประเด็นการศึกษา

2. เมื่อนักเรียนร่วมกันทบทวนคำตอบอย่างครอบคลุมเนื้อหาแล้ว ครูให้นักเรียนทุกคนนำแบบฝึกทักษะมาส่งครูเพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ในคาบเรียนต่อไป

3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของบทเรียนตามประเด็นที่ครูกำหนด

4. ครูนัดหมายนักเรียนในการเรียนครั้งถัดไป

ชั่วโมงที่ 2

1. ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (เวลา 10 นาที)

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูกล่าวคำทักทายนักเรียน จากนั้นสนทนาถามตอบกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเรียนรู้

2. ครูนำนักเรียนเข้าสู่กิจกรรมบริหารสมอง (Brain Gym) เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่บทเรียน โดยใช้เกม “เขาวงกต ประลองปัญญา” ที่ครูจัดทำขึ้น เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต โดยครูแจกกระดาษเกมให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น นักเรียนที่ได้รับแล้วสามารถเริ่มทำได้นักเรียนคนใดที่หาทางออกจากเขาวงกตสำเร็จให้นำกระดาษมาส่งครูที่โต๊ะเพื่อสะสมคะแนน

3. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เดิม ตามประเด็นที่ได้เรียนในชั่วโมงเรียนที่ผ่านมา ได้แก่ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

2. ชั้นสอน (เวลา 30 นาที)

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับใจความที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R
2. ครูแนะนำวิธีการอ่านจับใจความสำคัญแบบใหม่ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาจับใจความร่วมกัน โดยครูคอยดูแลให้คำแนะนำและให้คำอธิบายในสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจอย่างใกล้ชิด
3. ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันทำแบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R โดยให้แต่ละกลุ่มร่วมกันปฏิบัติตามคำสั่งในแบบฝึกทักษะ
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านตามแบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R แล้วส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
5. ในการนำเสนอหน้าชั้นเรียนครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง หากเจอข้อผิดพลาดครูแนะนำและให้ทำการแก้ไขทันทีเพื่อเป็นการทบทวนความเข้าใจของนักเรียน

3. ชั้นสรุปทบทวน (เวลา 10 นาที)

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปบนกระดานอีกครั้ง ครูเติมเต็มส่วนที่นักเรียนขาดเพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงวิธีการอ่านจับใจความแบบ SQ4R หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแผนภาพความคิดสรุปความรู้ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
2. ครูนัดหมายนักเรียนในการเรียนครั้งถัดไป

9. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. บัตรคำคม
2. เกม “เขาวงกต ประลองปัญญา”
3. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ
4. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R
5. แบบฝึกทักษะที่ 1 เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
6. แบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R

10. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์การประเมิน
การอธิบายหลักการอ่านจับใจความสำคัญ (K)	การตรวจผลงานนักเรียน	แบบประเมินการเขียนแผนภาพความคิด ชนิด Scoring Rubrics	คะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
การระบุขั้นตอนการอ่านจับใจความแบบ SQ4R (P)	การตรวจผลงานนักเรียน	แบบประเมินการเขียนแผนภาพความคิด ชนิด Scoring Rubrics	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม (A)	การสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม	แบบบันทึกการสังเกต พฤติกรรมการมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	การสังเกตพฤติกรรม นักเรียนแบบ รายบุคคล	แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	การสังเกตพฤติกรรม นักเรียนแบบ รายบุคคล	แบบประเมินสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....

2. ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....
.....

3. แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

บัตรคำคม

การอ่านทำให้รอบรู้

การเสวนาทำให้รู้พร้อม

การเขียนทำให้รู้แน่

ใบความรู้ที่ 1 หลักการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความสำคัญ คือการอ่านที่ผู้อ่านสามารถบอกส่วนที่เป็นใจความสำคัญ ส่วนที่ขยายใจความสำคัญตลอดจนถึงความสามารถในการแปลความ ตีความ ขยายความ และวิเคราะห์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้

หลักของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญต้องอาศัยการสังเกตและอาศัยความเข้าใจ ในเรื่องความหมายของข้อความ ถ้อยคำ สำนวน โวหารและประโยคต่าง ๆ อันเป็นสิ่ง ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านจับความและเข้าใจความหมายได้รวดเร็วขึ้น

ในการอ่านสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ นั้น “ย่อหน้า” จะเป็นหน่วยรวมความคิดสำคัญในเรื่องใด เรื่องหนึ่งไว้ ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ

1. ความคิดสำคัญ
2. รายละเอียดต่าง ๆ หรือพลความ

ส่วนที่เป็นความคิดสำคัญเป็นส่วนที่ควบคุมใจความและสาระทั้งหมดของย่อหน้า นั้น ๆ ตามปกติจะมีประโยคความคิดสำคัญอยู่ ซึ่ง **ประโยคความคิดสำคัญมักจะปรากฏ ใน 4 ตำแหน่ง** ดังต่อไปนี้

1. ตอนต้นย่อหน้า ส่วนใหญ่มักจะอยู่ในประโยคแรกๆของย่อหน้าประโยคอื่น ๆ จะเป็นส่วนสนับสนุนประโยคความคิดสำคัญนั้น

2. กลางย่อหน้า ในกรณีนี้จะมีประโยคตอนต้นย่อหน้ากล่าวนำความ ก่อนโยงมาสู่ประโยคความคิดสำคัญซึ่งอยู่ตอนกลางย่อหน้าแล้วจึงตามด้วยประโยค ที่เป็นรายละเอียดต่าง ๆ

3. ตอนท้ายย่อหน้า

แบบฝึกทักษะที่ 1
หลักการอ่านจับใจความ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการอ่านจับใจความตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. การอ่านจับใจความสำคัญ คือ

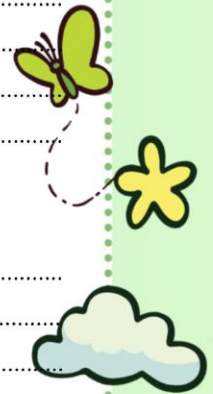
.....
.....
.....
.....

2. อธิบายหลักการอ่านจับใจความสำคัญ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. ตำแหน่งประโยคที่เป็นความคิดสำคัญแต่ละย่อหน้า มีกี่ตำแหน่ง อะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

เกม “เขาวงกต ประลองปัญญา”

ใบความรู้ที่ 2

การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R

การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R เป็นการสอนที่ วอลเตอร์ พอค (Water Pauk) ได้แนะนำไว้เพื่อใช้ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งมีด้วยกัน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 Survey (S)

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อม ในแบบฝึกทักษะที่ 2 อย่าง คร่าว ๆ เพื่อสำรวจหา จุดที่เป็นใจความสำคัญของข้อความ ที่อ่านหรือแนวคิดต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 Questions (Q)

ให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น ใจความสำคัญ ที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

ขั้นที่ 3 Read (R)

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมอีกครั้งเพื่อค้นหาคำตอบ ในขณะที่อ่านถ้านักเรียนนึกคำถามอะไรได้อีกก็จดไว้ที่ว่าง ด้านข้าง

ขั้นที่ 4 Record (R)

เมื่อนักเรียนค้นหาคำตอบได้แล้ว ให้นักเรียนจดบันทึกคำตอบไว้

ขั้นที่ 5 Recite (R)

ให้นักเรียนตอบคำถามที่ตั้งไว้ด้วยถ้อยคำสำนวนของตนเอง ให้มากที่สุด ถ้ายังตอบไม่ได้ให้กลับไปอ่านทวนซ้ำใหม่

ขั้นที่ 6 Reflect (R)

ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมพร้อมแนวทางแก้ไข

แบบฝึกทักษะที่ 2
การอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R

ตอนที่ 1 ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R
คำชี้แจง : จงเขียนขั้นตอนการอ่านแบบ SQ4R มาให้ครบทั้ง 6 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 .....

ขั้นที่ 2 .....

ขั้นที่ 3 .....

ขั้นที่ 4 .....

ขั้นที่ 5 .....

ขั้นที่ 6 .....

ตอนที่ 2 ฝึกฝนการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามคำสั่งดังต่อไปนี้

คำสั่ง

1. ให้นักเรียนกลุ่มทบทวนขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ4R ให้สมาชิกฟังเพื่อความเข้าใจตรงกันอีกครั้งหนึ่ง
2. ให้นักเรียนทุกกลุ่มอ่านเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านแบบ SQ4R ดังนี้
  - 2.1 ขั้นที่ 1 Survey (S) ให้นักเรียนกลุ่มแจกแบบฝึกการอ่านเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมให้สมาชิกทุกคนอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเนื้อเรื่อง
  - 2.2 ขั้นที่ 2 Question (Q) ให้สมาชิกทุกคนช่วยกันตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน
  - 2.3 ขั้นที่ 3 Read (R) สมาชิกทุกคนอ่านเนื้อเรื่องช้าอย่างละเอียดเพื่อช่วยกันค้นหาคำตอบตามที่ได้ตั้งคำถามไว้
  - 2.4 ขั้นที่ 4 Record (R) จดบันทึกคำตอบที่ได้ตามคำถามที่ตั้งไว้ในข้อ 3 โดยมุ่งเน้นจดบันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็น ตามความเข้าใจของนักเรียน
  - 2.5 ขั้นที่ 5 Recite (R) พยายามตอบคำถามที่ได้จากการอ่านโดยใช้ถ้อยคำภาษาของนักเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
  - 2.6 ขั้นที่ 6 Reflect (R) นักเรียนในกลุ่มทุกคนร่วมกันวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเนื้อเรื่องที่อ่านและปัญหาสิ่งแวดล้อมที่พบเห็นในปัจจุบันพร้อมบอกแนวทางแก้ไข

แบบบันทึกการอ่านตามขั้นตอนการอ่านแบบ SQ4R
เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ขั้นที่ 1 Survey (S) สมาชิกในกลุ่มทุกคนอ่านเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างคร่าว ๆ

ขั้นที่ 2 Question (Q) สมาชิกในกลุ่มทุกคนช่วยกันตั้งคำถามจากเรื่องทีอ่าน
คำถามดังนี้.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 3 Read (R) อ่านซ้ำ ๆ อย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 4 Record (R) จดบันทึกคำตอบเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็นตามความเข้าใจของนักเรียน
ได้ดังนี้.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 5 Recite (R) พยายามตอบคำถามที่ได้จากการอ่านโดยใช้ถ้อยคำภาษาของนักเรียนให้มากที่สุด
ได้ดังนี้.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

รัตนภรณ์ เลิศคำฟู

สิ่งที่ดิฉันอยากจะขอให้ทุก ๆ คนในสังคมช่วยกันก็คือ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยที่ทุกคนจะต้องเริ่มที่ตนเองก่อน เช่น การประหยัดน้ำ การทิ้งขยะ การใช้รถยนต์ให้มีมลพิษน้อยที่สุด ตลอดจนจนถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมนั้นทุกคนจะต้องทำเป็นประจำในระยะเวลายาว ไม่ใช่ทำในระยะสั้นเพียงเพื่อเป็นแฟชั่นหรือให้เพียงได้ชื่อว่าทำแล้ว แต่ในวันรุ่งขึ้นก็ลงมือทำลายสิ่งแวดล้อมอีก

ใบงาน
การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพสรุปความรู้ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญและกระบวนการอ่านจับใจความแบบ SQ4R

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้ (1)
1.การตอบคำถาม 1.1 ตอบคำถามได้ถูกต้อง 1.2 ตอบคำถามได้รวดเร็ว กว่ากลุ่มอื่น/คนอื่น 1.3 ตอบคำถามได้ภายใน เวลาที่กำหนด	ตอบคำถามได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ตอบคำถามได้ตาม เกณฑ์ 2 ข้อ	ตอบคำถามได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
2. ความสนใจและการซักถาม 2.1 ถามในหัวข้อที่ไม่เข้าใจ 2.2 บันทึกคำถามและคำตอบ 2.3 กล้าแสดงออก	สนใจและซักถาม ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	สนใจและซักถาม ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	สนใจและซักถาม ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม 3.1 ให้ความร่วมมือ 3.2 ให้การช่วยเหลือ 3.3 มีความกระตือรือร้น	มีส่วนร่วมใน กิจกรรม ตาม เกณฑ์ 3 ข้อ	มีส่วนร่วมใน กิจกรรม ตาม เกณฑ์ 2 ข้อ	มีส่วนร่วมใน กิจกรรม ตามเกณฑ์ 1 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

3 หมายถึง	ดีมาก
2 หมายถึง	ดี
1 หมายถึง	พอใช้

การแปลความหมาย

คะแนน 7 – 9	คะแนน ระดับ	ดีมาก
คะแนน 4 – 6	คะแนน ระดับ	ดี
คะแนน 1 – 3	คะแนน ระดับ	พอใช้

หมายเหตุ ผู้ผ่านเกณฑ์ประเมินต้องได้คะแนน 7 คะแนนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 80

แบบประเมินการเขียนแผนภาพความคิด

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

ร.ร.	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรม			รวม (12)	สรุป	
		สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น (4)	การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้อง (4)	ความคิดสร้างสรรค์ (4)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วัน.....เดือน.....พ.ศ. ....

เกณฑ์การประเมินการเขียนแผนภาพความคิด ชนิด Scoring Rubrics

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ และลำดับความสัมพันธ์ได้ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่ปฏิบัติตามลำดับความสัมพันธ์
มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผังความคิด	สามารถเขียนผังความคิดได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนผังความคิดได้ถูกต้องและมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนผังความคิดได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนผังความคิดได้ แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การให้คะแนนกำหนดไว้ดังนี้

- 3 หมายถึง ดีมาก
- 2 หมายถึง ดี
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนที่กำหนดไว้ดังนี้

- คะแนน 13-15 คะแนน หมายถึง ดีมาก
- คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ดี
- คะแนน 0-9 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

หมายเหตุ นักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่ 12 คะแนนขึ้นไป

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ชื่อ-สกุล นักเรียน.....ห้อง.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด / ลงในช่องคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		3	2	1	0
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และบอกความหมายของเพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน ให้ความร่วมมือ ร่วมใจในการทำงานกับสมาชิกในห้องเรียน				
	1.3 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปกป้อง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาและเป็นตัวอย่างที่ดีของศาสนิกชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น ขึ้นชมในพระราชกรณียกิจ พระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์				
	สรุปคุณลักษณะที่ 1 รวม.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนด้านความซื่อสัตย์				
	สรุปคุณลักษณะที่ 2 รวม.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....				
3. มีวินัย	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัวและโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันมีความรับผิดชอบ				
	สรุปคุณลักษณะที่ 3 รวม.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 ตั้งใจเรียน				
	4.2 เอาใจใส่ในการเรียน และมีความเพียรพยายามในการเรียน				
	4.3 เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	4.4 ศึกษาค้นคว้า หาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม				
	4.5 บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบบางสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		3	2	1	0
4. ใฝ่เรียนรู้ (ต่อ)	4.6 แลกเปลี่ยนความรู้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน				
	สรุปคุณลักษณะที่ 4 รวม.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด				
	5.2 ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า				
	5.3 ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน				
	สรุปคุณลักษณะที่ 5 รวม.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....				
6. มุ่งมั่น ในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
	สรุปคุณลักษณะที่ 6 รวม.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
	สรุปคุณลักษณะที่ 7 รวม.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักการดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียนชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				
	สรุปคุณลักษณะที่ 8 รวม.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....				
สรุปผลการประเมินทุกด้าน					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ดี	พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
พอใช้	พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน
ต้องปรับปรุง	ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรม	ให้ 0 คะแนน

เกณฑ์ระดับคุณภาพ

คะแนนรวม 13-15	คะแนน	ระดับคุณภาพ 3
คะแนนรวม 1-8	คะแนน	ระดับคุณภาพ 2
คะแนนรวม 1-8	คะแนน	ระดับคุณภาพ 1
คะแนนรวม 0	คะแนน	ระดับคุณภาพ 0

ความหมายระดับคุณภาพ

3 หมายถึง ดีเยี่ยม, 2 หมายถึง ดี, 1 หมายถึง ผ่านเกณฑ์, 0 หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชื่อ-สกุลนักเรียน ..... ห้อง ..... เลขที่ .....

คำชี้แจง ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องคะแนน

สมรรถนะด้าน	รายการประเมิน	คะแนน			
		ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
1. ความสามารถในการสื่อสาร	1.1 ความสามารถในการรับ-ส่งสาร				
	1.2 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ของตนเอง โดยใช้ภาษา อย่างเหมาะสม				
	1.3 ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ				
	1.4 เจรจาต่อรอง เพื่อจัดและลดปัญหา ความขัดแย้งต่าง ๆ ได้				
	1.5 เลือกรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผล และถูกต้อง				
สรุปด้านที่ 1 รวม..... คะแนน ระดับคุณภาพ.....					
2. ความสามารถในการคิด	2.1 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์				
	2.2 มีทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์				
	2.3 สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ				
	2.4 มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้				
	2.5 ตัดสินใจแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับตนเอง ได้อย่างเหมาะสม				
สรุปด้านที่ 2 รวม..... คะแนน ระดับคุณภาพ.....					
3. ความสามารถในการแก้ไขปัญหา	3.1 สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้				
	3.2 ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา				
	3.3 เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ในสังคม				
	3.4 แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้ มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา				
	3.5 สามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย				
สรุปด้านที่ 3 รวม..... คะแนน ระดับคุณภาพ.....					
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	4.1 เรียนรู้ด้วยตนเองได้เหมาะสมตามวัย				
	4.2 สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้				
	4.3 นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน				

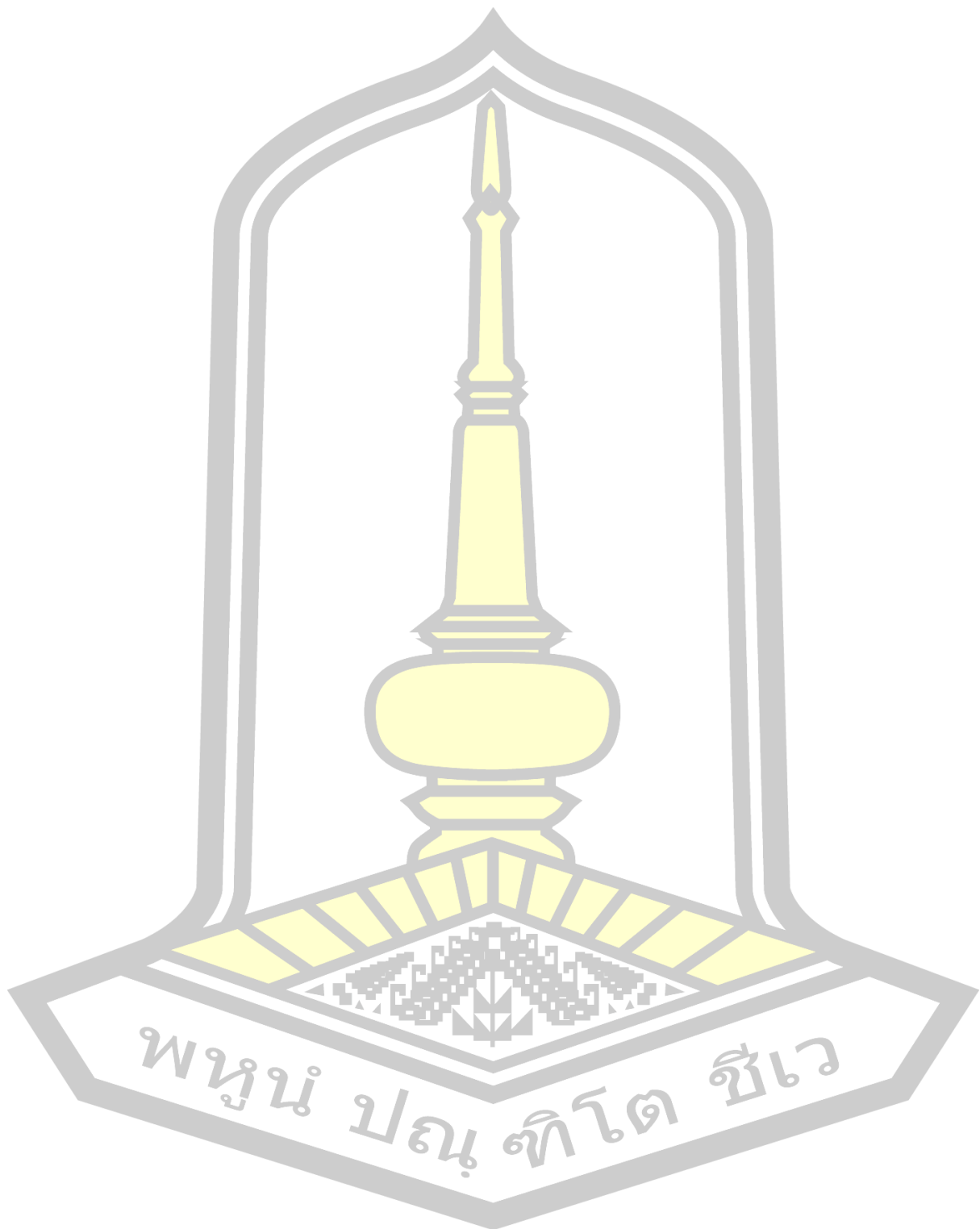
สมรรถนะด้าน	รายการประเมิน	คะแนน			
		ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้ (1)	ปรับปรุง (0)
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (ต่อ)	4.4 จัดการปัญหาและความขัดแย้งได้เหมาะสม				
	4.5 หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง				
สรุปด้านที่ 4 รวม..... คะแนน ระดับคุณภาพ.....					
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	5.1 เลือกและใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสมตามวัย				
	5.2 มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี				
	5.3 สามารถนำเทคโนโลยีไปใช้พัฒนาตนเอง				
	5.4 ใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์				
	5.5 มีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี				
สรุปด้านที่ 5 รวม..... คะแนน ระดับคุณภาพ.....					
สรุปผลการประเมินทุกด้าน					

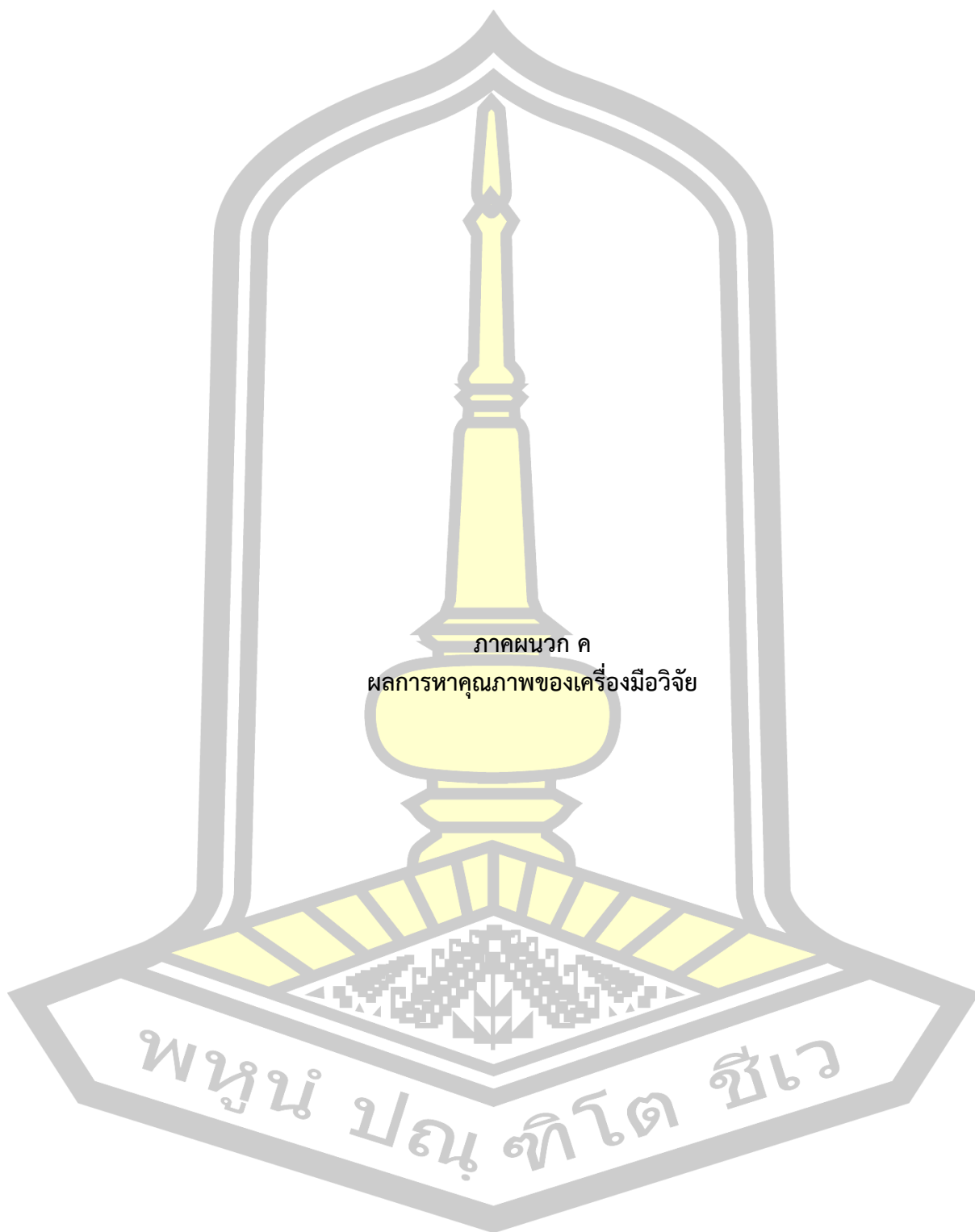
ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน	ดีมาก	พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน	
	ดี	พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ 2 คะแนน	
	พอใช้	พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ 1 คะแนน	
	ต้องปรับปรุง	พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ 0 คะแนน	
เกณฑ์ระดับคุณภาพ	คะแนนรวม	13-15	คะแนน ระดับคุณภาพ 3	
	คะแนนรวม	9-12	คะแนน ระดับคุณภาพ 2	
	คะแนนรวม	1-8	คะแนน ระดับคุณภาพ 1	
	คะแนนรวม	0	คะแนน ระดับคุณภาพ 2	
ความหมายระดับคุณภาพ	3 ดีเยี่ยม	2 ดี	1 ผ่านเกณฑ์	0 ไม่ผ่านเกณฑ์

ภาคผนวก ค
ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

พหุบัณฑิตศึกษา ชีวะ

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ) แผนที่ 1-6
โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อรายวิชา ภาษาไทย

ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่

1

ผู้สอน นายกฤษกร วัฒนาวิจิตรกุล

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ประเมินโดย ผู้เชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รองผู้อำนวยการกลุ่ม
วิชาการ/

ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ระดับประเมิน 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมมากที่สุด
4 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมมาก
3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมปานกลาง
2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมน้อย
1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	วิเคราะห์หลักสูตรได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/ ผลการเรียนรู้และสอดคล้องตามหลักสูตรสถานศึกษา					
2	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้/สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความเชื่อมโยงกัน อย่างเหมาะสม					
3	ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้					
4	ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับสาระการเรียนรู้					
5	มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ (K) ทักษะกระบวนการ (P) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ (A)					
6	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้					
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความครอบคลุมในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ (K) ทักษะกระบวนการ (P) และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ (A)					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
8	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมสามารถนำผู้เรียนไปสู่การสร้างชิ้นงาน/ภาระงาน					
9	สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม มีความเหมาะสมกับเวลาและการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง					
10	มีการประเมินผลตามสภาพจริงและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/กิจกรรมการเรียนรู้และครอบคลุมทั้งด้านความรู้ (K) ทักษะกระบวนการ (P) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)					
11	ประเด็นและเกณฑ์การประเมินผลสามารถสะท้อนคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้					
12	การประเมินผลเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา					
รวม						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปผลการประเมิน มีความเหมาะสมในระดับ

- คะแนน 12 – 20 น้อยที่สุด
- คะแนน 21 – 30 น้อย
- คะแนน 31 – 40 ปานกลาง
- คะแนน 41 – 50 มาก
- คะแนน 51 – 60 มากที่สุด

..... ลงชื่อผู้เชี่ยวชาญ คนที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน..... เดือน..... พ.ศ. ....

ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R
ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ ที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR 300	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
1	5	5	4	3	5	22	4.40	0.89	มาก
2	4	3	4	4	4	19	3.80	0.45	มาก
3	5	3	4	5	4	21	4.20	0.84	มาก
4	5	3	5	3	4	20	4.00	1.00	มาก
5	4	5	5	3	4	21	4.20	0.84	มาก
6	5	3	5	5	3	21	4.20	1.10	มาก
7	3	3	4	4	4	18	3.60	0.55	มาก
8	5	4	5	4	4	22	4.40	0.55	มาก
9	4	4	5	3	4	20	4.00	0.71	มาก
10	5	3	4	4	5	21	4.20	0.84	มาก
11	3	4	4	4	4	19	3.80	0.45	มาก
12	5	4	5	3	4	21	4.20	0.84	มาก
รวม	53	44	54	45	49	245	4.08	0.74	มาก

ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 1-6 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.74) แปลผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบประเมินการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้/
 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ
 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อต่อไปนี้ วัดตรงกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
 หรือไม่

โดยทำเครื่องหมาย / ลงในข้อ +1, 0, -1 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านดังนี้

- +1 เมื่อ **แน่ใจว่า**ข้อสอบวัดตรงกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
 0 เมื่อ **ไม่แน่ใจว่า**ข้อสอบวัดตรงกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
 -1 เมื่อ **แน่ใจว่า**ข้อสอบวัดไม่ตรงกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
การจับ ใจความ สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน	1. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่าน จับใจความสำคัญ ก. อ่านเพื่อความรู้ ข. อ่านเพื่อความบันเทิง ค. อ่านเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง* ง. อ่านเพื่อค้นหาแนวทางในการดำเนิน ชีวิต				
การจับ ใจความ สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน	2. เพราะเหตุใดควรทำความเข้าใจลักษณะ ของหนังสือว่าเป็นหนังสือประเภทใด ก. จะช่วยให้มีแนวทางอ่าน จับใจความสำคัญได้ง่าย* ข. จะทำให้เกิดความเข้าใจในหนังสือได้ อย่างรวดเร็ว ค. จะทำให้อ่านได้อย่างเหมาะสม ง. จะทำให้เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน				
การจับ ใจความ สำคัญจาก เรื่อง	3. การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่าน ต้องปฏิบัติอย่างไร ก. แยกใจความสำคัญจากส่วนขยาย ใจความสำคัญ*				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ที่อ่าน	ข. แยกเรื่องออกเป็นตอน ๆ ค. แยกประเด็นของเรื่องว่าส่วนใดเป็นข้อมูลประกอบ ง. อ่านให้รวดเร็วย่างสม่ำเสมอ				
การจับใจความสำคัญจากเรื่อง ที่อ่าน	4. ข้อใด ไม่ใช่ขั้นตอนการอ่านแบบ SQ4R ก. Read ข. Record ค. Recite ง. Reflex*				
การจับใจความสำคัญจากเรื่อง ที่อ่าน	5. ข้อใดถือว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านจับใจความแบบ SQ4R ก. Survey ข. Questions ค. Reflect* ง. Reduce				
การจับใจความสำคัญจากเรื่อง ที่อ่าน	6. ข้อใดถือเป็นขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความ ก. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ ค. อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจ ง. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง*				
การจับใจความสำคัญจากเรื่อง ที่อ่าน	7. การที่เราจะอ่านจับใจความสำคัญ อย่างง่ายที่สุด คือข้อใด ก. พยายามแยกย่อหน้าแต่ละย่อหน้าออกจากกัน ข. ตั้งคำถามและตอบคำถามเรื่อง ที่อ่าน* ค. พยายามหาว่าส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ ง. พิจารณาองค์ประกอบของเรื่อง				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ในคราวเดียวกัน				
การจับ ใจความ สำคัญจาก เรื่อง ที่ อ่า น (นิทาน)	8. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานใช้ หลักการอ่านอย่างไร ก. ใช้หลักการอ่านที่มีงานวิจัยเข้ามา สนับสนุน ข. ใช้หลักการอ่านที่มีงานเขียนหรือ วรรณกรรมรองรับ ค. ใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญ เหมือนการอ่านเรื่องทั่ว ๆ ไป* ง. ใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญจาก ข้อเท็จจริงที่มีการตีพิมพ์เป็นหนังสือ				
การจับ ใจความ สำคัญจาก เรื่อง ที่ อ่า น (นิทาน)	ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบ คำถามข้อ 9-10 “บ้านหลังหนึ่งเลี้ยงสุนัขเอาไว้เฝ้าบ้าน สุนัขตัวนั้น ชื่อสัตย์มากในยามกลางคืนขณะที่ มันนอนหลับ หากได้ยินเสียงผิดปกติ มันก็จะ ลุกขึ้นมาเห่าเสมอเพื่อเตือนภัยแก่เจ้าของ บ้านคืนหนึ่ง มันได้ยินเสียงผีเท้าคนย่าไปไม้ ตั้งกรอบแกรบ ๆ แฉ่วเบาที่ใกล้รั้วบ้านแม่จะ ไม่ได้มองเห็นว่าเป็นใครมันก็ส่งเสียงเห่า คำรามขู่ไว้ก่อน เจ้าหัวขโมยจึงโยนหินเนื้อชูบ ยาเบื่อขึ้นหนึ่งเข้ามาในรั้ว สุนัขเฝ้าบ้านเดิน เข้าไปดม ๆ แต่ก็ไม่ได้กินหินเนื้อชิ้นนั้น มัน ยังคงเห่าต่อไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเจ้าของบ้าน ออกมาดู แล้วก็ช่วยกันจับขโมยได้ในที่สุด” 9. นิทานเรื่องนี้ ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร ก. สุนัขผู้สัตย์* ข. สุนัขกับหินเนื้อ ค. สุนัขกับโจรกระจอก ง. สุนัขกับเงาของโจรกระจอก				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (นิทาน)	<p>10. นิทานเรื่องนี้มีคติสอนใจอย่างไร</p> <p>ก. ขึ้นเนื่อน้อยเกินไป</p> <p>ข. สุนัขไม่ชอบคนแปลกหน้า</p> <p>ค. สุนัขเป็นสัตว์ที่เหมาะสมที่จะเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน</p> <p>ง. การตัดสินบนนั้นซื้อความเชื่อสัตย์ภักดีไม่ได้*</p>				
การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (นิทาน)	<p>แพะหลงกล</p> <p>สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งตกลงไปในบ่อน้ำ มันพยายามที่จะตะกายขึ้นจากบ่อ แต่ไม่สำเร็จ ขณะนั้น มีแพะตัวหนึ่งเดินมาชะงักหน้าบ่อ และมองเห็นสุนัขจิ้งจอก</p> <p>อยู่ในบ่อนั้น มันจึงร้องถามว่า “เป็นไง ! สหาย น้ำในบ่อนั้นคงมีมาก และอร่อยสินะ”</p> <p>สุนัขจิ้งจอกจึงบอกกับแพะว่า “ลงมากินด้วยกันซีเพื่อน น้ำในบ่อนี้ ทั้งเย็น ทั้งหวาน แล้วก็ดีมากด้วย ซ้ำกินเท่าไร ๆ ก็ไม่หายอยาก...สหายลงมาสิ !”</p> <p>แพะได้ฟังดังนั้น ก็กระโดดลงไปบ่อตามคำชักชวนของสุนัขจิ้งจอกทันที สุนัขจิ้งจอกได้โอกาส จึงเหยียบเขาแพะกระโดดขึ้นมาจากบ่อได้ มันตะโกนบอกแก่แพะว่า “ถ้าเจ้ามีสมองสักครึ่งหนึ่งของหนวดเคราเจ้า เจ้าก็คงต้องมองให้แน่เสียก่อนที่จะกระโดดลงไป...เข้าไปละ สหายหน้าโง่ !”</p> <p>11. เหตุการณ์ใดเป็นผลสุดท้ายของเรื่อง</p> <p>ก. แพะกระโดดลงไปบ่อน้ำ</p> <p>ข. จิ้งจอกเหยียบเขาแพะขึ้นจากบ่อน้ำ*</p> <p>ค. แพะชะงักหน้าบ่อน้ำ</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ง. จิ้งจอกตกลงไปในบ่อน้ำ				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก เรื่อง ที่ อ ำ น (นิทาน)	12. “ถ้าเจ้ามีสมอองส์ครึ่งหนึ่งของหนวดเครา เจ้า เจ้าก็คงจะต้องมองให้แน่เสียก่อนที่จะ กระโดดลงไป” คำที่ขีดเส้นใต้ ในที่นี้หมายถึงอะไร ก. ความโง่เขลา* ข. ความรอบคอบ ค. ความฉลาด ง. ไหวพริบ				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก เรื่อง ที่ อ ำ น (นิทาน)	13. ข้อสรุปของนิทานเรื่องนี้ตรงกับสำนวน สุภาษิตในข้อใด ก. ชวนากับงูเห่า ข. ทำคุณบูชาโทษ ค. ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่ ง. คนโง่ยอมตกเป็นเหยื่อคนฉลาด*				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก เรื่อง ที่ อ ำ น (นิทาน)	14. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของนิทานได้ ถูกต้อง ก. เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาจนกลายเป็น มรดกทางภาษา ข. เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาจนกลายเป็น มรดกทางวัฒนธรรม* ค. เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา มีการถ่ายทอด ด้วยวิธีการอ่าน ง. เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา มีการบันทึกเป็น ลายลักษณ์อักษร				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (ข่าว)	<p>กองเชียร์แคมป์ทีมชาติไทยวัยเยาว์</p> <p>วัยเยาว์ก็เชียร์ทีมชาติไทยได้ เลย! เนื่อกองเชียร์จากแคมป์ทีมชาติไทย ช่วยกันเชียร์ทีมฟุตบอลทีมชาติไทย</p> <p>Globo Esporte สื่อประจำประเทศบราซิลรายงานว่า แฟนบอลทีมชาติผู้ไม่แสดงจิตอาสาร่วมเชียร์กับกองเชียร์ชาววัยเยาว์โลกครั้งหลังจบเกมทีมชาติบราซิลกับกรีซไปแบบโลดโผน ๐-๐ เมื่อเช้านี้ ก่อนหน้านั้น กองเชียร์จากแดนปลาดิบได้รับเสียงชื่นชมจากทั่วโลก หลังพวกเขาแสดงความรักต่อทีมชาติไทยด้วยการช่วยกันเชียร์เชียร์เชียร์ของทีมของตัวเองอย่างมีระเบียบเรียบร้อย</p> <p>หลังจบเกมที่ทีมชาติไทยวัย ๑๖-๑๗ ในนัดแรกขอชมเชยกลุ่ม ล่าสุด คอลูกนี้ขงไปก็แสดงให้ทั่วโลกเห็นอีกครั้งว่าพวกเขามีระเบียบวินัยในสนามเสียดังจริง หลังช่วยกันเชียร์ในสนามที่แบ่งแบ่งกับกรีซอีกครั้ง โดยสื่อและชาวบราซิลระบุว่า กองเชียร์ญี่ปุ่นเริ่มเชียร์เชียร์เชียร์ของทีมของตัวเองก่อนที่ผู้ตัดสินจะเป่านกหวีดหมดเวลาการแข่งขันด้วยซ้ำ หรือยกบ่อนฟุตบอลขึ้นถึงสนามพวกเขาด้วย ทั้งนี้ ญี่ปุ่นมีงานเชียร์อยู่ในสนามนี้สุดท้ายเนื่องจากก่อนไปเชียร์เหนือโคลอมเบียให้ได้ สถานะเชียร์เท่านั้น เพื่อเชียร์รอบ ๑๖ ทีมสุดท้าย หลังจากเพิ่มเสียงแต่ไม่มีเสียงจาก ๒ นัดที่ผ่านมา</p> <p>ที่มา : http://www.goal.com/th/news</p> <p>อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 15-18</p> <p>15. ชาวข้างต้นเป็นชาวประเภทใด</p> <p>ก. ชาวกีฬา*</p> <p>ข. ชาวสังคม</p> <p>ค. ชาวเศรษฐกิจ</p> <p>ง. ชาวการศึกษา</p>				
การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (ข่าว)	<p>16. ข้อใดคือพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของกองเชียร์ชาวญี่ปุ่น</p> <p>ก. การเชียร์ฟุตบอลอย่างมีวินัย</p> <p>ข. การยอมรับในผลการแข่งขันฟุตบอล</p> <p>ค. การช่วยกันเก็บขยะในสนามหลังจบการแข่งขัน*</p> <p>ง. การมีความสามัคคีกันในการเชียร์ฟุตบอลและการมีจิตสาธารณะ</p>				
การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (ข่าว)	<p>17. หากนักเรียนพบเห็นขยะในสถานที่ต่าง ๆ นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. แจ้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบจัดการให้เรียบร้อย</p> <p>ข. ตามหาผู้ทิ้งขยะมารับผิดชอบผลการกระทำ</p> <p>ค. เชิญชวนบุคคลรอบข้างเก็บขยะให้เรียบร้อย</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ง. เก็บขยะทิ้งลงในถังขยะให้เรียบร้อยด้วยตนเอง*				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก เรื่อง ที่อ่าน (ข่าว)	18. สาเหตุสำคัญที่ทำให้กองเชียร์ฟุตบอล ชาวญี่ปุ่นช่วยกันเก็บขยะคือข้อใด ก. แสดงความรับผิดชอบต่อขยะที่ตนเอง ทิ้ง ข. ได้รับการปลูกฝังเรื่องระเบียบวินัยอยู่ ในสายเลือด* ค. สนามแข่งขันมีจำนวนขยะมากเกินไป จะปล่อยปละละเลย ง. เป็นข้อตกลงที่กองเชียร์ชาวญี่ปุ่นได้ตกลง ทำร่วมกันหลังเสร็จสิ้นการแข่งขันทุกครั้ง				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก เรื่อง ที่อ่าน (ข่าว)	19. ข้อใดไม่ใช่โครงสร้างของข่าว ก. เนื้อข่าว ข. ความนำ ค. พาดหัวข่าว ง. บทวิจารณ์*				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก เรื่อง ที่อ่าน (ข่าว)	20. ข่าว “ดุเดือด ! นายกฯ ตู้อาจยุบสภา ก่อน ปี 66” จัดเป็นข่าวประเภทใด ก. ข่าวกีฬา ข. ข่าวบันเทิง ค. ข่าวการเมือง*ง. ข่าวอาชญากรรม				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก เรื่อง ที่อ่าน (ข่าว)	21. ข้อใดเป็นโครงสร้างของข่าวที่ดึงดูดความ สนใจของผู้อ่านข่าวมากที่สุด ก. เนื้อข่าว ข. พาดหัวข่าว* ค. บทสรุป ง. พาดหัวข้างรอง				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จ า ก ร ื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อย แ ก้ว)	<p>น้ำดื่มเป็นน้ำใช้ดื่มเพื่อแก้กระหาย เป็น สิ่งจำเป็นแก่ร่างกาย แต่น้ำดื่มอีกชนิดหนึ่ง เป็นของไม่จำเป็น ไม่ได้มีไว้เพื่อแก้กระหาย จึงไม่จำเป็นต้องหัดดื่มน้ำชนิดนี้ได้แก่น้ำเมา น้ำเมาที่เป็นของดองเรียกว่า “เมรัย”</p> <p>22. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร</p> <p>ก. น้ำชนิดหนึ่ง ได้แก่ น้ำเมาที่เป็นของ ดอง เรียกว่า เมรัย*</p> <p>ข. น้ำดื่มเป็นสิ่งจำเป็นแก่ร่างกาย น้ำดื่ม เป็นน้ำใช้ดื่มเพื่อแก้กระหาย</p> <p>ค. น้ำดื่มที่ไม่เป็นจำเป็นไม่ได้มีไว้เพื่อแก้ กระหาย</p> <p>ง. น้ำดื่มเป็นน้ำใช้ดื่มเพื่อแก้กระหาย</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จ า ก ร ื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อย แ ก้ว)	<p>ในกิจกรรมที่มนุษย์ต้องกระทำ การฟัง เป็นกิจกรรมที่คนทำรองลงมาจากหายใจ เท่านั้น การฟังมีความสำคัญต่อความสำเร็จ ในชีวิตส่วนตัว อาชีพ สังคมและครอบครัว ถ้า คนทำงานได้ เรียนรู้ ถึงการฟังอย่างมี ประสิทธิภาพ</p> <p>อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 23</p> <p>23. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร</p> <p>ก. คนทำงานได้เรียนรู้ถึงการฟัง อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>ข. การฟังเป็นกิจกรรมที่คนทำรองลงมา จากหายใจเท่านั้น</p> <p>ค. การฟังมีความสำคัญต่อความสำเร็จใน ชีวิต*</p> <p>ง. การฟังเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ต้องกระทำ</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก เรื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อย แ ก้ ว)	<p>เกสซ์ครคนหนึ่งเมื่อเรียนจบจึงไปตั้งร้านขายยา ขายเฉพาะยาดี ๆ ไม่ขายยาปลอมประสาท ยาฆ่า ยาขยัน ชาวบ้าน จึงมองว่าเขาเป็นคนประหลาด ไม่ซื้อยาจากร้านของเขา จนทำให้เขาเกือบล้มละลาย เขาจึงแก้ไขเหตุการณ์ด้วยการขายยาที่ชาวบ้านนิยม</p> <p>24. ข้อความนี้แสดงให้เห็นว่าชาวบ้านเป็นคนอย่างไร</p> <p>ก. ทำตามใจตนเอง*</p> <p>ข. มีคุณภาพชีวิต</p> <p>ค. ยึดมั่นในความเชื่อเก่า ๆ</p> <p>ง. เป็นคนทันสมัย</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก เรื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อย แ ก้ ว)	<p>25. เมื่อนักเรียนอ่านข้อความจากข้อ 24 แล้วเกิดความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เห็นใจ</p> <p>ข. น้อยใจ</p> <p>ค. ชิงชัง</p> <p>ง. เป็นห่วง*</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก เรื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อย แ ก้ ว)	<p>อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 26-27</p> <p>ฝนเทียม คือ การบังคับเมฆฝนให้ตกลงมาเป็นฝน โดยใช้สารเคมีพ่นเข้าไปในกลุ่มเมฆ ชาวบ้านมักเรียกฝนเทียมว่า ฝนหลวง เพราะฝนเทียมเกิดจากพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อทรงเห็นความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ต้องพบกับสภาวะฝนแล้ง ทำให้ประกอบอาชีพไม่ได้</p> <p>ปราณี บุญชุ่ม</p> <p>26. การทำฝนเทียมทำอย่างไร</p> <p>ก. ใช้น้ำพ่นเข้าไปในกลุ่มเมฆ</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ข. ใช้สารเคมีพ่นไปในท้องอากาศ ค. ใช้สารเคมีพ่นเข้าไปในกลุ่มเมฆ* ง. ใช้สารเคมีพ่นละอองไอน้ำในชั้น บรรยากาศ				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จ า ก ร ื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อย แ ก้ว)	27. ทำไมจึงต้องมีการทำฝนเทียม ก. เพราะเกษตรกรพบกับสภาวะแห้งแล้ง* ข. เพราะเจ้าหน้าที่ต้องการให้มีน้ำฝนมาก ค. เพราะเกษตรกรเก็บกักน้ำฝนไว้ไม่ได้ ง. เพราะเจ้าหน้าที่ต้องการให้ฝนตกเหนือ เขื่อน				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จ า ก ร ื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อย แ ก้ว)	อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 28- 29 ชีวิตจะดีงาม มีความสุข ประเทศจะ รุ่งเรืองมั่นคง และสังคมจะร่มเย็นเกษมสันต์ ด้วยปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาคน ซึ่ง จะทำให้คนเป็นคนดี มีความสุขและเป็น ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ การพัฒนาคนก็ คือการพัฒนาการศึกษา 28. ข้อความนี้ ใจความสำคัญกล่าวถึงเรื่องใด ก. ชีวิตที่ดีมีความสุข ข. การศึกษา ค. การพัฒนาคน ง. สังคมที่ร่มเย็น				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จ า ก ร ื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อย แ ก้ว)	29. จากข้อความดังกล่าว สิ่งที่จะช่วยพัฒนา ข้อ 28 นั้น คืออะไร ก. การมีทัศนคติที่ดี ข. ประชากร ค. การศึกษา ง. ทรัพยากร				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม	30. ข้อใดคือความหมายของสารคดี ก. งานเขียนที่มีเนื้อหาเป็นข้อเท็จจริง พัฒนาความรู้ สติปัญญา*				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน (สาร คดี)	<p>ข. งานเขียนที่เป็นการแสดงความคิด พัฒนาความรู้ สติปัญญา</p> <p>ค. งานเขียนหรือวรรณกรรมที่เป็น เรื่องราวที่เกิดขึ้นบนโลกปัจจุบัน</p> <p>ง. ข่าวสาร เอกสาร หนังสือที่ให้ความรู้ พัฒนาอารมณ์ สังคม</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน (สาร คดี)	<p>อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 31- 33</p> <p>บุญบังไฟเป็นประเพณีที่เชื่อถือกันมาแต่ โบราณของชาวไทยทางภาคอีสานว่า เมื่อ หลังเทศกาลราวกลางเดือน 6 ของทุกปี จะต้องจัดการสร้างบังไฟเพื่อจุดขึ้นไปขอฝน จากพญาแถน ซึ่งหมายถึงว่าเทวดาที่สถิตอยู่ บนสรวงสวรรค์</p> <p>31. จุดประสงค์ของการประกอบพิธีคือข้อใด</p> <p>ก. บูชาเทวดา ข. แข่งขันชิงรางวัล</p> <p>ค. ขอฝนจากเทวดา* ง . ค ว า ม สนุกสนาน</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน (สาร คดี)	<p>32. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด</p> <p>ก. แนะนำ* ข. ตักเตือน</p> <p>ค. สั่งสอน ง. บอกกล่าว</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน (สาร คดี)	<p>33. ประเพณีตามข้อความจะเกิดขึ้นประมาณ เดือนใด</p> <p>ก. เมษายน ข. พฤษภาคม</p> <p>ค. มิถุนายน* ง. กรกฎาคม</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม	ให้นักเรียนอ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบ คำถามข้อ 34-35				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน (สาร คดี)	กำแพงเมืองจีน เป็นสิ่งก่อสร้างที่เป็น มรดกล้ำค่าชิ้นหนึ่งของโลก เป็นกำแพงที่ใหญ่ และยาวที่สุดในโลก เป็นกำแพงอิฐยาว 2,650 ไมล์ สูง 25 – 35 ฟุต หนา 15- 25 ฟุต มี ทางเดินกว้าง 10 ฟุต สร้างเมื่อ พ.ศ. 300 – 320 จักรพรรดิซิวังตี้ ให้เกณฑ์ราษฎรมาสร้าง กั้นพรมแดนระหว่างประเทศจีนกับทิเบต เพื่อ ป้องกันการรุกรานของพวกตาด 34. กำแพงเมืองจีนสร้างขึ้นเพื่อจุดประสงค์ ใด ก. เพื่อให้เป็นมรดกโลก ข. เพื่อกั้นพรมแดนจีนกับประเทศอื่น ค. เพื่อป้องกันการรุกรานของพวกตาด* ง. เพื่อแสดงความยิ่งใหญ่ของจักรพรรดิ ซิวังตี้				
ก า ร จั บ ใจ ค วาม สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน (สาร คดี)	35. กำแพงเมืองจีนใช้เวลาในการสร้าง ทั้งหมดกี่ปี ก. 16 ปี ข. 18 ปี ค. 20 ปี* ง. 22 ปี				
ก า ร จั บ ใจ ค วาม สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน (สาร คดี)	ให้นักเรียนอ่านตอนหนึ่งของสารคดีสั้น ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 36 ไดโนเสาร์ส่วนมากจะได้ชื่อมาจากลักษณะ พิเศษของมัน เช่น ลักษณะทางร่างกาย นิสัย ประจำตัว หรือตั้งชื่อตามสถานที่ที่พบซากดึก ดำบรรพ์ ปัจจุบันไดโนเสาร์ได้สูญพันธุ์ไปแล้ว อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ไดโนเสาร์สูญพันธุ์ ไม่ มีใครทราบสาเหตุที่แน่ชัด แต่มีข้อสันนิษฐาน ว่า ไดโนเสาร์อาจกินพืชที่มีพิษเป็นอาหาร ทำ ให้พากันล้มตาย หรือโลกมีอุณหภูมิร้อนมาก ไดโนเสาร์ไม่สามารถหลบร้อนได้ เนื่องจาก				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	<p>ขนาดที่ใหญ่โตมันจึงตาย หรือไดโนเสาร์ทนความหนาวเย็นไม่ไหว หรือมีสัตว์บางชนิดมากินไข่ของไดโนเสาร์ จึงทำให้ไดโนเสาร์สูญพันธุ์</p> <p>36. จากสารคดีตอนนี้ ข้อใดคือสาเหตุหนึ่งในการสูญพันธุ์ของไดโนเสาร์</p> <p>ก. มนุษย์ออกล่าสัตว์มาก</p> <p>ข. สันนิษฐานว่าเกิดอุกภัย</p> <p>ค. สันนิษฐานว่าเกิดโรคระบาด</p> <p>ง. สันนิษฐานว่ามีสัตว์บางชนิดมากินไข่ของไดโนเสาร์*</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จ า ก ร ื่อง ที่ อ ำ น (ส าร ค ติ)	<p>37. สารคดีเป็นงานเขียนที่มีลักษณะอย่างไร</p> <p>ก. งานเขียนที่มุ่งสาระวิชาการ ผู้อ่านได้รับความรู้เพียงอย่างเดียว</p> <p>ข. งานเขียนที่แต่งโดยใช้จินตนาการ ผู้อ่านได้รับความรู้และความบันเทิง</p> <p>ค. งานเขียนที่มีเจตนาเสนอสาระที่เป็นจริง ผู้อ่านได้รับความรู้มากกว่าความบันเทิง*</p> <p>ง. งานเขียนที่ให้คติธรรม ข้อคิดเตือนใจ ผู้อ่านได้รับความรู้และความบันเทิง</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จ า ก ร ื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อย กรอง)	<p>38. ข้อใดกล่าวถึงบทร้อยกรองได้ถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. บทร้อยกรอง คือ งานเขียนที่นำถ้อยคำมาเรียงร้อยกันโดยมีลักษณะบังคับ*</p> <p>ข. บทร้อยกรองมีความซับซ้อน คำศัพท์ยากพอ ๆ กับร้อยแก้ว</p> <p>ค. การเทศน์มหาชาติมิใช่บทร้อยกรอง เป็นเพียงคำสอนของพระ</p> <p>ง. การถอดความจากบทร้อยกรองเป็นการสรุปสาระสำคัญทั้งเรื่อง</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม	39. ใจความสำคัญของบทร้อยกรองข้างต้นคืออะไร				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน (ร้อย กรอง)	บรรพบุรุษไทยฉลาดปราดเปรื่อง นัก ท่านรู้จักสร้างคำไว้อ่านไข ลูกหลายควรรู้ค่าน่าภูมิใจ ศึกษาไว้เพิ่มปัญญาอย่าดูแคลน ก. ให้เห็นความสำคัญของภาษาไทย* ข. ให้รู้จักบรรพบุรุษไทย ค. ให้รู้จักคำของภาษาไทย ง. ให้ทุกคนเป็นผู้รอบรู้				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน (ร้อย กรอง)	เพื่อนคนหนึ่งซึ่งมีไม่ตรีจิต ดีกว่ามิตรคบเล่นเป็นไหนไหน คนเดียวถือชื่อธรรมประจำใจ ดีกว่าใครชั่วโฉดนับโกฏิพัน 40. ข้อใดเป็นแนวคิดของคำประพันธ์ข้างล่าง นี้ ก. มีเพื่อนแท้ดีกว่าเพื่อนประเภทอื่น ข. คนดีมีค่ากว่าคนเลว ค. เพื่อนที่มีศีลธรรมดีกว่าเพื่อนอื่น* ง. ควรมีเพื่อนน้อย ๆ				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม สำคัญจาก เรื่อง ที่อ่าน (ร้อย กรอง)	อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 41 ทุกวันนี้ศึกไกลยังไม่ห่าง แต่หัวนทรวงศึกใกล้ไล่ข่มเหง ถ้าคนไทยหันมาฆ่ากันเอง จะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง ...แก้วอ่านบทประพันธ์นี้จากหนังสือพิมพ์ แล้วบอกกล่าว ว่า กลอนบทนี้เพราะดีนะ เพราะเตือนใจให้คนไทยมีความรักสามัคคี อ่านแล้วรู้สึกรักชาติ เกิดความหวังใฝ่อยาก รักษาเอกราชของชาติไทยไว้ตลอดไป...				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	<p>41. จากบทร้อยกรองดังกล่าว มีใจความสำคัญตรงกับข้อใด</p> <p>ก. สามัคคี คือ หลังสร้างสรรค์ชาติ*</p> <p>ข. เอกลักษณ์และเอกราชของชาติไทย</p> <p>ค. เพลงชาติไทย สัญลักษณ์ของชาติไทย</p> <p>ง. แม้ชาติย่อยยับอัปจน บุคคลจะสุขอยู่อย่างไร</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก ร ื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อย ก ร อ ง)	<p>ถึงหน้าวังตั้งหนึ่งใจจะขาด คิดถึงบาทบพิตรอดิศร ไฉ่ผ่านเกล้าเจ้าประคุณของสุนทร แต่ปางก่อนเคยเฝ้าทุกเช้าเย็น</p> <p>42. จากบทประพันธ์ข้างต้นนักเรียนคิดว่าผู้แต่งมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ผู้แต่งออกเดินทางด้วยความทุกข์ใจ*</p> <p>ข. ผู้แต่งออกเดินทางด้วยความแค้นใจ</p> <p>ค. ผู้แต่งออกเดินทางด้วยความเศร้าเสียใจ</p> <p>ง. ผู้แต่งออกเดินทางด้วยความหดหู่ใจ</p>				
ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จาก ร ื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อย ก ร อ ง)	<p>ดอกชบา ชะเอ้อยชบา สดแสงแดงจำเจดศรี แต่กลิ่นไรไม่ชวนชวนฤดี เหมือนผู้หญิงมีรูปร่างงามวิชา อันรูปงามนามเพราะเสนาะพริ้ง มิใช่สิ่งซึ่งปราชญ์ปรารถนา ถึงรูปชั่วตัวดำต่ำศักดิ์นา ชาญวิชาอาจเข็ดให้เลิศเอย</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	<p>43. จากบทประพันธ์ดังกล่าว ผู้แต่งมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับดอกชบาคือข้อใด</p> <p>ก. ดอกชบาเปรียบเหมือนสาวสวยแต่ปากร้าย</p> <p>ข. ดอกชบาเปรียบเหมือนสาวสวยชื่อเพราะแต่ไม่ฉลาด</p> <p>ค. ดอกชบาเปรียบเหมือนสาวสวยแต่ไม่ฉลาด*</p> <p>ง. ดอกชบาเปรียบเหมือนสาวสวยตระกูลไม่สูงแต่มีความรู้ดี</p>				
<p>ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จ า ก ร ื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อ ย ก ร อ ง)</p>	<p>ในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้ ของไทยแน่นั้นหรือคือภาษา ซึ่งผลิดอกออกผลแต่ต้นมา รวมเรียกว่าวรรณคดีไทย</p> <p>44. ใจความของข้อความข้างต้นคืออะไร</p> <p>ก. ให้เห็นความสำคัญของวรรณคดีไทย*</p> <p>ข. ภาษาไทยเป็นเครื่องแสดงความเป็นไทย</p> <p>ค. วรรณคดีไทยเป็นผลมาจากภาษาไทย</p> <p>ง. ถ้าไม่มีภาษาก็จะไม่มีวรรณคดี</p>				
<p>ก า ร จั บ ใจ ค ว า ม ส ำ ค ัญ จ า ก ร ื่อง ที่ อ ำ น (ร ้อ ย ก ร อ ง)</p>	<p>อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ</p> <p>45 คำเหลวไหลหมิ่นแสบคำไรค้ำยง สู้คำจริงเพียงคำเดียวยอมไม่ได้ เพราะฟังแล้วสงบล้ำนำสุขใจ หยุดหลงไหลคลายชุ่นข้องเลิกหมองมัว</p> <p>45. จากคำประพันธ์ดังกล่าว มีใจความสำคัญคือข้อใด</p> <p>ก. คำพูดเหลวไหลมีค่ากว่าคำพูดที่เป็นความจริง</p> <p>ข. ให้เชื่อฟังคำพูดของผู้อื่นนำมาซึ่งความสบายใจ</p>				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ค. การพูดความจริงมีค่ายิ่งนำมาซึ่ง ความสุขใจ* ง. ให้เลือกเชื่อเรื่องต่าง ๆ เพราะทำให้อารมณ์หอมมัว				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

..... ลงชื่อผู้เชี่ยวชาญ คนที่ .....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน..... เดือน..... พ.ศ. ....

ผลการประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้
ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ
SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ข้อ 1	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 4	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 5	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 7	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 8	1	1	-1	1	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 9	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 10	0	1	1	1	0	0.60	ใช้ได้
ข้อ 11	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ข้อ 12	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 13	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 14	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 15	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 16	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 17	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 18	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 19	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 20	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 21	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 22	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 23	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 24	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 25	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 26	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 27	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 28	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 29	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 30	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 31	1	1	0	1	0	0.60	ใช้ได้
ข้อ 32	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 33	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 34	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 35	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 36	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 37	1	-1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 38	1	1	-1	1	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 39	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 40	0	1	0	1	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 41	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 42	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 43	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ข้อ 44	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 45	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้

ผลการประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแบบทดสอบ วัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 จำนวน 45 ข้อ ซึ่งมีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้ได้

ผลการหาค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ความยาก (P)	แปลผล	อำนาจจำแนก (r)	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
1	0.61	ใช้ได้	0.2826	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
2	0.78	ใช้ได้	0.6088	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.49	ใช้ได้	0.4268	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.61	ใช้ได้	0.2769	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
5	0.54	ใช้ได้	0.3773	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.41	ใช้ได้	0.2580	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
7	0.73	ใช้ได้	0.5373	ใช้ได้	ใช้ได้

ข้อที่	ความยาก (P)	แปลผล	อำนาจจำแนก (r)	แปลผล	แปลผลคุณภาพ ของข้อสอบ
8	0.51	ใช้ได้	0.4575	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.66	ใช้ได้	0.3633	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.51	ใช้ได้	0.4182	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.46	ใช้ได้	0.0409	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
12	0.51	ใช้ได้	-0.0134	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
13	0.44	ใช้ได้	0.1752	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
14	0.63	ใช้ได้	0.4984	ใช้ได้	ใช้ได้
15	0.59	ใช้ได้	0.2705	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
16	0.51	ใช้ได้	0.3680	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.49	ใช้ได้	0.4380	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.37	ใช้ได้	0.4919	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.51	ใช้ได้	0.6334	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.49	ใช้ได้	0.4943	ใช้ได้	ใช้ได้
21	0.61	ใช้ได้	0.5401	ใช้ได้	ใช้ได้
22	0.56	ใช้ได้	0.4669	ใช้ได้	ใช้ได้
23	0.71	ใช้ได้	0.3339	ใช้ได้	ใช้ได้
24	0.78	ใช้ได้	0.5815	ใช้ได้	ใช้ได้
25	0.68	ใช้ได้	0.8080	ใช้ได้	ใช้ได้
26	0.78	ใช้ได้	0.5747	ใช้ได้	ใช้ได้
27	0.44	ใช้ได้	0.3301	ใช้ได้	ใช้ได้
28	0.54	ใช้ได้	0.4221	ใช้ได้	ใช้ได้
29	0.41	ใช้ได้	0.3252	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.51	ใช้ได้	0.4015	ใช้ได้	ใช้ได้
31	0.51	ใช้ได้	0.3513	ใช้ได้	ใช้ได้
32	0.54	ใช้ได้	0.5067	ใช้ได้	ใช้ได้
33	0.49	ใช้ได้	0.3654	ใช้ได้	ใช้ได้
34	0.49	ใช้ได้	0.3654	ใช้ได้	ใช้ได้

ข้อที่	ความยาก (P)	แปลผล	อำนาจจำแนก (r)	แปลผล	แปลผลคุณภาพ ของข้อสอบ
35	0.66	ใช้ได้	0.4692	ใช้ได้	ใช้ได้
36	0.46	ใช้ได้	0.5271	ใช้ได้	ใช้ได้
37	0.61	ใช้ได้	0.4880	ใช้ได้	ใช้ได้
38	0.66	ใช้ได้	0.3282	ใช้ได้	ใช้ได้
39	0.63	ใช้ได้	0.4633	ใช้ได้	ใช้ได้
40	0.49	ใช้ได้	-0.0638	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
41	0.76	ใช้ได้	-0.1310	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
42	0.46	ใช้ได้	0.3473	ใช้ได้	ใช้ได้
43	0.66	ใช้ได้	0.3341	ใช้ได้	ใช้ได้
44	0.56	ใช้ได้	0.1496	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
45	0.68	ใช้ได้	0.3631	ใช้ได้	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของคูเดอร์ (KR-20) มีค่าเท่ากับ 0.89

แบบประเมินความเหมาะสมของข้อคำถาม
แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R
ร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมิน)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าในแต่ละข้อต่อไปนี้ มีความเหมาะสมของข้อคำถามหรือไม่
โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง +1, 0, -1 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยาม ได้	+1	คะแนน
ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยาม ได้	0	คะแนน
ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามนิยาม ได้	-1	คะแนน

ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานต่อการเรียนรู้จากการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ				
2. ข้าพเจ้ามีความสนใจต่อเนื้อหาการเรียนรู้ที่ครูนำมาให้ฝึกอ่านจับใจความแต่ละประเภท				
3. ข้าพเจ้ารู้สึกตื่นเต้นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ				
4. ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้อ่านเนื้อเรื่องและได้จดบันทึกด้วยตนเอง				
5. ข้าพเจ้าชอบกลวิธีการอ่านแบบ SQ4R ที่มีขั้นตอนชัดเจน				
6. วิธีการอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะทำให้ข้าพเจ้าสามารถเลือกอ่านหนังสือได้ตามความสนใจของตนเอง				
7. ข้าพเจ้ามีความเพลิดเพลินที่ได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความ				
9. ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมในการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ				
10. ข้าพเจ้าเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นจากการใช้แบบฝึกทักษะ				
11. ข้าพเจ้าพึงพอใจในการได้ทบทวนเนื้อหาด้วยตนเองตามที่ต้องการ				
12. ข้าพเจ้าได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความมากขึ้น				
13. ข้าพเจ้าสามารถนำกระบวนการอ่านแบบ SQ4R ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและวิชาอื่น ๆ ได้				
14. การเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะทำให้ข้าพเจ้าสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้				
15. ข้าพเจ้าชอบบรรยากาศของการเรียนที่ทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย				
16. ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ตนเองกล้าคิด กล้าแสดงออก				
17. การเรียนรู้แบบ SQ4R ทำให้ข้าพเจ้ามีความคิด				

ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น				
18. ข้าพเจ้าชอบแบบฝึกทักษะที่มีความยาก ง่าย และเหมาะสมกับนักเรียน				
19. ข้าพเจ้าชอบการได้ศึกษาค้นคว้าหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน				
20. ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่ได้อ่านจับใจความและเข้าใจ ในเนื้อเรื่องอย่างถ่องแท้				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

..... ลงชื่อผู้เชี่ยวชาญ คนที่ .....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน..... เดือน..... พ.ศ. ....

ผลการประเมินความเหมาะสมของข้อคำถามแบบสอบถามความพึงพอใจ
ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4Rร่วมกับแบบฝึกทักษะ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5		
ข้อ 1	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้

ข้อ 2	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 3	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 4	1	0	1	0	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 5	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 6	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 7	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 8	1	1	-1	1	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 9	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 10	0	1	1	1	0	0.60	ใช้ได้
ข้อ 11	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 12	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 13	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 14	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 15	1	1	0	1	0	0.60	ใช้ได้
ข้อ 16	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 17	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 18	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 19	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 20	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ผลการประเมินความเหมาะสมของข้อคำถามแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4Rร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 - 1.00 จำนวน 20 ข้อ ซึ่งสามารถใช้ได้

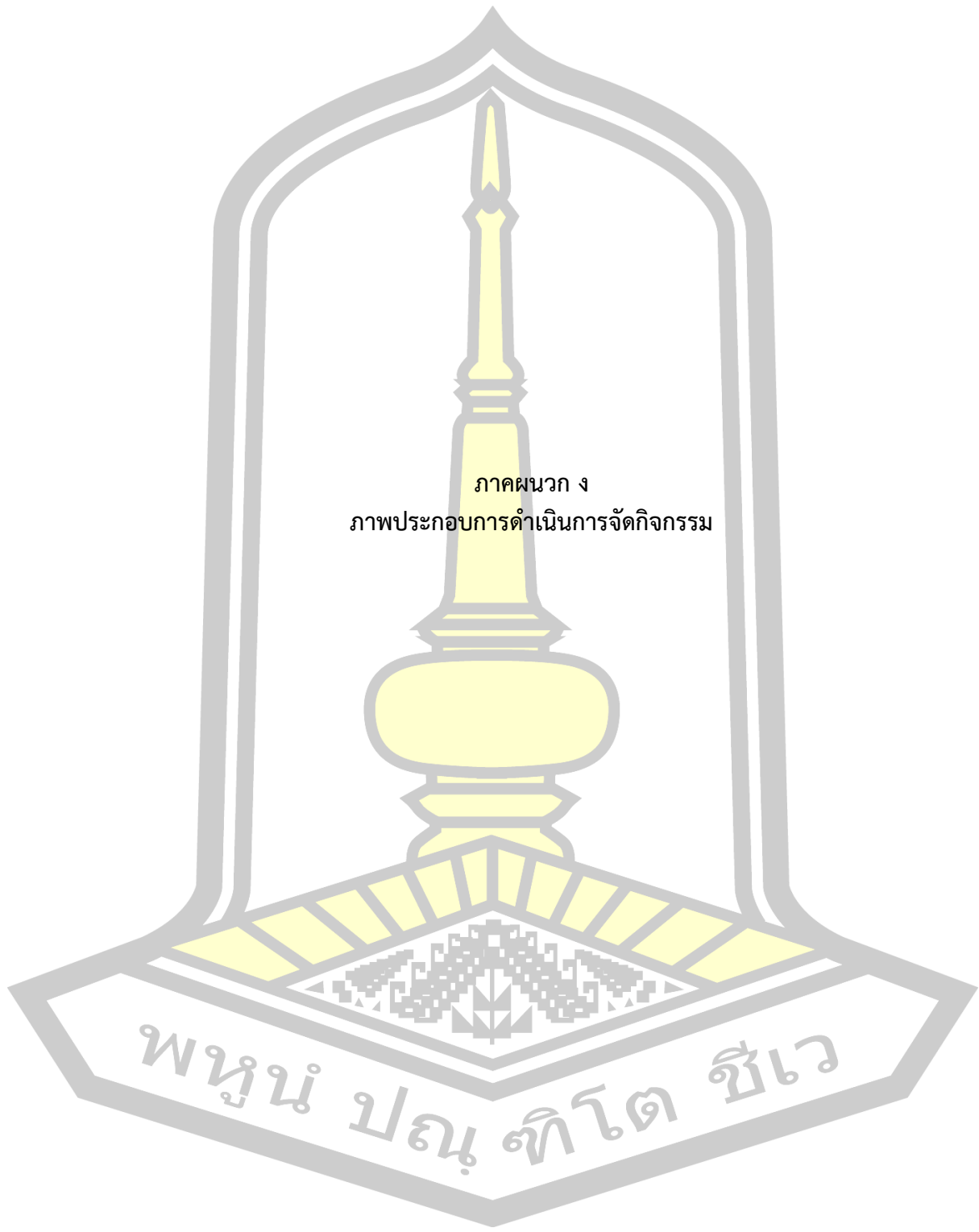
ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	r_{xy}	แปลผล
ข้อ 1	0.5986	ใช้ได้
ข้อ 2	0.3487	ใช้ได้
ข้อ 3	0.2795	ใช้ไม่ได้
ข้อ 4	0.5249	ใช้ได้

ข้อ 5	0.4203	ใช้ได้
ข้อ 6	0.581	ใช้ได้
ข้อ 7	0.4039	ใช้ได้
ข้อ 8	-0.1877	ใช้ไม่ได้
ข้อ 9	0.1042	ใช้ไม่ได้
ข้อ 10	0.5008	ใช้ได้
ข้อ 11	0.3623	ใช้ได้
ข้อ 12	0.0009	ใช้ไม่ได้
ข้อ 13	0.5649	ใช้ได้
ข้อ 14	0.494	ใช้ได้
ข้อ 15	0.6882	ใช้ได้
ข้อ 16	0.4396	ใช้ได้
ข้อ 17	0.3356	ใช้ได้
ข้อ 18	0.6466	ใช้ได้
ข้อ 19	0.5668	ใช้ได้
ข้อ 20	0.5071	ใช้ได้

จากผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามแบบสอบถาม ความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4Rร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.34-0.69 และคัดเลือกเพียง 10 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8672

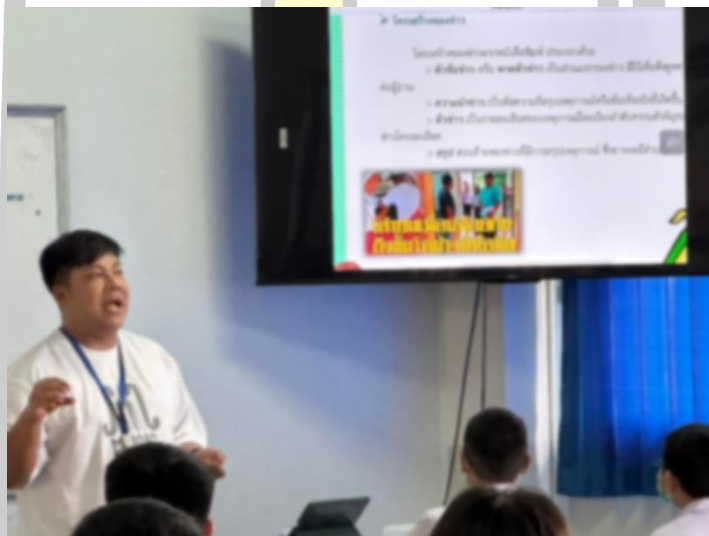
พหุ ประถมศึกษา

ภาคผนวก ง
ภาพประกอบการดำเนินการจัดกิจกรรม

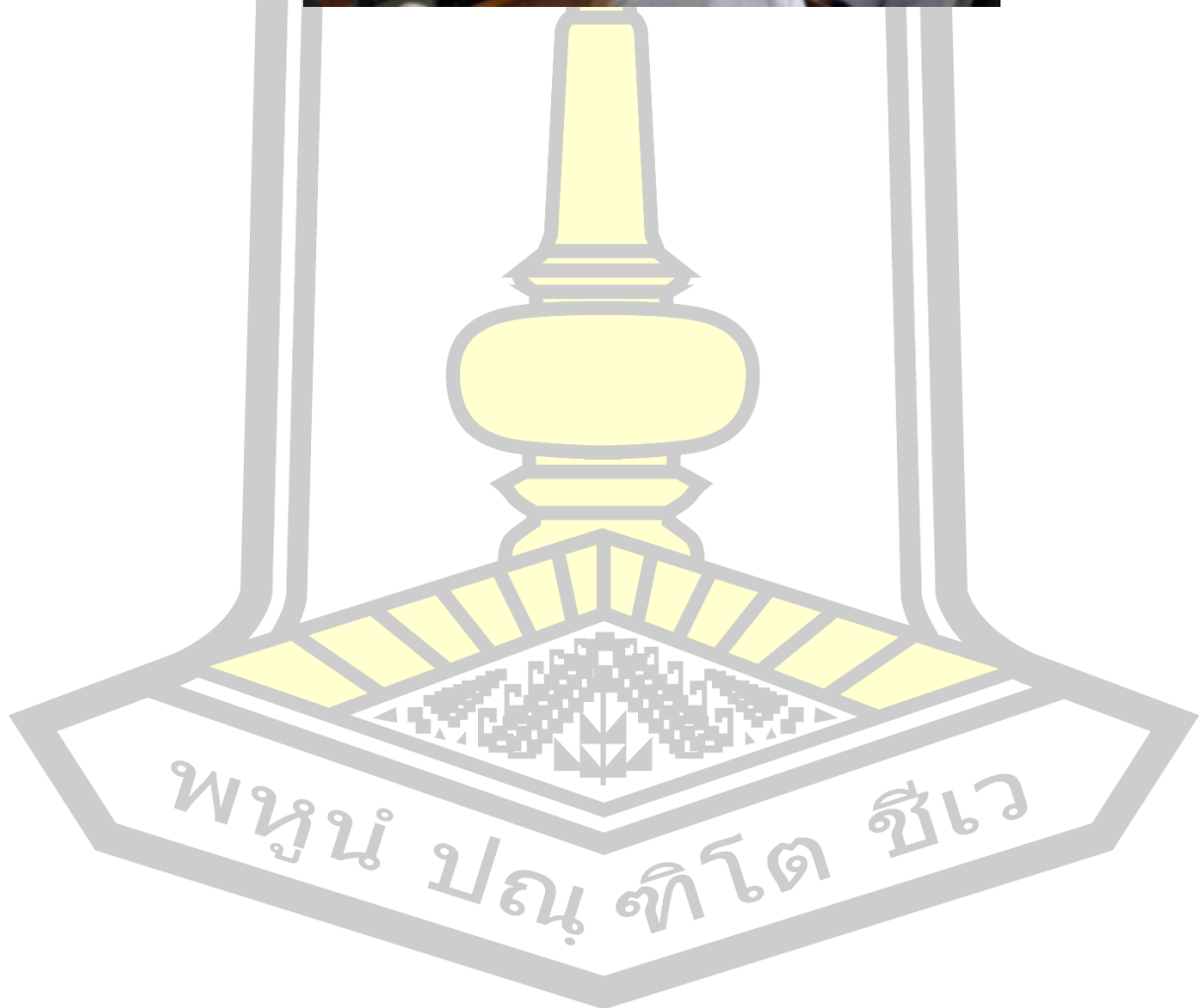
พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

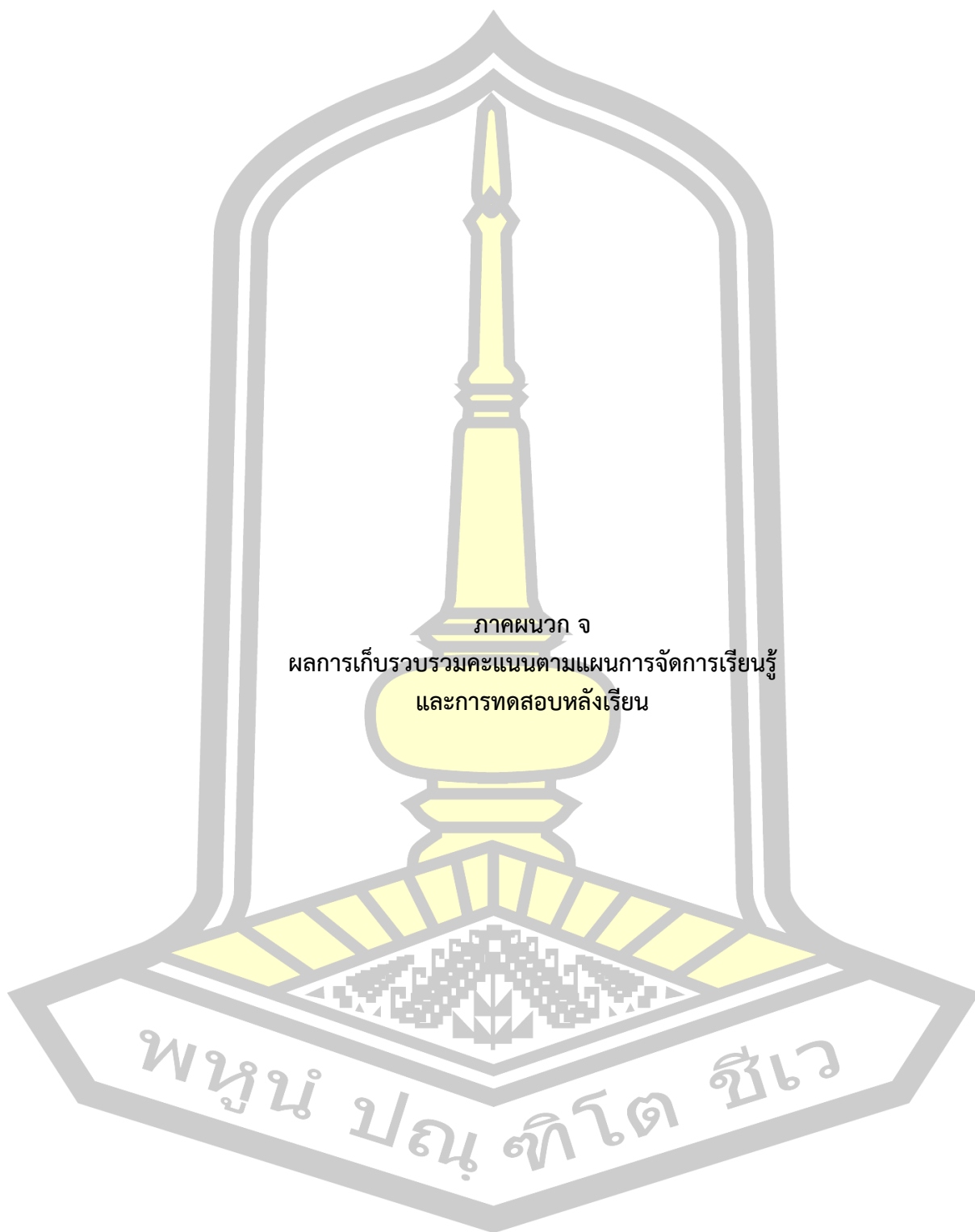

ภาคผนวก จ

ผลการเก็บรวบรวมคะแนนตามแผนการจัดการเรียนรู้
และการทดสอบหลังเรียน

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ตารางค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพของกระบวนการ (E₁) ของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (N = 40)

นร.	คะแนนระหว่างเรียน																		รวม	
	แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
ค.เต็ม	4	8	9	9	10	12	9	10	10	9	10	12	9	10	12	9	5	12	9	171
1	3	7	9	9	10	9	9	10	7	9	10	9	9	9	10	9	3	9	8	149
2	7	7	7	9	10	8	8	10	7	10	10	8	8	10	9	3	9	9	7	144
3	8	9	9	9	9	7	9	9	7	9	9	8	9	11	7	4	11	9	9	147
4	8	8	7	9	8	7	10	8	6	8	8	8	9	9	9	3	9	8	8	138
5	7	9	9	9	9	6	9	9	8	10	9	9	7	10	7	3	10	7	7	141
6	7	7	7	8	12	6	8	12	7	7	12	9	8	11	9	4	10	9	9	150
7	7	7	7	9	11	8	10	11	7	8	11	9	9	10	8	3	10	9	9	151
8	7	7	9	9	9	9	8	9	8	10	9	8	9	9	9	3	9	8	8	145
9	6	7	7	9	10	9	10	10	9	9	10	9	8	12	9	4	11	9	9	154
10	7	7	7	9	9	6	10	9	8	8	9	8	9	10	9	4	9	7	7	141
11	7	7	7	8	9	9	9	9	9	10	9	7	10	9	7	5	11	7	7	145
12	7	7	9	8	9	8	10	9	7	8	9	8	9	9	9	4	9	8	8	143

นร.	คะแนนระหว่างเรียน																		รวม
	แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
ค.เต็ม	4	8	9	10	12	9	10	12	9	10	12	9	10	12	9	5	12	9	171
13	4	7	8	7	11	7	8	11	9	9	11	9	10	11	7	3	11	9	152
14	3	7	9	8	10	8	10	10	6	8	10	7	10	9	9	4	9	8	145
15	3	7	8	9	11	7	9	11	9	9	11	9	9	11	8	3	11	9	154
16	3	7	8	8	9	9	10	9	8	8	9	8	9	10	9	4	11	9	148
17	4	7	9	8	9	9	8	9	7	8	9	7	10	10	7	3	11	8	143
18	3	8	8	8	10	9	7	10	7	7	10	8	9	8	7	4	9	9	141
19	4	8	9	7	9	8	9	9	9	8	9	9	8	9	7	5	12	9	148
20	3	7	8	7	11	8	9	11	6	8	11	8	8	8	7	2	12	8	142
21	3	7	9	8	9	8	8	9	9	7	9	9	9	9	8	4	11	9	145
22	4	8	7	7	8	8	10	8	7	10	8	8	8	10	7	3	9	9	139
23	4	7	9	7	8	7	8	8	8	8	8	7	9	9	8	4	9	9	137
24	3	7	7	8	9	8	9	9	7	8	9	9	8	8	9	2	9	8	137
25	4	7	9	7	9	8	9	9	7	7	9	9	7	10	9	5	12	9	146
26	3	7	6	8	10	8	8	10	7	8	10	7	9	9	9	4	11	8	142

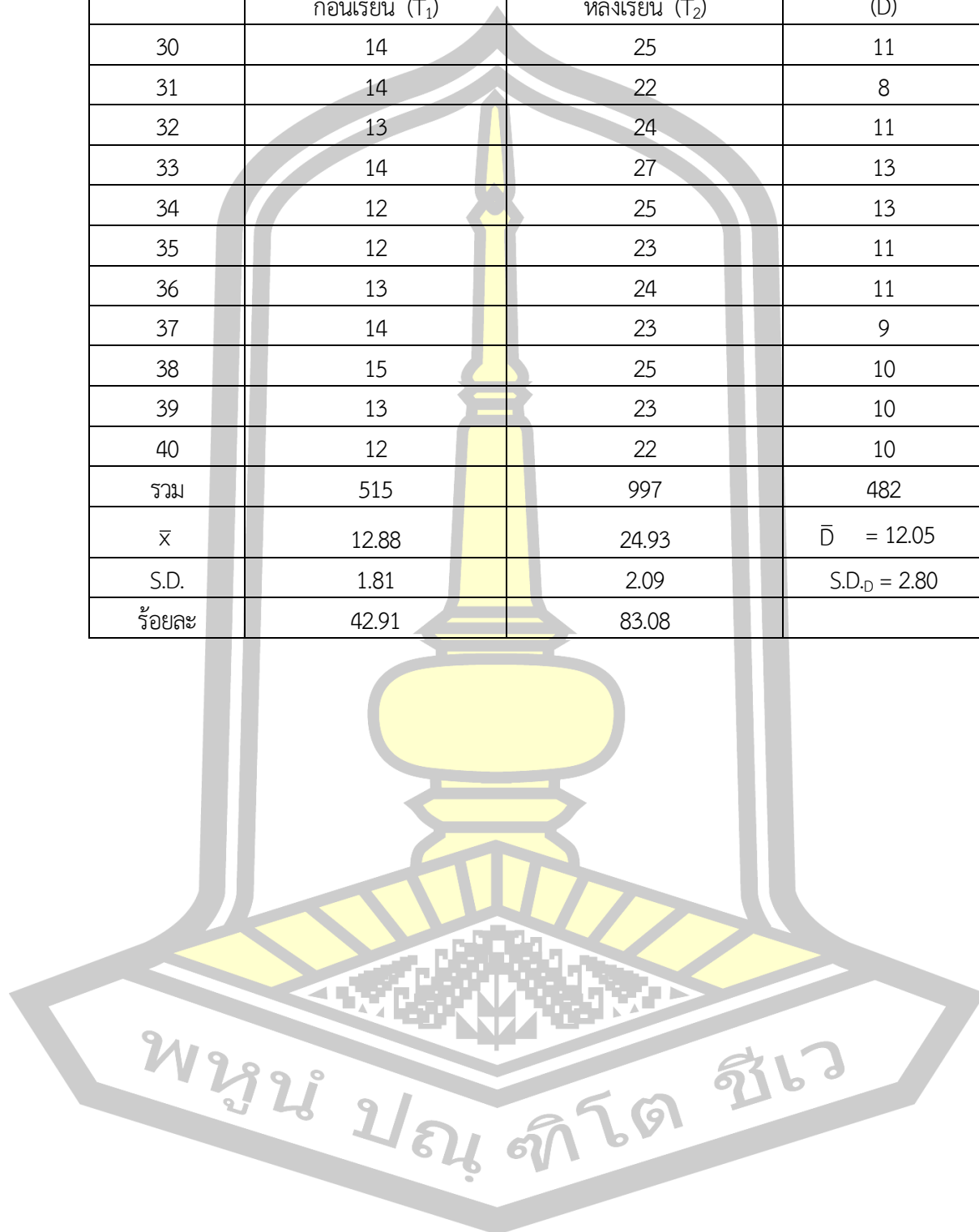
นร.	คะแนนระหว่างเรียน																		รวม
	แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
ค.เต็ม	4	8	9	10	12	9	10	12	9	10	12	9	10	12	9	5	12	9	171
27	4	8	6	9	8	6	9	8	8	7	8	7	10	9	9	2	8	8	134
28	3	8	7	9	10	7	10	10	7	8	10	9	7	11	9	4	9	9	147
29	3	8	9	8	9	6	8	9	8	8	9	8	9	8	9	4	11	8	142
30	4	7	7	9	9	6	8	9	9	9	9	8	9	9	7	3	12	7	141
31	4	8	6	6	7	6	9	7	9	8	7	9	7	9	9	2	9	8	130
32	3	7	8	6	8	7	9	8	7	8	8	9	8	10	8	3	9	7	133
33	4	7	6	7	9	6	8	9	8	8	9	8	9	9	9	3	12	8	139
34	3	8	8	6	10	6	9	10	9	9	10	9	7	8	7	2	10	7	138
35	3	7	8	7	8	6	8	8	7	7	8	7	8	9	8	2	10	8	129
36	4	8	6	8	8	7	9	8	7	8	8	8	8	10	7	3	11	9	137
37	3	7	8	8	8	8	8	8	8	7	8	7	8	12	7	2	11	9	137
38	3	7	6	9	10	7	9	10	8	8	10	9	9	9	9	3	12	8	146
39	3	7	8	8	9	8	9	9	8	9	9	8	8	10	7	2	10	8	140
40	3	7	9	7	9	8	7	9	8	8	9	8	8	10	7	4	9	9	139

นร.	คะแนนระหว่างเรียน																		รวม	
	แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
ค.เต็ม	4	8	9	10	12	9	10	10	12	9	10	12	9	10	12	9	5	12	9	171
รวม	135	290	310	319	370	298	352	370	307	331	370	328	342	384	324	132	407	330	5699	
เฉลี่ย	3.38	7.25	7.75	7.98	9.25	7.45	8.80	9.25	7.68	8.28	9.25	8.20	8.55	9.60	8.10	3.30	10.18	8.25	14248	
เฉลี่ย ร้อย ละ	84.38	90.63	86.11	79.75	77.08	82.78	88.00	77.08	85.28	82.75	77.08	91.11	85.50	80.00	90.00	66.00	84.79	91.67	83.32	
	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย $142.48 \times 100 / 171 = 83.32$																			
	ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E ₁) เท่ากับ 83.32																			

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่าน จับใจความ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (N = 40)

คนที่	ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน (N = 40)		ผลต่างของคะแนน (D)
	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)	
1	13	28	15
2	15	24	9
3	16	24	8
4	14	28	14
5	12	25	13
6	13	22	9
7	14	23	9
8	11	22	11
9	15	28	13
10	16	24	8
11	11	26	15
12	12	25	13
13	10	22	12
14	13	22	9
15	9	28	19
16	10	25	15
17	14	25	11
18	13	24	11
19	16	28	12
20	11	24	13
21	12	26	14
22	13	29	16
23	10	24	14
24	12	27	15
25	10	29	19
26	13	25	12
27	15	24	9
28	11	27	16
29	15	26	11

คนที่	ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน (N = 40)		ผลต่างของคะแนน (D)
	ก่อนเรียน (T ₁)	หลังเรียน (T ₂)	
30	14	25	11
31	14	22	8
32	13	24	11
33	14	27	13
34	12	25	13
35	12	23	11
36	13	24	11
37	14	23	9
38	15	25	10
39	13	23	10
40	12	22	10
รวม	515	997	482
$\bar{x}$	12.88	24.93	$\bar{D} = 12.05$
S.D.	1.81	2.09	S.D. _D = 2.80
ร้อยละ	42.91	83.08	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายกฤษกร วัฒนาวิจิตรกุล
วันเกิด	วันที่13 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2540
สถานที่เกิด	จังหวัดอุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่97/1 หมู่5 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 4100
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา ถนนโพนพิสัย ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2556 มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร จังหวัดอุดรธานี พ.ศ.2559 มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร จังหวัดอุดรธานี พ.ศ.2563 ปริญญาการสอนภาษาไทยบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2565 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ ปณุกิตโต ชีวะ

